РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на енергетиката

Финансирано от Европейския съюз

NextGenerationEU

ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ ПО ПРОЦЕДУРА BG-RRP-4.033 "ПОДКРЕПА НА НОВИ МОЩНОСТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯ ОТ ВЪЗОБНОВЯЕМИ ИЗТОЧНИЦИ И СЪХРАНЕНИЕ НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯ С ИНСТАЛИРАНА МОЩНОСТ НАД 200 KW" (ПОКАНА 2)

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
Разяснение по процедури за подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия във връзка с приложимия режим на държавна помощ - https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-s-prilojimiya-rejim-na-darjavna-pomosht-2526-1643.html			
1.	14.03.2024 г.	Здравейте! При опит за сваляне на пакета документи по тази процедура излиза, че има вирус и не може да се свали. Моля да прегледате пакета. Благодаря предварително!	Файловете в пакета от документи не съдържат вируси. Опитайте да свалите пакета на друг компютър.
2.	14.03.2024 г.	При свалянето на архивния файл с документите се получава съобщение "Virus detected" ?!	Файловете в пакета от документи не съдържат вируси. Опитайте да свалите пакета на друг компютър.
3.	15.03.2024 г.	Уважаеми колеги, Бихме искали да получим разяснение относно процедура BG-RRP-4.033. Моля за уточнение дали програмата касае инсталирана мощност от ВЕИ над 200 KW или касае съоръжение за съхранение над 200 KW?	Моля вижте разяснение по процедурата: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-2523-1643.html
4.	15.03.2024 г.	Допустим ли е кандидат, чиято основна дейност НЕ попада в забранените в сектори на Регламент (ЕС) № 651/2014, но Е вписана в регистъра за търговия с квоти за емисии на парникови газове, ако енергията от изградените мощности и ЛСС НЯМА да се използва за тази дейност (вписана в регистъра), а изцяло за продажба?	Моля да се запознаете с Технически насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди" съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост 2021/C 58/01 (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A52021XC0218%2801%29). Доколкото предприятието отговаря на принципа за „ненанасяне на значителни вреди", то е допустим кандидат независимо от КИД на дейността му.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		ФЕЦ ще бъде разположена в имот извън производствената база на предприятието. Ще се води отделна счетоводна отчетност по отношение на приходите, разходите, активите и пасивите, свързани с всяка дейност, която да гарантира отделяне на дейностите.	
5.	15.03.2024 г.	Бихме искали да получим разяснение относно процедури BG-RRP-4.033 и BG-RRP-4.032. Моля за уточнение дали едно предприятие може да участва едновременно по процедура BG-RRP-4.033, а така също и по процедура BG-RRP-4.032 като се спази кумулативно изискването за 75% от инсталираната мощност на производството от ВИ.	Едно предприятие може да подаде повече от едно предложение, като по: - процедура BG-RRP-4.032 може да получи безвъзмездно финансиране за всички подадени предложения в размер до 35 854 000 лева, а по - процедура BG-RRP-4.033 може да получи безвъзмездно финансиране за всички подадени предложения в размер до 58 674 900 лева. Едно предприятие може да подаде едно и също предложение само по една от процедурите: по процедура BG-RRP-4.033 или по процедура BG-RRP-4.032. Основно изискване по процедури BG-RRP-4.033 и BG-RRP-4.032 е предложенията да са за комбинирани проекти за изграждане на нова мощност за производство на електрическа енергия от слънчева и/или вятърна енергия и за ЛСС, където и двата елемента (производство и съхранение) представляват компоненти на едно и също проектно предложение. За ЛСС е поставено изрично изискване: Годишно компонентът за съхранение трябва да приема най-малко 75 % от електрическата енергия, която съхранява от пряко присъединената електрическа централа за производство на електрическа енергия от ВИ, на годишна база.
6.	15.03.2024 г.	Моля да отговорите на няколко въпроса по условията на покана: 1. Ако кандидат е регистриран през 2022 г., може ли да участва в процедура, т.е. да подаде информация за финансовите си отчети, вкл.	Съгласно Условията за кандидатстване, критериите за допустимост се доказват с представяне на годишни финансови отчети или консолидирани годишни финансови отчети от **последната приключена финансова година**.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		код по КИД 2008 за 2022 г., само за 2022 г. и 2023 г.?	
		2. Ако дружество е придобило мощности за производство на ВИ, изградени от друго дружество, допустимо ли е да кандидатства по процедурата за изграждане на ЛСС към тези мощности?	Да, при спазване на ограничението, съгласно Условията за кандидатстване по отношение на компонента за производство на електрическа енергия от ВИ - строителството да е започнало след 12 февруари 2021 г., но да не е въведен в експлоатация преди 1 януари 2023.
7.	15.03.2024 г.	Допустим разход ли са разходите за изграждане на съоръженията за производство на електроенергия от слънцето, които са въведени в експлоатация след 01.01.2023г.? т.е към момента на кандидатстване по настоящата процедура вече работят и произвеждат електроенергия, като се предвиди и изграждане на съоръжение за съхранение на произведената енергия, което ще се построи след одобряване на проекта.	По настоящата процедура инвестиционната помощ се предоставя само за нови локални съоръжения за съхранение на електрическа енергия (ЛСС). Съгласно Условията за кандидатстване по отношение на компонента за производство на електрическа енергия от ВИ - строителството да е започнало след 12 февруари 2021 г., но да не е въведен в експлоатация преди 1 януари 2023.
8.	15.03.2024 г.	1. Моля за разяснение за разликите между двете обявени покани и как да бъде преценено по коя покана да се подаде предложение?	Преценка по коя процедура ще бъде подадено предложение се извършва от Кандидата.
		2. Правилно ли разбирам, че в Покана 2 на практика ограничението е 58 674 900 за едно предложение или следвайки максималната цена, до 78 mW за проект? А по покана 1, предприятието или предприятия от една и съща група могат да подадат множество проекти за централи до 2 mW, но с по-висока максимална стойност на инвестицията за MW и ограничение от 35 854 000 лв?	Едно предприятие може да подаде повече от едно предложение, като по: - процедура BG-RRP-4.032 може да получи безвъзмездно финансиране за всички подадени предложения в размер до 35 854 000 лева, а по - процедура BG-RRP-4.033 може да получи безвъзмездно финансиране за всички подадени предложения в размер до 58 674 900 лева.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		3. Записано е, че се финансират безвъзмездно ЛСС. Моля за информация как се формира бюджета в този случай? Има ли някъде указания за оформяне на бюджета, тъй като в документацията няма такива?	Бюджетът във Формуляра за кандидатстване трябва да отразява допустимите разходи, които са свързани с изпълнението на предложението за изпълнение на инвестиция. Бюджетните пера следва да са разписани съгласно типовете допустими разходи по настоящата процедура, описани подробно в т. 14.2. „Допустими разходи" от Условията за кандидатстване.
9.	15.03.2024 г.	1. Съгласно т.4 от раздел 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите, те следва да докажат собствен капитал в определен размер в зависимост от мощността на производствения компонент от ВИ. Доказването на това обстоятелство е чрез представяне на годишен финансов отчет от последната приключена финансова година. 1.1 С оглед крайната дата за представяне на проекти – 12.06.2024 г., коя година ще се счита за последната приключена финансова година - 2022 г., 2023 г. или и двете ще бъдат зачитани, според това за коя година кандидатът има одобрен годишен финансов отчет? 1.2 В процедурата ще могат ли да участват новосъздадени дружества през 2023 г., които не могат да представят годишен отчет за 2022 г.? 1.3 Ако кандидатът не покрива критерия за собствен капитал по год.финансов отчет за 2023 г., но може да докаже, че го изпълнява към датата на представяне на проекта, ще се счита ли за допустим кандидат?	Съгласно Условията за кандидатстване, критериите за допустимост се доказват с представяне на годишни финансови отчети или консолидирани годишни финансови отчети от **последната приключена финансова година**. Съответствието с изискването следва да е безспорно доказано (одитиран междинен финансов отчет) към датата на подаване на предложението за проект и потвърдено на етап сключване на договор за финансиране чрез попълване на приложен към Условията за кандидатства образец на декларация за липса на промяна във вече декларирани обстоятелства и представени документи (образец 17).

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		2. Относно т.2 от раздел 11.2 Критерии за недопустимост на кандидатите, съгласно която кандидатите, чиято основна икономическа дейност попада в забранените сектори на Регламент /ЕС / №651/2014г., няма да получат финасиране и свързаното с това удостоверяване на кода на икономическа дейност чрез предоставени данни в НСИ за 2022г. 2.1 Дружество регистрирано през 2023г., което няма подаден към НСИ отчет за 2022г., но до датата на входиране на проекта си е подало годишен отчет за 2023г.в НСИ, удостоверяващ КИД, ще бъде ли допуснато до процедурата? 2.2 Ако новорегистрирано дружество няма реализирани приходи за 2023г., за да спази методиката за определяне на код на основна икономическа дейност, избрания и деклариран КИД в НСИ ще се зачита ли като валиден?	Моля вижте приложението с разяснения за приложим режим държавни помощи. 2.1. и 2.2. В този случай кандидатите могат да декларират кода по КИД за основната икономическа дейност във формуляра за кандидатстване, който код в последствие ще бъде проверен с данни от НСИ.
		3. В раздел 13, дейности допустими за финансиране (6) е записано че предложението следва да предвижда следните характеристики: минимална мощност от 30% от инсталираната мощност (MB) на производствения компонент на комбинирания проект и не ПОВЕЧЕ от 50% от инсталираната мощност на производствения компонент на комбинирания проект. Същевременно ЛСС трябва да имат гарантиран полезен капацитет за продължителност от най-малко два часа, но теоретично полезния капацитет може да бъде по-голям. Това означава ли че ако кандидатът планира да инсталира мощност в размер на 30 MB, ЛСС следва да са не повече от 15 MB или ако проектът предвижда капацитет за полезна	Моля вижте разяснение по процедурата: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-2523-1643.html

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		продължителност от 8 часа е допустимо да бъдат инсталирани 8Х 15 МВ ЛСС?	
10.	15.03.2024 г.	1. Моля за конкретен отговор ще бъде ли допустим кандидат, с получено разрешително за строеж в средата на 2022 и въвеждане на ФЕЦ в експлоатация през юли 2023. Ще се кандидатства само за ЛСС.	Съгласно Условията за кандидатстване по отношение на компонента за производство на електрическа енергия от ВИ строителството да е започнало след 12 февруари 2021 г., но да не е въведен в експлоатация преди 1 януари 2023.
		2. В горния случай как трябва да се прецени дали ще се провежда процедура по ПМС 80 за централа 30 мВ, която вече е въведена в експлоатация? Да се предоставят документи за стойността на централата и да се сравнят с исканата сума за ЛСС или чрез друг подход?.	ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 80 на МС се прилага за инвестиции, за които финансирането от Механизма съставлява сума, по-голяма от 50 на сто от общата сума на одобрената инвестиция (т.е. поискания размер на безвъзмездно финансиране по процедурата (за компонента съхранение) е по-голям от 50% от стойността на комбинирания проект (компонент производство и компонент съхранение). Възложители по смисъла на ЗОП прилагат разпоредбите на ЗОП. Дълготрайните активи, придобити със средства по предложението за изпълнение на инвестиция, следва да бъдат използвани единствено в стопанския обект, за който се получава помощта, да бъдат амортизируеми, да бъдат закупени при пазарни условия от трети страни, несвързани с купувача, и да бъдат включени в активите на предприятието, получаващо помощта, съгласно приложимите счетоводни стандарти.
11.	15.03.2024 г.	Първи въпрос - Имам 2 фотоволтаични централи една до друга, в един и същи двор -	По настоящата процедура са допустими локални съоръжения за съхранение на електрическа енергия (ЛСС) с мощност от 200 kW

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		120 и 140 kW - общо 260kW в експлоатация са от ноември 2023. Мога ли да кандидатствам по програмата? Втори въпрос - Ако пусна искане до ЕРП-то за увеличаване на мощността на една от тях, от 140 на 201 kW, и ЕРП-то ме одобри, то ще бъде ли изпълнено условието за нова централа, след като увелича мощността на 201kW?	до 2 MW. Инвестиционната помощ се предоставя само за нови ЛСС, които се изграждат като част от комбинирани проекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници (вятърна и/или слънчева енергия) и за ЛСС („зад електромера"), когато и двата елемента представляват компоненти на една и съща инвестиция или когато ЛСС е свързано със съществуваща инсталация за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници. Следва да се има предвид че минималната мощност на ЛСС следва да бъде от 30% от инсталираната мощност на производствения компонент на комбинирания проект и не повече от 50% от инсталираната мощност на производствения компонент на комбинирания проект. При това ограничение, инсталираната мощност на производствения компонент (ВИ компонент) следва да е не по-малко от 400 kW.
12.	18.03.2024 г.	1. Предприятие има изградени ФЕЦ мощности. Ще кандидатства за финансиране само и единствено за поставяне на батерии (ЛСС). На стр. 41 от условията за кандидатстване е записано: "Класирането на предложенията, които са преминали успешно през оценка на административното съответствие и допустимостта ще се извършва въз основа на поисканата безвъзмездна помощ за 1 MW мощност за производство на електрическа енергия от (слънчева и/или вятърна енергия), като предложенията се класират по възходящ ред на поисканата безвъзмездна помощ на единица мощност за производство от ВИ". Как се формира цената за производство на 1 мв мощност при вече изградена ФЕЦ и поставяне само на батерии? Моля за конкретна формула за изчисляване.	В т. 18 от Условията за кандидатстване класирането на предложенията ще се извършва въз основа на поисканата безвъзмездна помощ за 1 MW мощност за производство на електрическа енергия от ВИ. Посочената безвъзмездна помощ се отнася само ЛСС.
		2. Във връзка с изискването за рециклиране, описано на стр. 53, моля за отговор какво се включва в "(c) процедура за временно	В съответствие с т. 1 от Условията за изпълнение на проекти по процедура за изпълнение на инвестиции от крайни получатели по процедура BG-RRP-4.033 се изисква от всеки краен получател при

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		съхранение и предаване за рециклиране и/или обезвреждане на негодните за употреба батерии ;"? Очакват ли се документи от доставчиците и ако да - какви? Само декларация ще бъде ли достатъчна?	представяне на финалния технически и финансов отчет да приложи план за експлоатация и управление на ЛСС, който включва най-малко: (а) 3-годишна гаранция за всички трансформатори и инвертори, която покрива замяната им в случай на повреда; (б) 10 години гаранция за всички корпуси на ЛСС; и (с) процедура за временно съхранение и предаване за рециклиране и/или обезвреждане на негодните за употреба батерии.
		3. При изграждане на нов ФЕЦ, ще бъдат ли финансирани ЛСС от типа All-in-one, т.е. системи, включващи инвертор и батерия в едно устройство?	По процедура BG-RRP-4.033 се финансират предложения, в които предвидените разходи отговарят на допустимите разходи, посочените в т. 14.2 от Условията за кандидатстване.
		4. В случай на изграден ФЕЦ, но инвертори, които не могат да бъдат свързани с батерии, във връзка с изграждането на ЛСС, ще бъде ли допустима подмяна на инверторите?	Моля да се запознаете с разяснението по т. 3.
		5. В случай на изграждане на нов ФЕЦ, как да бъдат описани разходите в бюджета? Необходимо ли е да се включат и разходите за панели, монтаж и т.н или се включват само разходите за батерии и инвертори? Например, имаме общ разход за ФЕЦ 10 млн. лв, като в тях се включват всички разходи за изграждането. Тях ли залагаме в бюджета, като например от тях 7 млн са за инвертори и системи за съхранение и безвъзмездната помощ е 3,5 млн лв или бюджетът е 7 млн лева? Освен това, кои разходи ще бъдат доказвани и проследявани на етап отчитане на проектите при изграждане на нов ФЕЦ?	По настоящата процедура са допустими локални съоръжения за съхранение на електрическа енергия (ЛСС) с мощност над 200 kW. Инвестиционната помощ се предоставя само за нови ЛСС, които се изграждат като част от комбинирани проекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници (вятърна и/или слънчева енергия) и за ЛСС („зад електромера"), когато и двата елемента представляват компоненти на една и съща инвестиция или когато ЛСС е свързано със съществуваща инсталация за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници.
		6. Как се формира цената за MW при изграждане на нов ФЕЦ?	По настоящата процедура няма поставено изискване за определяне на цена за MW при изграждане на нов ФЕЦ.
13.	18.03.2024 г.	1. Допустим кандидат ли е дружество, която е регистрирано в Регистъра за търговия с емисии?	По настоящата процедура са допустими локални съоръжения за съхранение на електрическа енергия (ЛСС) с мощност над 200 kW. Инвестиционната помощ се предоставя само за нови ЛСС, които

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		2. В случай че отговорът на първия въпрос е положителен, допустимо ли е дружеството да кандидатства за: 2.1. инсталиране на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници за собствено потребление и съхранение на електроенергия? 2.2. инсталиране на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници за продажба и съхранение на електроенергия? 2.3. инсталиране на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници за собствено потребление и продажба и съхранение на електроенергия?	се изграждат като част от комбинирани проекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници (вятърна и/или слънчева енергия) и за ЛСС („зад електромера"), когато и двата елемента представляват компоненти на една и съща инвестиция или когато ЛСС е свързано със съществуваща инсталация за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници. Произведената електрическа енергия може да бъде използвана за собствено потребление и/или да бъде продадена на организирания борсов пазар
14.	18.03.2024 г.	1. Моля, посочете конкретни кодове по КИД-2008 за секторите, изключени от чл. 13 на Регламент 651/2014 г.	Моля да се запознаете с разясненията за приложим режим на държавни помощи: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-s-prilojimiya-rejim-na-darjavna-pomosht-2526-1643.html
		2. Предприятия с код по КИД-2008 35.11 Производство на електрическа енергия допустими кандидати за участие ли са по процедурата? Ако не са, заради ограничението на чл. 13 от Регламент 651/2014 г., по какъв начин са допустими кандидати производители на електроенергия с обща инсталирана мощност 500 kW и над 500 kW, сключили с Фонд „Сигурност" на енергийната система договор за компенсиране с премии по см. на чл. 36и, ал. 1 от Закона за енергетиката?	Моля да се запознаете с разясненията за приложим режим на държавни помощи: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-s-prilojimiya-rejim-na-darjavna-pomosht-2526-1643.html

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		3. Моля, посочете формула за изчисление на статус на предприятие в затруднение, с посочване на кодове от годишния отчет за дейността на предприятията, подаван в НСИ от ОПР и баланса за всички видове дружества (МСП, големи предприятия и т.н.).	Дефиницията на предприятие в затруднено положение е регулирана в Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014 и цитирана в Условията за кандидатстване. Няма ръководство или други насоки на Европейската комисия по прилагането на дефиницията. В тази връзка при изчисляване на статус на предприятие в затруднено положение, всеки кандидат трябва да следва приложимите и избрани от него национални и/или международни счетоводни стандарти.
		4. Помощите, отпуснати по Временната рамка на ЕК за преодоляване на последствията, свързани с COVID-19 натрупват ли се с оглед изчисление на праговете на безвъзмездна финансова помощ, получени от кандидатите?	Дадено дружество може да получи държавна помощ и други форми на публична подкрепа от различни източници, евентуално за един и същ проект или дори за едни и същи допустими разходи. В такива случаи на "натрупване на помощ" всички съответни държавни помощи трябва да се вземат предвид при изчисляването на допустимите максимални размери на помощта или интензитета на помощта и праговете за уведомяване. Член 8 от Общия регламент за групово освобождаване (ОРГО) съдържа "правила за кумулиране". В него се посочва, че само това, което може да се квалифицира като държавна помощ, трябва да бъде взето предвид за целите на спазването на праговете за интензитет на помощта и праговете за уведомяване за индивидуална помощ. Тъй като Временната рамка за мерки за държавна помощ при кризи в подкрепа на икономиката след агресията на Русия срещу Украйна (TCF) (вкл. помощта, предоставена за преодоляване на последиците, свързани с COVID-19) се квалифицира като държавна помощ, тя трябва да бъде добавена към помощта, предоставена по силата на ОРГО, доколкото е предоставена за същия проект и/или за същите допустими разходи на същото юридическо лице.
		5. Моля, потвърдете, че изискването за собствен капитал на кандидатите и техните акционери/съдружници, трябва да е изпълнено към датата на подаването на съответното предложение за инвестиции за планирана производствена мощност до 5 MW, т.е. ако дадена структура с капитал в размер на 5 млн.	Съответствието с изискването следва да е безспорно доказано (одитиран междинен финансов отчет) към датата на подаване на предложението за проект и потвърдено на етап сключване на договор за финансиране чрез попълване на приложен към Условията за кандидатства образец на декларация за липса на промяна във вече декларирани обстоятелства и представени документи (образец 17).

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		лв. стане акционер в кандидата и получи 20% от акциите в кандидата преди датата на подаване на предложението за инвестиции, то изискването за собствения капитал на кандидата ще бъде изпълнено.	
		6. Моля, посочете изчерпателно какви са възможните варианти за ангажиране на техническия ръководител към датата на кандидатстване – чрез договор за предоставяне на услуги, чрез трудов договор, че писмо за намерение, друго.	Няма изискване относно вида на правоотношенията с лицето (физическо или юридическо лице), което ще бъде ангажирано за технически ръководител.
		7. Кога се предоставя от кандидата индивидуален сметкоплан за обособени сметки при упражняване на дейност в допустими и недопустими сектори?	Когато кандидатът упражнява едновременно дейност в недопустими сектори и в допустими сектори по настоящата инвестиция, средства по тази инвестиция се предоставят само за дейностите в допустимите сектори, като кандидатът (крайният получател) следва да води отделна счетоводна отчетност по отношение на приходите, разходите, активите и пасивите, свързани с всяка дейност, която да гарантира отделяне на дейностите, така че дейностите в недопустимите сектори да не се ползват от безвъзмездно финансиране, предоставено по настоящата процедура. С оглед горното, кандидатът представя като условие за плащане, индивидуален сметкоплан, утвърден от ръководството на предприятието-кандидат с включени в него обособените счетоводни сметки (подсметки), специално открити за предложението за изпълнение на инвестиция. От извлеченията/счетоводните записи по посочените в индивидуалния сметкоплан сметки следва да е видно разграничаването на разходите, така че дейностите в недопустимите сектори да не се ползват от безвъзмездното финансиране по процедурата.
		8. При определяне на допустимостта на проекта по процедурата, моля, потвърдете, че минималната инсталирана мощност на производствения компонент е над 200KW. Ако е друга стойност, моля, нека да бъде посочена.	Моля вижте разяснение по процедурата: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-2523-1643.html

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		9. Моля, потвърдете, че ако даден кандидат разполага с няколко различни производствени мощности за производство на ВИ, които са допустими по определението на нови мощности, разположени на различни места, същият има право да подаде няколко предложения за изпълнения за инвестиции по процедурата, ако отговарят на изискванията по нея.	Един кандидат може да подаде повече от едно проектно предложение за различни енергийни обекти, като следва да се имат предвид посочените в Условията за кандидатстване ограничения за максимален размер на финансиране за предложение за едно предприятие – до 58 674 900 лева по Покана 2 (BG-RRP-4.033).
		10. Тъй като помощта по процедурата е до 50%, т.е ПМС 80/2022 г. не е приложимо, а от друга страна СНД изисква крайните получатели да изградят ЛСС при пазарни условия, моля, посочете дали има изисквания за избора на изпълнител на изпълнителите, изпълняващи дейности по изграждането на ЛСС, вкл. и във връзка с посоченото в т. 1.1. от Условията за изпълнение по процедурата. В случай че даден вид разход (еднороден разход) е под праговете по ПМС 80/2022 г., по какъв начин следва да бъде извършено възлагането? Разходите за държавни и общински такси във връзка с регистрационни и разрешителни режими възлагат ли се по този ред или просто се цитира съответната стойност на държавната такса на съответния държавен или общински орган?	ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 80 на МС се прилага за инвестиции, за които финансирането от Механизма съставлява сума, по-голяма от 50 на сто от общата сума на одобрената инвестиция (т.е. поискания размер на безвъзмездно финансиране по процедурата (за компонента съхранение) е по-голям от 50% от стойността на комбинирания проект (компонент производство и компонент съхранение). Възложители по смисъла на ЗОП прилагат разпоредбите на ЗОП. Дълготрайните активи, придобити със средства по предложението за изпълнение на инвестиция, следва да бъдат използвани единствено в стопанския обект, за който се получава помощта, да бъдат амортизируеми, да бъдат закупени при пазарни условия от трети страни, несвързани с купувача, и да бъдат включени в активите на предприятието, получаващо помощта, съгласно приложимите счетоводни стандарти.
		11. При описанието на дейностите във формуляра за кандидатстване, моля, потвърдете, че се описва само изграждането на ЛСС, чиито разходи за допустими по процедурата. Моля, потвърдете, че дейността може да бъде една (при необходимост описана в отделни части, ако няма достатъчно място в полетата, определени в ИС за управление на МВУ), „Изграждане на комбиниран проект за	В раздел „План за изпълнение/Дейности по проекта" от Формуляра за кандидатстване кандидатите следва да посочат точното наименование на допустимата по процедурата дейност включена в предложението за изпълнение на инвестиция, като се представи информация как ще бъде изпълнена дейността. Допустимите дейности и свързаните с тях разходи са посочени в т. 13.1, 14.1 и 14.2. от Условията за кандидатстване.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		нова инсталирана мощност за производство на електрическа енергия от слънчева и/или вятърна енергия и за ЛСС" и в нея се опишат отделните разходи, свързани с доставка на оборудване, СМР и т.н. за ЛСС.	
		12. Моля, потвърдете, че в раздел Бюджет от Формуляра за кандидатстване, се посочват само разходите, съотносими към разходите за изграждане на ЛСС.	Бюджетът във Формуляра за кандидатстване трябва да отразява допустимите разходи, които са свързани с изпълнението на предложението за изпълнение на инвестиция. Бюджетните пера следва да са разписани съгласно типовете допустими разходи по настоящата процедура, описани подробно в т. 14.2. „Допустими разходи" от Условията за кандидатстване.
		13. Във връзка със спазване на принципа на ненанасяне на значителни вреди, моля, посочете конкретни кодове по КИД на дейности на кандидатите, което не са допустими за участие по процедурата.	Моля да се запознаете с Технически насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди" съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост 2021/C 58/01 (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A52021XC0218%2801%29). Доколкото предприятието отговаря на принципа за „ненанасяне на значителни вреди", то е допустим кандидат независимо от КИД на дейността му.
		14. Моля, потвърдете, че резултатът за класирането за нова инсталация с производствена мощност 1 MW и предложена за изграждане ЛСС с мощност 0,5 MW при предложена обща стойност на разходите в размер на 1 000 000 лв., ще бъде 500 000 лв. БФП разделена на 1 MW производствена мощност, т.е. 500 000 лв./1MW производствена мощност.	Предложенията, които са преминали успешно през оценка на административното съответствие ще се класират въз основа на поисканата безвъзмездна помощ за 1 MW мощност за производство на електрическа енергия от слънчева и/или вятърна енергия. В конкретния случай поисканата безвъзмездна помощ в размер на 500 000 лв. ще бъде разделена на 1 MW производствена мощност от ВИ.
		15. Декларациите по т. 3-9 могат ли да бъдат раздел 20 на поканата могат ли да бъдат подписани на хартия и прикачени сканирани, както декларацията по т. 2?	Декларациите по т. 3) до т. 9) включително се попълват по образец, датират и подписват от лице, което е официален представляващ на кандидата и е вписано като такъв в ТР и регистъра на ЮЛНЦ. В случаите, когато кандидатът се представлява САМО ЗАЕДНО от няколко физически лица, се подписват от всяко от тях. След попълване, датиране и подписване на декларациите по т. 3) до т. 9) включително, същите

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
			се сканират и прикачат в раздел „Прикачени електронно подписани документи" от Формуляра за кандидатстване. Декларациите по т. 4, 6, 7 и 8 включително НЕ са изискуеми, в случай че Формулярът за кандидатстване се подава и подписва с валиден КЕП от официален представляващ на кандидата, вписан в ТР и регистъра на ЮЛНЦ, и в случай че релевантната информация е декларирана от кандидата в т. „Е-ДЕКЛАРАЦИИ" на Формуляра на кандидатстване.
		16. Банковата гаранция по т. 10 от раздел 20 от поканата по какъв начин се прикачва към формуляра за кандидатстване – сканирано копие или сканирано копие с на екземпляр с отбелязване „Заверено копие" от съответната банка издател?	Заверено копие на банковата гаранция за участие се сканирана и прикача в ИСМ-ИСУН 2020, като то трябва да е подписано с валиден КЕП от упълномощеното лице или лицето, представляващо кандидата, вписано като такова в ТР и Регистъра на ЮЛНЦ или заверени с изписване „Вярно с оригинала", подпис и имена на заверяващия (Крайния получател или негов пълномощник). Оригиналната банкова гаранция се изпраща чрез куриер или лично в Министерството на енергетиката в срок до 5 дни след крайния срок за подаване на предложения за изпълнение на инвестицията.
		17. Формулярът за самооценка по т. 11 от раздел 20 от поканата в docx формат ли се прилага към формуляра за кандидатстване?	Документите се прилагат към Формуляра за кандидатстване във формат "pdf" като те трябва да са подписани с валиден КЕП от упълномощеното лице или лицето, представляващо кандидата, вписано като такова в ТР и Регистъра на ЮЛНЦ или заверени с изписване „Вярно с оригинала", подпис и имена на заверяващия (Крайния получател или негов пълномощник).
		18. Във формата на НСИ ли се прилагат финансовите отчети по т. 12 от раздел 20 от поканата? Ако кандидатът е регистриран през 2022 г., само отчетите за 2022 г. и 2023 г., ако е приключена към датата на кандидатстване, ли се прилагат? Заверяват ли се копията или просто се приказват сканирани копия или електронния файлове?	Съгласно Условията за кандидатстване, критериите за допустимост се доказват с представяне на годишни финансови отчети или консолидирани годишни финансови отчети от последната приключена финансова година. Годишен отчет за дейността за последните четири приключени финансови години (2019, 2020, 2021 и 2022 г.), се прилага за доказване на липса на обстоятелства във връзка с приложимия режим на държавни помощи. Годишен отчет за дейността се прилага за всички приключени финансови години, но не повече от последните четири.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
			Приложените документи трябва да са копия на оригиналите, като те трябва да са подписани с валиден КЕП от упълномощеното лице или лицето, представляващо кандидата, вписано като такова в ТР и Регистъра на ЮЛНЦ или заверени с изписване „Вярно с оригинала", подпис и имена на заверяващия (Крайния получател или негов пълномощник).
		19. В случай че някой от документите, посочени в раздел 20 от поканата, липсва или не е в изискуемия формат към формуляра за кандидатстване, ще бъде ли изискван допълнително от оценителната комисия съгласно посоченото в раздел 18.1 от поканата?	Когато при оценката на административното съответствие и допустимостта се установи липса на документи и/или друга нередовност, Оценителната комисия изпраща на кандидата уведомление за установените нередовности и определя срок за тяхното отстраняване, който не може да бъде по-кратък от 7 дни. Уведомлението съдържа и информация, че неотстраняването на нередовностите в срок може да доведе до недопускане на предложението до техническа и финансова оценка и прекратяване на производството по отношение на кандидата. Отстраняването на нередовностите не може да води до промени по същество.
		20. Според т. 7 от критериите за допустимост кодът на основна икономическа дейност за 2021 г. ще бъде проверяван за съответствие с недопустимите сектори по чл. 13 от Регламент 651/2014 г. Според раздел 11.2 от поканата данните се проверяват по данни за основния код по КИД 2008 за 2022 г. Моля, потвърдете, че кодът за 2022 г. ще бъде проверяван, а не този за 2021 г.	Ще се извършва служебна проверка относно кода на основна икономическа дейност на кандидатите въз основа на данни, предоставени от НСИ, за 2022 г.
		21. Във връзка с т. 21 от критериите за допустимост, моля, посочете конкретните минимални реквизити за всеки от четирите компонента по т. 21. (i) – 21 (iv), които трябва да бъдат описани във формуляра за кандидатстване.	Финансовия план се изготвя в свободен текст и се прикача към формуляра за кандидатстване в секция 13. „Прикачени документи".
		22. От кого и по какъв начин се заверяват документите по т. 26-27 от критериите за допустимост?	Приложените документи трябва да са копия на оригиналите, като те трябва да са подписани с валиден КЕП от упълномощеното лице или лицето, представляващо кандидата, вписано като такова в ТР и Регистъра на ЮЛНЦ или заверени с изписване „Вярно с

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
			оригинала", подпис и имена на заверяващия (Крайния получател или негов пълномощник).
		23. По какъв начин се прилагат доказателствата за съответствието с т. 31 от критериите за допустимост, ако капиталът се доказва чрез съдружници/акционери? Заверяват ли се копията на отчетите? От кого и по какъв начин?	Документите се прикачват в раздел 13. „Прикачени документи" чрез бутон „Добави". Приложените документи трябва да са копия на оригиналите, като те трябва да са подписани с валиден КЕП от упълномощеното лице или лицето, представляващо кандидата, вписано като такова в ТР и Регистъра на ЮЛНЦ или заверени с изписване „Вярно с оригинала", подпис и имена на заверяващия (Крайния получател или негов пълномощник).
		24. При условие че по инвестициите, финансирани по процедурата ще бъде извършвано само окончателно плащане и съответно разходите ще бъдат заявявани веднъж, а от друга страна системата за управление и контрол на средствата по МВУ в МФ е в процес на актуализация, моля, потвърдете, че при изпълнението на инвестициите е необходимо да бъде подаден само 1 финансово технически-отчет след въвеждането в експлоатация на ЛСС и завършването на инвестицията по проекта.	В т. 1 от Условията за изпълнение на проекти по процедура за изпълнение на инвестиции от крайни получатели BG-RRP-4.032 "Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност от 200 kW до 2 MW" и в чл. 2.5 от Общите условия към Договора за финансиране по процедура BG-RRP-4.032 е посочено, че финансово-техническия отчет (ФТО) се представя 4 пъти в годината, както следва: • за дейности/разходи, извършени от КП между 1 януари и 31 март, срокът за представяне е най-късно до 5 април на текущата година; • за дейности/разходи, извършени от КП между 1 април и 30 юни, срокът за представяне е най-късно до 5 юли на текущата година; • за дейности/разходи, извършени от КП между 1 юли и 30 септември, срокът за представяне е най-късно до 5 октомври на текущата година; • за дейности/разходи, извършени от КП между 1 октомври и 31 декември на текущата година, срокът за представяне е най-късно до 5 януари на следващата година.
		25. Моля, потвърдете, че крайната възможна дата за изпълнение на инвестициите по проекта е 31.03.2026 г.	В т. 17 от Условията за кандидатстване е посочено, че инвестицията следва да се реализира (въведени в експлоатация енергиен обект за производство на електрическа енергия от ВИ и ЛСС) най-късно до 31 март 2026 г. Посоченото изискване е заложено в чл. 2.4 на Договора за финансиране по процедура.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		26. Моля, посочете основните разлики между процедура BG-RRP-4.033 и BG-RRP-4.032, извън максималната стойност на безвъзмездната помощ на 1MW производствена мощност? По BG-RRP-4.032 може да се кандидатства за цялата нова мощност ВИ или разширяване на съществуваща мощност само с частта от разширението, докато по BG-RRP-4.033 може да се кандидатства само за част от нова мощност ВИ, това ли е другата основна разлика?	В т. 13.1 от Условията за кандидатстване по процедура BG-RRP-4.033 в каре ВАЖНО са посочени изискванията за "нова мощност". По т. 2 кандидатът може да подадено предложение за финансиране когато извършва разширяване или реконструкция на вече въведен в експлоатация енергиен обект за производство на електрическа енергия от ВИ, като в резултат от извършване на посочените дейности, инсталираната мощност на енергийния обект се увеличава. В този случаи, предложението се съобразява и е допустимо само за увеличената мощност (разликата между инсталираната мощност след разширението и реконструкцията и инсталираната мощност на съществуващия обект преди разширението и реконструкцията). В съответствие с т. 13.1 от Условията за кандидатстване по процедура Кандидатът може да подаде предложение за финансиране само за част от планираната нова мощност за производство на електрическа енергия от ВИ. В тези случаи, предложението се съобразява да отговаря на минималните изисквания (включително и на тези за ЛСС) по отношение само на частичната мощност за производство на електрическа енергия от ВИ, с която се кандидатства.
		27. Какво се има предвид под „да не сключва договори от всякакъв характер с трети страни… които биха могли да доведат до значително изменение на резултатите по Проекта” по т. 2.5.1. от образеца на договор за финансиране? Може ли активите, придобити по проекта, да бъдат използвани за залог в този период (5 години след извършване на окончателното плащане по договора за финансиране)?	Съгласно точка 2.5 от договора за финансиране, крайният получател е длъжен да осигури устойчивост на резултатите от проекта за 5 годишен период, като се придържа към следните условия: 1. Не прехвърля правото на собственост върху обекта, изграден в резултат на инвестицията по договора, за период от поне 5 години след одобрението на окончателния отчет по проекта. 2. Не променя предназначението на активите, придобити в резултат на изпълнението на проекта. Това се отнася до запазване на предназначението на активите, които са били придобити чрез проекта, без да се променя целта, за която са били предназначени.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
			3. Не сключва договори от всякакъв характер с трети лица и/или не извършва други действия, които биха могли да доведат до значително изменение в резултатите от проекта. Това включва забраната за сключване на договори или извършване на действия, които биха могли да променят или влошат очакваните резултати от проекта.
15.	18.03.2024 г.	Уважаеми представители на УО, моля за отговор на следният въпрос: Какви документи, еквивалентни на финансови отчети ще бъдат изискуеми на етап сключване на договор с кандидат със самостоятелна правосубектност, който има дружество-майка, което е регистрирано в офшорна зона, където няма задължение да води счетоводство и да съставя годишни финансови отчети?	Съгласно Условията за кандидатстване, в случай на множество акционери или съдружници стойността на капитала ще бъде изчислена на базата на среднопретеглена стойност с позоваване на дяловото участие, притежавано от съответните акционери или съдружници в проектното дружество (напр. сумата от капитала × процент от собствения капитал за всеки акционер или съдружник). Ако даден акционер или съдружник е инвестиционен фонд или е мажоритарно притежаван или контролиран от него и в резултат на това не може да изпълни изискването за капитала, тогава капитала за такъв фонд се изчислява като 20 % от неотменимите ангажименти, които този инвестиционен фонд има от един или повече инвеститори, и този акционер трябва да представи писмо от главния финансов директор или еквивалентно лице на фонда, потвърждаващо наличието на обща сума в неангажирани средства, равна на дела от собствения капитал в проекта, който се разпределя твърдо за проекта в случай на успешно предложение. Посочения критерий се доказва с представяне на годишни финансови отчети или консолидирани годишни финансови отчети от последната приключена финансова година.
16.	18.03.2024 г.	Моля да уточните следното: В случай, че към датата на подаване на ПИИ последната приключена финансова година за нашето предприятие е 2023 година и като част от придружаващите документи предоставим финансов отчет за 2023 година, съответствието с изискването по т.4. от Раздел 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите съгласно	Съгласно Условията за кандидатстване, критериите за допустимост се доказват с представяне на годишни финансови отчети или консолидирани годишни финансови отчети от последната приключена финансова година.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		данните за собствения капитал от отчета за 2023 година ли ще се определи?	
17.	18.03.2024 г.	Здравейте, моля да предоставите разяснения допустими кандидати ли са предприятия, развиващи основната си икономическа дейност вт сектор D "Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива" съгласно Класификация на икономическите дейности – КИД-2008. Въпросът е породен от следния текст в т.11.2 от Насоките за кандидатстване - По процедурата не могат да участват и да получават безвъзмездно финансиране предприятия, чиято основна икономическа дейност попада в забранените сектори на Регламент (ЕС) № 651/2014. Секторите, изключени от възможностт за подкрепа по член 13 на Регламент (ЕС) № 651/2014. - помощта в сектора на стоманата, лигнита и въглищата; - помощи за транспортния сектор, както и за свързаната с него инфраструктура; - помощи за производство, съхранение, пренос и разпределение на енергия и за енергийни инфраструктури, с изключение на регионални инвестиционни помощи в най-отдалечените региони и схеми за регионални оперативни помощи; и помощи за сектора на широколентовия интернет, с изключение на схеми за регионални оперативни помощи.	Моля вижте приложението с разяснения за приложим режим на държавни помощи: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-s-prilojimiya-rejim-na-darjavna-pomosht-2526-1643.html
18.	19.03.2024 г.	Възможно ли е одобрение по процедурата в случай, че ВЕИ е ФЕЦ за собствени нужди, въведен в експлоатация преди повече от 1 година без изградена система за съхранение на електроенергия до момента.	Мощностите за производство на електрическа енергия от ВИ (вятърна и/или слънчева енергия), следва да са присъединени към електрическата мрежа. Произведената електрическа енергия може да бъде използвана за собствено потребление или да бъде продадена на организирания борсов пазар.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
			Настоящата процедура дава възможност по отношение на производствения компонент на комбинирания проект строителството да е започнало след 12 февруари 2021 г., но същият не следва да е въведен в експлоатация преди 1 януари 2023.
19.	19.03.2024 г.	Моля за разяснения по следните въпроси по процедурата: 1. Моля, потвърдете че код 05000 от баланса във формата на НСИ (или еквивалентен източник от еквивалентен документ) е източник на информация за проверка на съответствие с изискването по т. 4 за собствен капитал от 11.1 от поканата за условия за допустимост на кандидатите. В случай че има друга стойност или начин на изчисление на изискването за собствен капитал, моля да го посочите.	Съответствие с изискването за собствен капитал се доказва на база счетоводен баланс, при структура съгласно Счетоводен стандарт (СС) 1.
		2. Допустими ли са за участие проекти с производствени мощности, изградени само за собствено потребление? Ако са допустими, какви документи по т. 20.9 от поканата (списък с документи, които се подават на етап кандидатстване) се представят по отношение на такива мощности?	Мощностите за производство на електрическа енергия от ВИ (вятърна и/или слънчева енергия), следва да са присъединени към електрическата мрежа. Произведената електрическа енергия може да бъде използвана за собствено потребление или да бъде продадена на организирания борсов пазар. В допълнение е необходимо да бъде изпълнено изискването ЛСС да зарежда най-малко 75% от капацитета за съхранение на ЛСС с електрическата енергия от пряко свързания енергиен обект за производство на електрическа енергия от ВИ на годишна база. Посочените в т. 20.9 от Условията за кандидатстване документи, е необходимо да бъдат представени при предложения, при които се предвижда произведената от енергийния обект електрическата енергия да се използва за собствено потребление.
20.	19.03.2024 г.	1. "Инсталирана мощност над 200 kW" се отнася за локалните съоръжения за съхранение или за производствения компонент?	Моля вижте разяснение по процедурата: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
			elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-2523-1643.html
		2. Допустимо ли е да се кандидатства с проект, при който е изградена фотоволтаична централа и пусната в експлоатация след 01.01.2023, и отделно към нея с отделен проект да се поставят ЛСС, за които да се кандидатства по процедурата, като съответно придружващите документите (проект, разрешително, писмо от РИОСВ) също да бъдат отделни? Казусът е, че при първоначалното проектиране на централата не са заложени батерии, а към момента се предвижда поставяне на такива. В случая поставянето на ЛСС се явява втора фаза на проекта.	В т. 13.1 от Условията за кандидатстване е посочено следното: За да отговаря на изискването за "нова мощност", предложението трябва да отговаря на едно от следните изисквания: 1) предложение, при което се изграждат нови мощности за производство на електрическа енергия от ВИ (вятърна и/или слънчева енергия) с ЛСС - към момента на подаване на предложението за изпълнение на инвестиция: а) не са започнали работите по проекта за двата компонента (производство и съхранение); или б) работите по проекта по отношение на ЛСС не са започнали преди подаване на предложението за изпълнение на инвестиция по настоящата процедура, а по отношение на компонента за производство на електрическа енергия от ВИ - строителството да е започнало след 12 февруари 2021 г., но да не е въведен в експлоатация преди 1 януари 2023. 2) разширяване или реконструкция на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от ВИ в експлоатация с увеличаване на съществуващата инсталирана мощност. В тези случаи, предложението се съобразява и е допустимо само за увеличената мощност (разликата между инсталираната мощност след разширението и реконструкцията и инсталираната мощност на съществуващия обект преди разширението и реконструкцията). Разширението и реконструкцията трябва да отговарят на условията за нови проекти по т. 1) а) или б) по-горе. Посочените по-горе обстоятелства се декларират от кандидатите при подаване на предложението (Приложение 12), а преди сключване на договори за финансиране с одобрените кандидати, съответствието им ще се проверява чрез извършване на съответните служебни и документални проверки.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
21.	19.03.2024 г.	Какво се случва с обекти, които процедурно очакват въвеждане в експлоатация, но становището и Разрешението за строеж не включват съоръжение за съхранение на електрическа енергия? Какво е необходимо да бъде извършено в този случай?	В съответствие с т. 13.1 от Условията за кандидатстване е посочено, че : Енергийните обекти за производство на електрическа енергия от слънчева и/или вятърна енергия и ЛСС трябва да бъдат в съответствие с изискванията на Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ), Закона за енергийната ефективност (ЗЕЕ), Закона за енергетиката (ЗЕ), Закона за устройство на територията (ЗУТ), Закона за опазване на околната среда (ЗООС), Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), Закона за управление на отпадъците (ЗУО) и на останалата приложима национална и европейска нормативна уредба. В този смисъл Кандидатът следва да предприеме действия за издаване на съответното разрешение (разрешение за строеж/ разрешение за поставяне), съобразено със спецификата на съответния проект и при отчитане на посоченото в Условията за кандидатстване, че идейният проект или технически/работен проект е необходимо да бъде изготвен от лице с проектантска правоспособност, вписано в съответния регистър на Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране и отговарящ на приложимите нормативни изисквания).
22.	19.03.2024 г.	По коя от двете процедури трябва да кандидатстваме за ВЕИ, с мощност над 200 kW?	Моля вижте разяснение по процедурата: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-2523-1643.html
23.	19.03.2024 г.	В Условията за кандидатстване е упоменато, че "Годишно компонентът за съхранение трябва да приема най-малко 75 % от електрическата енергия, която съхранява от пряко присъединената електрическа централа за производство на електрическа енергия от ВИ, на годишна база". Ще бъде ли финансиран проект с компонент, който приема за съхранение 100% от генерираната електрическа енергия от електрическа централа?	При условие че проектът ще съхранява повече от минимума, посочен в Условията за кандидатстване, той е в съответствие с изискванията и следователно може да бъде финансиран, при условие че отговаря на всички други критерии, посочени в документацията за кандидатстване.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
24.	19.03.2024 г.	Молим за разяснение относно електрически централи, които имат сключени договори с ФСЕС по преференции, ако кандидатстват по настоящата програма дали ще могат да си запазят подписания Договор с ФСЕС?	В процедурата е допустимо участието на кандидати (производители с обекти с обща инсталирана мощност 500 kW и над 500 kW), които са сключили с Фонд „Сигурност на електроенергийната система" договор за компенсиране с премии по см. на чл. 36и, ал. 1 от Закона за енергетиката и/или са част от корпоративна група, в която има дружества, които са страна по такива договори.
25.	19.03.2024 г.	Приложимият режим държавни помощи по процедурата е по чл. 41, ал. 1а от Регламент 651/2014 г. от Раздел 7 от същия регламент, „Помощи за опазване на околната среда", а не от Раздел 1 „Регионални помощи". В този смисъл какво налага ограничението за недопустимост на кандидати от сектори, които са изключени от приложното поле на Раздел 1 „Регионални помощи според чл. 13", като не всички от тях са изключени от приложното поле на Регламент 651 по принцип, вкл. по отношение на Раздел 7? В чл. 1, ал. 3 от регламента, е посочено, че същият не се прилага по отношение на „буква (д) категориите регионални помощи, които са изключени от член 13". По процедурата помощта не е в категория „регионални помощи". Моля, при необходимост, да актуализирате условията на поканата.	Моля вижте приложението с разяснения за приложим режим на държавни помощи: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-s-prilojimiya-rejim-na-darjavna-pomosht-2526-1643.html
26.	20.03.2024 г.	Процедури за какъв вид централи можат да кандидатстват: за собствено потребление ли, изцяло за продажба, или може и комбинирано? Допустими ли са кандидати със стартирала процедура за ФЕЦ за продажба на енергия, без да са започнали СМР, да участват за ЛСС?	Мощностите за производство на електрическа енергия от ВИ (вятърна и/или слънчева енергия), следва да са присъединени към електрическата мрежа. Произведената електрическа енергия може да бъде използвана за собствено потребление или да бъде продадена на организирания борсов пазар. В допълнение е необходимо да бъде изпълнено изискването ЛСС да зарежда най-малко 75% от капацитета за съхранение на ЛСС с електрическата

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		Може ли да се кандидатства по програмата при вече изграден ФЕЦ, но единствено за частта за ЛСС? Допустими ли са кандидати с ФЕЦ въведени в експлоатация, като целта е увеличаване на инсталираната мощност с ЛСС?	енергия от пряко свързания енергиен обект за производство на електрическа енергия от ВИ на годишна база. Настоящата процедура дава възможност по отношение на производствения компонент на комбинирания проект строителството да е започнало след 12 февруари 2021 г., но същият не следва да е въведен в експлоатация преди 1 януари 2023. В т. 13.1 от Условията за кандидатстване по процедура BG-RRP-4.032 в каре ВАЖНО са посочени изискванията за "нова мощност". По т. 2 кандидатът може да подаде предложение за финансиране когато извършва разширяване или реконструкция на вече въведен в експлоатация енергиен обект за производство на електрическа енергия от ВИ, като в резултат от извършване на посочените дейности, инсталираната мощност на енергийния обект се увеличава. В този случаи, предложението се съобразява и е допустимо само за увеличената мощност (разликата между инсталираната мощност след разширението и реконструкцията и инсталираната мощност на съществуващия обект преди разширението и реконструкцията). В съответствие с т. 13.1 от Условията за кандидатстване по процедурата Кандидатът може да подаде предложение за финансиране само за част от планираната нова мощност за производство на електрическа енергия от ВИ.
27.	20.03.2024 г.	Въпрос 1: Дружеството ни възнамерява да изгради фотоволтаична централа, която включва съоръжения за производство и съоръжения за съхранение на енергия с мощност над 3,5 MW. Правилно ли разбираме, че по процедурата са допустими разходи само за ЛСС? Допустими ли са разходите за изграждане на фотоволтаична централа, вкл. конструкция, фотоволтаични панели, инвертори, окабеляване и др.?	По настоящата процедура безвъзмездното финансиране се предоставя само за локалните съоръжения за съхранение на електрическа енергия. Допустимите дейности и свързаните с тях разходи са посочени в т. 13.1, 14.1 и 14.2. от Условията за кандидатстване.
		Въпрос 2: Съгласно публикуваните насоки допустимите кандидати трябва да разполагат	Съответствието с изискването следва да е безспорно доказано (одитиран междинен финансов отчет) към датата на подаване на

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		със собствен капитал от 1 млн. лв. за предложения за изграждане на комбинирани проекти, където производствения компонент от ВИ е с планирана мощност <=5 MW като при кандидатстване се представят годишни финансови отчети за предходни години. Допустимо ли е представянето на текущ финансов отчет на дружеството, с който да се докаже собствен капитал през настоящата година?	предложението за проект и потвърдено на етап сключване на договор за финансиране чрез попълване на приложен към Условията за кандидатства образец на декларация за липса на промяна във вече декларирани обстоятелства и представени документи (образец 17).
28.	21.03.2024 г.	1. Какъв код по КИД-2008 на проекта следва да се посочи във формуляра за кандидатстване – приложимият код на икономическа дейност (ако кандидатът извършва повече от един вид икономически дейности по КИД 2008, по свое усмотрение), код, свързан с дейността по проекта (производство/разпределение/съхранение на електрическа енергия от раздел 35.1 от Класификатора по КИД-2008), друг вид код по КИД-2008?	1. В Условията за кандидатстване е посочено следното: Кодът на основна икономическа дейност на кандидата следва да бъде посочен в т. 2 „Данни на кандидата", поле „Код на организацията по КИД-2008" от Формуляра за кандидатстване. За удостоверяване на изискването по настоящата точка, Оценителната комисия ще извършва служебна проверка относно кода на основна икономическа дейност на кандидатите въз основа на данни, предоставени от НСИ, за 2022 г. като ще сравнява тези данни с информацията, посочена от кандидатите в т. 2 „Данни на кандидата", поле „Код на организацията по КИД-2008" от Формуляра за кандидатстване. В тази връзка, кандидатите следва да попълнят и представят на етап кандидатстване Декларация при кандидатстване (Приложение 3), включваща раздел „Декларация за съгласие за предоставяне на данни от Националния статистически институт на Министерство на енергетиката по служебен път". В случай че след проверката се установи, че съгласно данните от НСИ кодът на основна икономическа дейност на кандидата за 2022 г. е недопустим, предложението за изпълнение на инвестиция се отхвърля (освен ако кандидатът попада в посочените по-горе в тази подточка изключение и отговаря на условията за прилагането му). В допълнение, съгласно Методология за определяне на код на основна икономическа дейност по КИД-2008 Националният статистически институт определя основната икономическа дейност на стопанските субекти само веднъж годишно на базата

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
			на представените от тях годишни отчети за дейността (ГОД) и осигурено съответствие между съдържанието на отчета и определената дейност. **В съответствие с общоприетата единна европейска методология за определяне на основната икономическа дейност на дадено предприятие НСИ използва показателя „Нетни приходи от продажби", който се съдържа в Отчета за приходите и разходите като част от ГОД**. В „Справка за предприятието" - част от ГОД, раздел „Икономическа дейност", стопанският субект/предприятието посочва относителните дялове на нетните приходи от продажби от осъществяваните от него икономически дейности. Въз основа на посочените дейности и съответствието им с останалите отчети и справки в ГОД се изчислява основната дейност съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД-2008) по методология, хармонизирана с европейските регламенти. Когато дадена стопанска единица изпълнява повече от две дейности, които попадат в повече от два различни класа на Класификацията на икономическите дейности (КИД-2008), и никоя от тях не формира повече от 50% от нетните приходи, класифицирането на единицата по основна икономическа дейност се определя по т.нар. Метод „от горе надолу" (Top down method) съгласно методологичните указания на Класификацията на икономическите дейности (КИД-2008) (NACE Rev. 2) в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕО) № 1893/2006 на Европейския парламент и на Съвета.
		2. Ако даден кандидат упражнява няколко дейности по КИД-2008, като основната дейност за 2022 г. се явява недопустима по процедурата, но една или повече от допълнителните дейности по КИД 2008 за 2022 г. са допустими, моля, потвърдете, че ако спазва изискванията за водене на отделна счетоводна отчетност, проектът му е допустим и той може да заяви помощ за една от допустимите дейности, които упражнява, по	2. Моля да се запознаете с разяснението по процедурата: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-s-prilojimiya-rejim-na-darjavna-pomosht-2526-1643.html Моля да се запознаете с Технически насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди" съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост 2021/С

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		свое усмотрение, като средствата бъдат разходвани само за нея.	58/01 (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A52021XC0218%2801%29). Доколкото предприятието отговаря на принципа за „ненанасяне на значителни вреди", то е допустим кандидат независимо от КИД на дейността му.
		3. При попълване на Приложение А към образеца на декларацията за държавни и минимални помощи, моля, посочете какъв период трябва да обхващат представените данни (от коя дата до коя дата).	3. Декларацията за държавни и минимални помощи следва да включва всички получени към настоящия момент държавни. помощи от предприятието. Помощта се счита за получена от момента на сключване на договора за финансиране на нейното предоставяне.
		4. При попълване на Приложение А към образеца на декларацията за държавни и минимални помощи, моля, посочете дали данните трябва да се отнасят само да кандидата или и до свързани с него други лица (въз основа на коя нормативна база ще се разглежда свързаността, ако е приложимо).	4. Декларацията за държавни и минимални помощи следва да включва данни само за кандидата.
		5. При попълване на Приложение А към образеца на декларацията за държавни и минимални помощи, моля, посочете дали данните трябва да се отнасят само за държавни помощи за идентични разходи (изграждане на енергийни обекти) или по принцип за всички видове държавни помощи, получени от кандидата.	5. Декларацията за държавни и минимални помощи следва да включва всички видове държавни помощи, получени от кандидата.
		6. Допустимо ли е по проекта да бъдат предвидени част от допустимите видове разходи, напр. оборудване, СМР и разходи за услуги за свързване на ЛСС към съоръженията на обекта, който се изгражда по комбинирания	6. При предоставяне на безвъзмездно финансиране по настоящата процедура ще бъдат взети под внимание само „допустимите разходи", детайлно описани в т. 14.2 от Условията за кандидатстване. Бюджетът представлява предварителна оценка на очакваните разходи и максимален размер на допустимите разходи.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		проекта, без да се включват разходи за нематериални активи и административни разходи за държавни и общински такси?	В изготвянето на предложението и попълването на формуляра за кандидатстване Кандидатът е необходимо да прецени и включени в бюджета всички допустими разходи, необходими за изпълнението на предложението.
		7. По какъв начин се описва в плана за външно възлагане във формуляра за кандидатстване, ако по проекта има предвидени допустими разходи административни разходи за държавни и общински такси, възлагането на изпълнението на тези услуги? Те са фиксирани от съответния държавен/общински орган и не би следвало да бъдат обект на външно възлагане.	7. Планът за външно възлагане се попълва в случаите, когато крайният получател (а) е възложител по смисъла на Закона за обществените поръчки или (б) не е възложител по смисъла на ЗОП, но финансирането от МВУ за одобрената инвестиция е на стойност над 50 на сто от общата сума на инвестиция. В случаите когато е приложимо, подобен тип разходи за държавни и общински такси не се описват в плана за външно възлагане, но се посочват в бюджета на проектното предложение.
		8. Ще бъдат ли публикувани указания за попълване на формуляра за кандидатстване?	8. СНД не предвижда публикуването на указания за попълване на формуляра за кандидатстване.
		9. Моля, посочете кои елементи от годишния отчет за дейността на кандидата, следва да се представят по т. 20.12 от Поканата (Финансови отчети и/или консолидирани финансови отчети за последната приключена финансова година, както и годишен отчет за дейността за последните четири приключени финансови години (2019, 2020, 2021 и 2022 г.)) – ОПР, баланс, друго? Прилагат се сканирани копия към формуляра за кандидатстване или по друг начин?	9. Кандидатът следва да представи пълен комплект финансови отчети и/или консолидирани финансови отчети за последната приключена финансова година, както и годишен отчет за дейността за последните четири приключени финансови години (2019, 2020, 2021 и 2022 г.) в съответствие със Закона за счетоводството и приложимите счетоводни стандарти. Прилагат се сканирани копия.
		10. В случай, че изискването за собствен капитал се изпълнява от съдружниците/акционерите в кандидата, моля, посочете кои елементи от годишния отчет за дейността на съдружниците/акционерите,	10. Финансов отчет за 2023 г. е допустим, в случай че към датата на кандидатстване, кандидатът е заявил за вписване и представяне за обявяване в ТР одобрен от компетентния орган на дружеството годишен финансов отчет или го представи заверен от регистриран одитор.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		следва да се представят за предходната финансова година към датата на кандидатстване – ОПР, баланс, друго? Прилагат се сканирани копия към формуляра за кандидатстване или по друг начин? Ако към датата на кандидатстване 2023 г. е приключена финансова година (съставени са отчети), моля, потвърдете, че се представят данни за тази година. 11. Ако даден съдружник е вписан като такъв през 2024 г. преди датата на кандидатстване, моля, потвърдете, че неговият собствен капитал за предходната финансова година се включва в изчислението за изискването за собствен капитал на кандидата. 12. Ако даден кандидат е ООД или АД и не е голямо предприятие и не е предприятие в затруднено положение за последната приключена финансова година, а е в затруднено положение в една или повече от предходните години, допустимо ли е за участие по процедурата? За голямо предприятие, ако не е в затруднено положение в последните две приключени финансови години, а е в затруднено положение в една или повече от предходните години, допустимо ли е за участие в процедурата?	11. Съответствието с изискването следва да е безспорно доказано (одитиран междинен финансов отчет) към датата на подаване на предложението за проект и потвърдено на етап сключване на договор за финансиране чрез попълване на приложен към Условията за кандидатства образец на декларация за липса на промяна във вече декларирани обстоятелства и представени документи (образец 17). 12. Да и за двете хипотези, доколкото отговаря на останалите условия на процедурата. В допълнение, моля да имате предвид, че Регламент 651/2014 се прилага чрез дерогация за предприятия, които не са били в затруднено положение към 31.12.2019 г., но са станали предприятия в затруднено положение през периода 01.01.2020 г. до 31.12.2021 г.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
29.	21.03.2024 г.	1. Параграф 7) на стр. 27 от Условията за кандидатстване предвижда, че за да е допустимо предложение за получаване на безвъзмездни средства, същото не може да бъде за повече от 1/3 от „общата квота на мощността за производство на електрическа енергия от ВИ", докато в т. 21 от Оценителната таблица с критериите за оценка е записано, че предприятието, което участва в търга, не може да поиска повече от 1/3 от „общата квота на ЛСС по настоящата процедура". Предвид горното, молим да потвърдите коя е релевантната квота с оглед преценката за съответствие с поставеното ограничение: дали общата квота на мощността за производство на електрическа енергия от ВИ или общата квота на ЛСС по процедурата. 2. Във връзка с ограничението за 1/3 от общата квота, посочено в пар. 7 на стр. 27 от Условията за кандидатстване, моля да потвърдите, че не са свързани лица за целите на ограничението и по смисъла на т.3 от Приложение 1 на Регламент ЕСN№651/2014 лицата, чиято дейност се контролира пряко или непряко от общ краен собственик-трето лице, но които лица не се намират в отношение на свързаност по вертикала и едното не притежава участие /пряко или непряко/ в капитала на другото, нито право на глас в общото събрание на акционерите/съдружниците на другото, нито има право да назначава или отстранява мнозинството от членовете на	1. При подготовката на предложения за инвестиции по настоящата процедура водещ документ са Условията за кандидатстване. 2. Хипотезите на свързаност ще се разглеждат на база на цялата налична информация, която е публично достъпна и е предоставена от кандидата. Не са свързани предприятия, предприятията, които не попадат в хипотезите на т. 3, член 3 от Приложение 1 на Регламент ЕСN№651/2014, т.е. нямат някое от следните взаимоотношения: а) едно предприятие притежава мнозинство от правата на глас на акционерите или съдружниците в друго предприятие; б) едно предприятие има право да назначава или отстранява мнозинството от членовете на административните, управителните или надзорните органи на друго предприятие; в) едно предприятие има правото да упражнява доминиращо влияние върху друго предприятие по силата на договор, сключен с това предприятие, или на разпоредба в устава или в учредителния акт на това предприятие; г) едно предприятие, което е акционер или съдружник в друго предприятие, контролира самостоятелно, по силата на

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		административните, управителните или надзорните органи на другото, нито упражнява доминиращо влияние по отношение на другото.	споразумение с други акционери или съдружници в това предприятие, мнозинството от правата на глас на акционерите или съдружниците в това предприятие. Моля да имате предвид, че в т. 3, член 3 от Приложение 1 на Регламент ЕСN№651/2014 са посочени и други презумпции и хипотези, които също са приложими при определяне на свързано предприятие. При прилагане на ограничението от 1/3 от общата квота, посочено в пар. 7 на стр. 27 от Условията за кандидатстване няма да вземат предвид "предприятията партньори" по смисъла на т. 2, член 3 от Приложение 1 на Регламент ЕСN№651/2014.
30.	21.03.2024 г.	1. В Условията за кандидатстване, т. 14 „Категории разходи, допустими за финансиране, т. 14.1. Условия за допустимост на разходите, поле „ВАЖНО", стр. 34, е посочено: „743 215 лева (без ДДС) за 1 MW инсталирана мощност на ЛСС за ЛСС с инсталирана мощност над 2 MW". Моля за пояснение какво означава „за ЛСС с инсталирана мощност над 2 MW". За инсталирана мощност на ЛСС под 2 MW друга ли е стойността на допустимите разходи и ако да - каква.	Моля вижте разяснение по процедурата: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-2523-1643.html
31.	21.03.2024 г.	1/ Моля да ми разясните с няколко изречения каква е разликата между тази процедура и другата, която обявихте за мощности от 200 kW до 2 MW? 2/ Второ, кое налага обявяването на две отделни процедури? Не е ли това само административна тежест?	Избраният подход за насочване на процедурите към сегментирани кандидати, въз основа на инсталирана мощност на ЛСС е избран с цел да се осигури ефективна конкуренция. Въз основа на проведени консултации със заинтересовани стани и пазарен анализ, доказващи, че разходите за ЛСС намаляват значително с увеличаване на инсталираната мощност. Тези доказани на пазара резултати доведоха до определяне на максималния интензитет на помощта по двете процедури.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		3/ Припокриването в диапазона от 200 kW и 2 MW означава ли, че кандидат с например проект с мощност от 800 kW може сам да реши по коя процедура да участва?	
32.	22.03.2024 г.	На стр. 35 от Условията за кандидатстване по процедурата е посочено, че: „Максималният интензитет на безвъзмездното финансиране е до 50% от допустимите разходи, но не повече от 743 215 лева (без ДДС) за 1 MW инсталирана мощност на ЛСС за ЛСС с инсталирана мощност над 2 MW." Каква е цената за 1 MW инсталирана мощност на ЛСС за ЛСС с инсталирана мощност под 2 MW?	Поставеният въпрос няма отношение към обявената процедура за подбор на предложения и е свързан с пазарно проучване на цените за ЛСС.
33.	22.03.2024 г.	1. Изискванията, поставени в Поканата, касаещи инсталираната мощност „над 200 kW" към кой от компонентите на комбинираното енергийно съоръжение се отнасят – към инсталацията за производство на слънчева и/или вятърна енергия ИЛИ към локалното съоръжение за съхранение (ЛСС), което ще се изгради и финансира със средства по процедурата. 2. Изискването за наличие на минимален размер на собствения капитал за кой период се отнася? За 2022 или за 2023 година? 3. Какво имате предвид по отношение изискването към проектите „Да бъдат за не повече от 1/3 от общата квота на мощността за производство на ел.енергия, съгласно раздел 7	Моля вижте разяснение по процедурата: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-2523-1643.html 2. Съгласно Условията за кандидатстване, критериите за допустимост се доказват с представяне на годишни финансови отчети или консолидирани годишни финансови отчети от **последната приключена финансова година**. 3. Настоящата процедура за подбор на предложения за изграждането на минимум 940 MW ВИ в комбинация с минимум 200 MW батерии, т.е. общата квота на мощността за производство на електрическа енергия от ВИ е 940 MW. В т. 7) на т. 13.1 от

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		за едно предприятие за един или няколко проекта?"	Условията за кандидатстване е поставено изискване, че за да бъде допустим Кандидатът може да е подал едно или няколко предложение/я за не повече от 1/3 от общата квота на мощността за производство на електрическа енергия от ВИ по процедурата.
		4. Към кой момент следва да е ангажиран Техническият ръководител (на етап Кандидатстване или след провеждане на избора на изпълнител и подписване на Договор за изпълнение на СМР). По какъв начин Техническият ръководител следва да бъде „ангажиран" формално?	4. Техническият ръководител следва да е ангажиран на етап кандидатстване. Няма изискване относно вида на правоотношенията с лицето (физическо или юридическо лице), което ще бъде ангажирано за технически ръководител.
		5. Допустими ли са предприятия с предмет на дейност в обхвата на Приложение I на Директива 2003/87/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 година за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета текст от значение за ЕИП?	5. В Технически насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди" съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост 2021/C 58/01 (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A52021XC0218%2801%29)е посочено, че във връзка с мерките в подкрепа на дейностите, обхванати от схемата на ЕС за търговия с емисии, по-специално, за да не се изкривяват пазарните сигнали, въведени с нея, и в съответствие с подхода, възприет във Фонда за справедлив преход, дейностите с прогнозни емисии на CO2 еквивалент, които не са значително по-ниски от съответните референтни стойности, установени за безплатно разпределяне на квоти, по принцип не следва да получават подкрепа от Механизма за възстановяване и устойчивост. В тази връзка, доколкото прогнозните емисии на CO2 еквивалент на даден кандидат са значително по-ниски от съответните референтни стойности, установени за безплатно разпределяне на квоти, то е допустим кандидат.
		6. В критериите за оценка (критерий 21) е поставено изискване за представяне на подробен финансов план, предложен за проекта, който включва, но не се ограничава до:	6. Финансовият план се изготвя в свободен текст и се прикача към формуляра за кандидатстване в секция 13. „Прикачени документи".

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		a. Подробности, свързани с източниците и използването на средствата b. Обобщение на дълговото финансиране, потенциалните източници и очакваните условия, които ще бъдат осигурени от заемодателите c. Обобщение на финансирането (вкл. потенциални източници) за частта от собствения капитал d. Финансирането от всякакви други източници Финансирането се разпределя между двата компонента на комбинирания проект – производство и съхранение Източник на информация за финансовия план е ФК. Моля да уточните къде точно (в коя секция на формуляра) следва да се опише подробно финансовия план? 7. В т. 9 МИНИМАЛЕН И МАКСИМАЛЕН РАЗМЕР НА БЕЗВЪЗМЕЗДНОТО ФИНАНСИРАНЕ ЗА КОНКРЕТНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНВЕСТИЦИЯ, в кутия с гриф „Важно" е отбелязано, че: „Всеки кандидат, който подава предложение за инвестиция по настоящата процедура (Покана 2) и по процедура BG-RRP-4.032 C4.I6 "Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност от 200 kW до 2 MW" (Покана 1) може да получи безвъзмездно финансиране за всички подадени предложения в размер до 58 674 900 лева." В Покана 1, в аналогичната точка (9) отново с гриф „Важно" текста гласи: „Всеки кандидат,	7. По процедура BG-RRP-4.032 „Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност от 200 KW до 2 MW" е определен максимален размер на финансиране за предложение за един проект за едно предприятие – до 35 854 000 лева. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 година във връзка с Регламент (ЕС) 2023/1315 за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора, максималният размер на безвъзмездното финансиране за един проект за едно предприятие не може да надхвърля максимално допустимия размер на помощта по чл. 4, параграф 1, буква „т", който е левовата равностойност на 30 милиона евро (58 674 900 лв.). В случай че кандидат подаде предложение за инвестиция по настоящата процедура и по процедура BG-RRP-4.032 може да получи безвъзмездно финансиране за всички подадени

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		който поддава предложение за инвестиция по настоящата процедура (по Покана 1) и по процедура BG-RRP-4.033 C4.I6 "Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност над 200 kW" (Покана 2) може да получи безвъзмездно финансиране за всички подадени предложения в размер до 35 854 000 лева." Моля за разяснение по следния казус: ако дадено предприятие (кандидат) подаде предложения за инвестиции по двете покани (в изпълнение на всички изисквания, в т.ч. – за различни обекти), кой от двата прага ще се съблюдава от оценителните комисии – този, с размера, описан в Покана 1 - до 35 854 000 лева или този с размера, описан в Покана 2 – до 58 674 900 лева? 8: Допустими ли са предприятия, регистрирани след 2022г? И отново в същата връзка – кой/кои ще са показателите (информацията), които ще се проследяват при представяне на годишните отчети за дейността на дружествата за периода 2019 – 2022г.?	предложения в размер до 58 674 900 лв, при запазване на ограничението за покана 1. 8. Съгласно Условията за кандидатстване, критериите за допустимост се доказват с представяне на годишни финансови отчети или консолидирани годишни финансови отчети от последната приключена финансова година. Годишен отчет за дейността за последните четири приключени финансови години (2019, 2020, 2021 и 2022 г.), се прилага за доказване на липса на обстоятелства във връзка с приложимия режим на държавни помощи. Годишен отчет за дейността се прилага за всички приключени финансови години, но не повече от последните четири. При липса на приключена финансова година (ново регистрирано дружество), съответствието с изискванията следва да е безспорно доказано (одитиран междинен финансов отчет) към датата на подаване на предложението за проект и потвърдено на етап сключване на договор за финансиране чрез попълване на приложен към Условията за кандидатства образец на декларация

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
			за липса на промяна във вече декларирани обстоятелства и представени документи (образец 17).
		9: В раздел „II. Допустими дейности" по отношение процеса по възлагане на външни изпълнители извършването на допустимите дейности е посочено „ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 80 на МС се прилага за инвестиции, за които финансирането от Механизма съставлява сума, по-голяма от 50 на сто от общата сума на одобрената инвестиция (т.е. поискания размер на безвъзмездно финансиране по процедурата (за компонента съхранение) е по-голям от 50% от стойността на комбинирания проект (компонент производство и компонент съхранение)." Моля за разяснение как се изчислява „50% от стойността на комбинирания проект (компонент производство и компонент съхранение)", при положение, че по процедурата се дава възможност да се кандидатства с вече изграден компонент за производство и при положение, че за същия процедурата не предоставя безвъзмездни средства?	9. В този случай в стойността на комбинирания проект се вземат предвид всички разходи, направени от кандидата във връзка с вече изградения компонент за производство и осчетоводени в съответствие с приложимото законодателство.
		10. В случай, че предприятието – кандидат има обекти в три различни населени места, възможно ли е в рамките на едно проектно предложение да бъдат включени и трите обекта? Ако да, моля потвърдете, че е допустимо в рамките на едно ПИИ да бъдат приложени документи(вкл. идейни или технически/работни проекти, влязло в сила решение или становище на компетентния орган	10. По настоящата процедура са допустими локални съоръжения за съхранение на електрическа енергия (ЛСС) с мощност от 200 kW до 2 MW. Едно проектно предложени може да включва само един комбиниран проект с мощност от 200 kW до 2 MW.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		по ОС, заверено копие от валидно становище за присъединяване или валиден предварителен договор за присъединяване или валиден действащ договор за присъединяване) за всеки един от трите обекта, а във ФК да бъдат подробно описани ЛСС, които ще се изградят към съществуващи производствени компоненти на комбинирания проект в трите населени места	
34.	22.03.2024 г.	1. Правилно ли ни е разбирането, че електроенергията може да се ползва по преценка на кандидата или изцяло за собствено потребление, или изцяло за продажба, или комбинирано (за собствени нужди и продажба)? 2. Спрямо насоките за кандидатстване на Покана 1 проектното предложение трябва да бъде за не повече от 1/3 от общата квота на мощността за производство на електрическа енергия от ВИ. Същото условие е включено в Покана 2. Моля да разясните, ако дадено дружество кандидатства и за двете покани - Покана 1, и Покана 2, как трябва да се определи максималният лимит, за да се гарантира, че комбинираният принос към двете покани не надхвърля ограничението от 1/3 от общата квота за капацитет за производство на електроенергия от ВИ?	1. Мощностите за производство на електрическа енергия от ВИ (вятърна и/или слънчева енергия), следва да са присъединени към електрическата мрежа. Произведената електрическа енергия може да бъде използвана за собствено потребление и/или да бъде продадена на организирания борсов пазар. В допълнение е необходимо да бъде изпълнено изискването ЛСС да приема най-малко 75 % от електрическата енергия, която съхранява от пряко присъединената електрическа централа за производство на електрическа енергия от ВИ на годишна база. Разяснение по въпроси 2 и 3: По процедура BG-RRP-4.032 „Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност от 200 KW до 2 MW" е определен максимален размер на финансиране за предложение за един проект за едно предприятие – до 35 854 000 лева. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 година във връзка с Регламент (ЕС) 2023/1315 за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора, максималният размер на безвъзмездното финансиране за един проект за едно предприятие не може да надхвърля максимално допустимия размер на помощта по чл. 4, параграф 1, буква „т", който е левовата равностойност на 30 милиона евро (58 674 900 лв.). В случай че кандидат подаде предложение за инвестиция по настоящата процедура и по процедура BG-RRP-4.032 може да

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		Това означава ли, че максималната квота за двете покани е сбор от 313MW и 66MW или общо 379MW за едно предприятие? 3. Моля да разясните изискването за максималната БФП за едно предприятие, което кандидатства с проектни предложения и по двете покани. В Покана 1 пише, че всеки кандидат, който подава предложения по двете покани, може да получи безвъзмездно финансиране за всички подадени предложения в размер до 35 854 000 лева; а в Покана 2 пише абсолютно същото, но с размер до 58 674 900 лева.	получи безвъзмездно финансиране за всички подадени предложения в размер до 58 674 900 лв., при запазване на ограничението за покана 1. В допълнение, моля да се запознаете с разяснение по процедурата: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-2523-1643.html
35.	23.03.2024 г.	В Насоките за кандидатстване в т. 13.1, подточка 7) е посочено, че допустими за кандидатстване са предложения, които следва: "Да бъдат за не повече от 1/3 от общата квота на мощността за ПРОИЗВОДСТВО на електрическа енергия от ВИ съгласно раздел 7 по-горе за едно предприятие за един или няколко проекта.". От това следва, че проектът/тите на кандидата, заедно с тези на свързаните с него предприятия, не трябва да надхвърлят мощност на ПРОИЗВОДСТВЕНИЯ КОМПОНЕНТ от 313,33 MW. (940 MW делено на 3) В Методологията за оценка обаче, в т. 24 е посочено следното: "Предприятието, което участва в търга, не може да поиска повече от 1/3 от общата квота на ЛСС по настоящата процедура съгласно раздел 7 за едно предприятие за няколко проекта (включително свързаните с кандидата предприятия). От този текст следва, че проектът/тите на кандидата,	При подготовката на предложения за инвестиции по настоящата процедура водещ документ са Условията за кандидатстване.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		заедно с тези на свързаните с него предприятия, не трябва да надхвърля мощност на ЛСС от 66,66 MW. (200 MW делено на 3) Моля посочете, кое от двете изисквания е ВЯРНО: А) Предложението на кандита да бъде за не повече от 1/3 от общата квота на мощността за ПРОИЗВОДСТВО на електрическа енергия от ВИ, съгласно раздел 7 от Условията за кандидатстване, или Б) Предложението на кандита да бъде за не повече от 1/3 от общата квота на мощността за БАТЕРИИ, съгласно раздел 7 от Условията за кандидатстване.	
36.	23.03.2024 г.	В точка 20 към Условията за кандидатстване има несъответствие на посоченото в текста "ВАЖНО: Декларациите по т. 3) до т. 9) включително се попълват по образец, датират и подписват от лице, което е официален представляващ на кандидата и е вписано като такъв в ТР и регистъра на ЮЛНЦ. В случаите, когато кандидатът се представлява САМО ЗАЕДНО от няколко физически лица, се подписват от всяко от тях. След попълване, датиране и подписване на декларациите по т. 3) до т. 9) включително, същите се прикачат в раздел „Прикачени електронно подписани документи" от Формуляра за кандидатстване." и номерацията при Декларациите. В списъка с документи, те са от т.2 до т.8, а не от т.3 до т.9	В текста на стр. 47 от Условията за кандидатстване е допусната техническа грешка. Текстът следва да бъде: "ВАЖНО: Декларациите по т. 3) до т. 8) включително се попълват по образец, датират и подписват от лице, което е официален представляващ на кандидата и е вписано като такъв в ТР и регистъра на ЮЛНЦ. В случаите, когато кандидатът се представлява САМО ЗАЕДНО от няколко физически лица, се подписват от всяко от тях. След попълване, датиране и подписване на декларациите по т. 3) до т. 9) включително, същите се прикачат в раздел „Прикачени електронно подписани документи" от Формуляра за кандидатстване."
37.	23.03.2024 г.	Имам интерес!	Не се съдържа въпрос.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
38.	24.03.2024 г.	Въпрос 1: Правилно ли разбираме, че БФП е в размер на до 50% от стойността на ЛСС (батериите) и кандидатите/бенефициентите съвинансират останалите мин. 50% от стойността на батерията + 100% от изграждането на новите мощности ВЕИ? Въпрос 2: Молим за пояснение дали инвестицията се отнася до ВЕИ за собствено потребление или е допустимо и продажба на ел. енергия, тъй като не виждаме да е изрично упоменато в условията за кандидатстване!	1. Да, разбирането е правилно. 2. Мощностите за производство на електрическа енергия от ВИ (вятърна и/или слънчева енергия), следва да са присъединени към електрическата мрежа. Произведената електрическа енергия може да бъде използвана за собствено потребление и/или да бъде продавана.
39.	24.03.2024 г.	Моля да потвърдите, че ако споменатите в т.12, параграф 2 от Условията за кандидатстване разрешителни, включително, но не само, разрешението за ползване, с което се въвежда в експлоатация проект или част от проект за производство на електрическата енергия от ВИ, са издадени на името на едно лице, а впоследствие този проект/част от проект е прехвърлен на друго лице, което ще бъде кандидат по програмата и ще изпълни частта на проекта за ЛСС, без да се извършва промяна на титуляря на разрешението/а, това няма да се счита за нарушение на изискването на т. 12, параграф 2 от Условията за кандидатстване.	Издаването на всички разрешителни, свързани с изграждането на енергийния обект за производство на електрическа енергия от вятърна и/или слънчева енергия се извършва в съответствие с изискванията на Закона за устройство на територията и подзаконовите нормативни актове към него.
40.	25.03.2024 г.	1. В т. 11.1.4) от Условията за кандидатстване по процедурата е посочено, че съответствието с изискването на минимален собствен капитал на кандидата се доказва чрез „годишни финансови отчети или консолидирани годишни финансови отчети от последната приключена финансова година". В тази връзка имам следните три въпроса: 1.1. В Случай, че към момента на кандидатстването кандидатът (респ. съответните дружества –	1.1. Съгласно Условията за кандидатстване, критериите за допустимост се доказват с представяне на годишни финансови отчети или консолидирани годишни финансови отчети от последната приключена финансова година. Финансов отчет за 2023 г. е допустим, в случай че към датата на кандидатстване, Кандидатът е заявил за вписване и представил за обявяване в ТР одобрен от компетентния орган на дружеството ГФО или го представи заверен от регистриран одитор.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		съдружници/акционери в него, в случай, че изискването ще се доказва чрез позоваване на техния собствен капитал) са приключили счетоводно финансовата 2023 г., допустимо ли доказването на съответствието с изискването да стане въз основа на годишните финансови отчети за 2023 г.? 1.2. В случай, че капиталът на кандидата (респ. на съответните дружества – съдружници/акционери в него, в случай, че изискването ще се доказва чрез позоваване на техния собствен капитал) е увеличен през настоящата 2024 г. преди кандидатстването, ще бъде ли взет предвид така увеличения размер на капитала с оглед спазване на изискването за минимален собствен капитал? Проектната логика изисква това да е допустимо, тъй като в крайна сметка изискването за минимален собствен капитал е предназначено да обезпечи, че кандидатите ще имат финансовата възможност да финансират изпълнението на проекта си. В тази връзка, наличието на собствен капитал в по-близък до кандидатстването момент (2024 г.) предоставя по-голяма гаранция за наличието на възможност за финансиране на проекта, спрямо наличието на собствен капитал в по-ранен период (към края на 2022 или 2023 г., в зависимост от това коя е последната приключила финансова година), тъй като е напълно възможно благодарение на различни обстоятелства отчетеният през 2022 или 2023 г. собствен капитал междувременно да е намалял, и вече да не покрива изискването. Наличието на собствения капитал в този случай би могъл да се установи чрез	1.2. При увеличение на капитала през 2024 г. съответствието с изискването следва да е безспорно доказано чрез одитиран междинен финансов отчет към датата на подаване на предложението за проект и потвърдено на етап сключване на договор за финансиране чрез попълване на приложен към Условията за кандидатства образец на декларация за липса на промяна във вече декларирани обстоятелства и представени документи (образец 17).

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		финансовите отчети към края на месеца, предхождащ кандидатстването. 1.3. В случай, че съставът на съдружниците/акционерите на кандидата е претърпял промени през настоящата 2024 г. преди кандидатстването, напр. са приети нови съдружници/акционери, вместо или в допълнение към съществуващите, ще бъде ли взет пред вид собствения капитал на тези нови съдружници/акционери (към 2022 или 2023 г., , в зависимост от това коя е последната приключила финансова година) с оглед спазването на изискването за минимален собствен капитал? 2. По отношение на реда за избор на изпълнители на дейностите по проекта в каре ВАЖНО в края на т. 13.1 от Условията за кандидатстване е посочено, че крайните получатели, които не са възложители по смисъла на ЗОП), прилагат ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 80 на МС от 09.05.2022 г. „за инвестиции, за които финансирането от Механизма съставлява сума, по-голяма от 50 на сто от общата сума на одобрената инвестиция (т.е. поискания размер на безвъзмездно финансиране по процедурата (за компонента съхранение) е по-голям от 50% от стойността на комбинирания проект (компонент производство и компонент съхранение).“ Същевременно това условие за приложимост на ПМС № 80/2022 не е възпроизведено в Условията за изпълнение. В тази връзка, с оглед избягване на неяснота, имам следните два уточняващи въпроса: 2.1. Следва ли да се прилага реда за избор на изпълнител по ПМС № 80/2022 г. в случай, че поисканият размер на безвъзмездно	1.3. Отговорът по т. 1.2. по-горе се прилага съответно – съставът на съдружниците/акционерите към момента на подаване на предложението за проект ще бъде отчетен при преценката за спазване на изискванията. 2.1. ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 80 на МС се прилага за инвестиции, за които финансирането от Механизма съставлява сума, по-голяма от 50 на сто от общата сума на одобрената инвестиция (т.е. поискания размер на безвъзмездно финансиране по процедурата (за компонента съхранение) е по-голям от 50% от стойността на комбинирания проект (компонент производство и компонент съхранение). Възложители по смисъла на ЗОП прилагат разпоредбите на ЗОП.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		финансиране по процедурата (за компонента съхранение) е по-малък или равен от 50% от стойността на комбинирания проект (компонент производство и компонент съхранение)? 2.2. С какъв документ следва да се установи „стойността на комбинирания проект (компонент производство и компонент съхранение)", с цел да се определи приложимостта на ПМС № 80/2022? Ако този документ ще е КСС на комбинирания проект – необходимо ли тази КСС (предвидените в нея стойности) да са потвърдени (заверени) от проектанта като част от съответния идеен/работен проект на инвестицията? 3. В първото каре ВАЖНО в т. 14.2 от Условията за кандидатстване е посочена „максимална стойност на безвъзмездната подкрепа за изграждане на компонента за съхранение от комбинирания проект в размер на 50% от допустимите разходи, но не повече от: 743 215 лева (без ДДС) за 1 MW инсталирана мощност на ЛСС за ЛСС с инсталирана мощност над 2 MW". Какво означава „за ЛСС с инсталирана мощност над 2 MW"? Означава ли това, че тази максимална стойност се прилага само по отношение на инсталации с ЛСС с инсталирана мощност над 2 MW, или тази максимална стойност се прилага и за инсталации с ЛСС под 2 MW? 4. В първото каре ВАЖНО в т. 14.2 от Условията за кандидатстване е посочено и че „С цел определяне на интензитета на предоставяното безвъзмездно финансиране всеки допустим разход следва да бъде съобразен с определената максимална	2.2 Стойността на комбинирания проект ще се доказва чрез представяне на разходооправдателни документи или друг документ с еквивалентна доказателствена стойност. 3. По настоящата процедура максималният интензитет на безвъзмездното финансиране е до 50% от допустимите разходи, но не повече от 743 215 лева (без ДДС) за 1 MW инсталирана мощност на ЛСС, това изискване се прилага за всички предложения за изпълнение на инвестиция по процедурата. 4. Да, разбирането е правилно.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		стойност на безвъзмездно финансиране до 50%.“ Означава ли това, че за всеки индивидуален разход, включен в бюджета, следва да се предвиди интензитет (процент) на безвъзмездно финансиране от ПВУ не повече от 50% от допустимия разход?	
41.	25.03.2024 г.	В публикуваните насоки по Покана 1 и Покана 2 са посочени следните критерии за допустимост на кандидатите: 4) Да имат самостоятелно или чрез своя(ите) акционер(и)/съдружник(ци) собствен капитал от: (а) 1 млн. лева за предложения за изграждане на комбинирани проекти, където производствения компонент от ВИ е с планирана мощност <=5 MW. (б) 4 млн. лева за предложения за изграждане на комбинирани проекти, където производствения компонент от ВИ е с планирана мощност <= 20 MW. (в) 6 млн. лева за предложения за изграждане на комбинирани проекти, където производствения компонент от ВИ е с планирана мощност над 20 MW Посоченият критерий е напълно идентичен и в двете покани. Възможно ли е да е допусната техническа грешка при посочване на този критерий, предвид съществената разлика в посочените мощности в двете покани: от 200 kW до 2 MW за Покана 1 и над 200 kW за Покана 2? Не би ли следвало критерият по Покана 1 да е по- нисък спрямо Покана 2?	Едновременно са обявени две покани в рамките на една процедура за предоставяне на безвъзмездни средства чрез подбор за изпълнение на инвестиции от крайни получатели. По двете процедури е извършено диференциране по инсталирана мощност, така че стойността на капитала е съобразен с инсталираната мощност, респективно със стойността на инвестицията.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
42.	26.03.2024 г.	По процедура BG-RRP-4.033 C4.I6 (Покана 2) е записано, че един кандидат може да участва паралелно с проект и по процедура BG-RRP-4.032 C4.I6 (Покана 1), като може да получи БФП за всички подадени предложения в размер до 58 674 900 лева. В другата покана (Покана 1) е записано, че един кандидат може да участва паралелно с проект и по процедура BG-RRP-4.033 C4.I6 (Покана 2), като може да получи БФП за всички подадени предложения в размер до 35 854 000 лева. Как се обяснява това противоречие? Ако даден кандидат подаде 2 проекта – по един за всяка покана, то колко е максималният размер на безвъзмездната финансова помощ, която може да получи – 35 854 000 или 58 674 900 лева?	Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 година във връзка с Регламент (ЕС) 2023/1315 за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора, максималният размер на безвъзмездното финансиране за един проект за едно предприятие не може да надхвърля максимално допустимия размер на помощта по чл. 4, параграф 1, буква „т", който е левовата равностойност на 30 милиона евро (58 674 900 лв.). В случай че кандидат подаде предложение за инвестиция по настоящата процедура (покана 2) и по процедура BG-RRP-4.032 (Покана 1) може да получи безвъзмездно финансиране за всички подадени предложения в размер до 58 674 900 лв.
43.	26.03.2024 г.	1. На каква база се изчислява собствения капитал? Кой ред от счетоводния баланс ще се вземете при изчисляването? 2. Ако компанията има повече от едно предложение за проекти с различна мощност, как се разглеждат изискванията за собствен капитал, въз основа на критериите, които се предоставили – кумулативно за двете проектни предложения или по отделно за всяко едно?	1. Съответствие с изискването за собствен капитал се доказва на база счетоводен баланс, при структура съгласно СС 1. 2. Изискването за собствен капитал не се прилага кумулативно за всяко едно проектно предложение.
44.	26.03.2024 г.	В Раздел 13.1. Допустими дейности, т. 4 е отбелязано, че са допустими предложения за комбинирани проекти за изграждане на нова мощност за производство на електрическа енергия от слънчева и/или вятърна енергия и за ЛСС, където и двата елемента (производство и съхранение) представляват компоненти на едно и също проектно предложение. В секция	В случай на разширяване или реконструкция на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от ВИ, които са въведени в експлоатация и предвиждат увеличаване на съществуващата инсталирана мощност, допустимата мощност на ЛСС се определя въз основа на разликата между постигнатата инсталирана мощност, и инсталираната мощност преди разширението или реконструкцията.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		"ВАЖНО" е отбелязано, че за се отговори на изискването за "нова мощност", е допустимо предложението да е свързано с разширяване или реконструкция на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от ВИ в експлоатация с увеличаване на съществуващата инсталирана мощност. В тези случаи, предложението се съобразява и е допустимо само за увеличената мощност (разликата между инсталираната мощност след разширението и реконструкцията и инсталираната мощност на съществуващия обект преди разширението и реконструкцията). Разширението и реконструкцията трябва да отговарят на условията за нови проекти по т. 1) а) или б) по-горе. (стр. от 25 от Условията за кандидатстване). Моля, за следните разяснения: при предложение за комбиниран проект свързан с разширяване на съществуващ енергиен обект за производство на ЕЕ от ВИ с увеличаване на съществуващата мощност допустимо ли е капацитетът на ЛСС (компонентът за съхранение) да обхваща пълния капацитет на енергийния обект (сумирана мощност преди и след разширението/реконструкцията), или ЛСС следва да обхваща само увеличената след разширението/реконструкцията мощност на енергийния обект за производство на ЕЕ от ВИ. Допустимо ли е участието в процедурата на големи предприятия (големи данъкоплатци)?	По настоящата процедура няма ограничение за вида на предприятието.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
45.	26.03.2024 г.	Съгласно т. 4) от т. 11.1 КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА КАНДИДАТИТЕ е поставено изискване кандидатите да имат самостоятелно или чрез своя(ите) акционер(и)/съдружник(ци) собствен капитал в определен размер. На лице е следната ситуация: дружеството кандидат е проектно дружество, без възможност да докаже самостоятелно изпълнение на т.4, същото дружество е притежавано на 100% от акционер, чиито непряк собственик е инвестиционен фонд. Как следва дружеството кандидат да докаже съответствие с посочените критерии? В този случай достатъчно ли е да се представи писмо от главния финансов директор или еквивалентно лице на фонда, потвърждаващо наличието на обща сума в неангажирани средства, равна на дела от собствения капитал, непряко притежаван в проекта, който се разпределя неотменимо за проекта в случай, че подаденото предложение е успешно? Трябва ли в допълнение към това и прекият акционер в дружеството да доказва наличие на собствен капитал или е достатъчно писмото от крайния собственик? С цел яснота - коректно ли е разбирането ни, че под собствен капитал се подразбира заложеното в Националните счетоводни стандарти определение "Собствен капитал е остатъчната стойност на активите на предприятието след приспадане на всичките му пасиви."?	1. Съответствие с изискването за собствен капитал се доказва на база счетоводен баланс, при структура по Счетоводен стандарт (СС) 1.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
46.	26.03.2024 г.	Допустима ли е промяна в начина на присъединяване на производствената мощност, спрямо представения в предварителния договор в момента на кандидатстване по настоящата процедура, която промяна е съгласувана и надлежно документирана с ЕСО/ЕРП? Ако е допустима, има ли срок, в рамките на който следва да се предостави информация за такава промяна?"	По настоящата процедура може да бъде извършена промяна в условията за присъединяване, като същите е необходимо да бъдат отразени в съответния документ (предварителен договор или договор за присъединяване), подписан от оператора на съответната електрическа мрежа и кандидата/крайния получател. Промяната в условията за присъединяване не може да бъде свързана с инсталираната мощност на енергийния обект и/или ЛСС, която/които е/са посочена/и в становището за присъединяване, предварителния договор или договора за присъединяване.
47.	26.03.2024 г.	ВЪПРОС ПО ОТНОШЕНИЕ НА ДОПУСТИМОСТТА НА КАНДИДАТА. Условие за допустимост: Наличие (самостоятелно или чрез своя(ите) акционер(и)/съдружник(ци)) на собствен капитал в размер на: (а) 1 млн. лева за предложения за изграждане на комбинирани проекти, където производствения компонент от ВИ е с планирана мощност <=5 MW. Начин на доказване: ГФО или консолидиран ГФО за последната приключена финансова година. Въпрос: Изискването за наличие на горепосоченият собствен капитал следва да се отнася до финансовото състояние на кандидатите към момента на подаване на заявлението за подпомагане. Начинът за доказване е в противоречие със самото изискване, като на практика се изисква кандидатите да докажат друго – размер на собствения капитал за предходната година, а не към момента на подаване на документите. От така поставеното условие дори не става ясно дали към момента на кандидатстване посочения за предходната	Съгласно Условията за кандидатстване, критериите за допустимост се доказват с представяне на годишни финансови отчети или консолидирани годишни финансови отчети от последната приключена финансова година. Съответствието с изискването следва да е безспорно доказано (одитиран междинен финансов отчет) към датата на подаване на предложението за проект и потвърдено на етап сключване на договор за финансиране чрез попълване на приложен към Условията за кандидатства образец на декларация за липса на промяна във вече декларирани обстоятелства и представени документи (образец 17).

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		година собствен капитал е в същият размер. Изискването ограничава кандидатите при финансовото структуриране на проектите им (дълг/собствен капитал), както и възможността им за ефективно управление на паричните потоци, чрез необходимостта да се блокира значителен паричен ресурс, в някои случаи в пъти по-голям от необходимия за реализация на определен проект. С оглед на горното, за доказване на поставеното условие за допустимост и представяне на максимално актуална информация, ще приеме ли СНД представяне на междинен финансов отчет, мнение от регистриран одитор и/или справки от Търговския регистър или друг подобен документ, доказващ по неоспорим начин наличието на изискания размер на собствения капитал?	
48.	26.03.2024 г.	1. Какъв документ е необходим за доказване на собствен капитал, а именно: "Да имат самостоятелно или чрез своя(ите) акционер(и)/съдружник(ци) собствен капитал от: (а) 1 млн. лева за предложения за изграждане на комбинирани проекти, където производствения компонент от ВИ е с планирана мощност <=5 MW. (б) 4 млн. лева за предложения за изграждане на комбинирани проекти, където производствения компонент от ВИ е с планирана мощност <= 20 MW. (в) 6 млн. лева за предложения за изграждане на комбинирани проекти, където производствения компонент от ВИ е с планирана мощност над 20 MW."	1. Съгласно Условията за кандидатстване, критериите за допустимост се доказват с представяне на годишни финансови отчети или консолидирани годишни финансови отчети от последната приключена финансова година.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		Написано е в методиката за оценка, че показателя за допустимост се проверява "Годишни финансови отчети и консолидирани годишни финансови отчети от предходната финансова година." 1.1. Моля да ни кажете какви стойности от годишните финансови отчети се гледат - записан капитал, стойност на активите или комбинация от двете? Ако има формула за оценка на този показател, моля да се поясни.	1.1. Съответствие с изискването за собствен капитал се доказва на база счетоводен баланс, при структура по Счетоводен стандарт (СС) 1.
		1.2. Това отчетите за 2022 или може да се гледат стойностите от 2023 година ако към момента на кандидатстване е подаден отчета?	1.2. Съгласно Условията за кандидатстване, критериите за допустимост се доказват с представяне на годишни финансови отчети или консолидирани годишни финансови отчети от последната приключена финансова година. Финансов отчет за 2023 г. е допустим, в случай че към датата на кандидатстване, Кандидатът е заявил за вписване и представил за обявяване в ТР одобрен от компетентния орган на дружеството ГФО или го представи заверен от регистриран одитор.
		2. Моля да дадете точно определение за нова допълнителна мощност.	2. Понятието за нова мощност е описано в раздел 13 т. I 4) от Условията за кандидатстване. Нова допълнителна мощност е нова мощност към вече съществуващ обект, който съществуващ обект не отговаря на определението за нова мощност.
		3. Допустими ли са кандидати, които имат ФЕЦ само за собствени нужди?	3. Мощностите за производство на електрическа енергия от ВИ (вятърна и/или слънчева енергия), следва да са присъединени към електрическата мрежа. Произведената електрическа енергия може да бъде използвана за собствено потребление и/или да бъде продавана.
		4. Допустими ли са кандидати, които имат ФЕЦ за собствени нужди и за продажба на остатъчната електроенергия?	4. Моля вижте отговора на точка 3 по-горе.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		5. Може ли документа от т. 26 "Влязло в сила решение или становище на компетентния орган по околна среда: i) че не се изисква стратегическа екологична оценка по ЗООС, оценка на въздействието върху околната среда по ЗООС или оценка на съответствието по ЗБР за компонента от интегрирания проект, свързан с производството на енергия от ВЕИ; или ii) за вида на оценката по ЗООС и ЗБР, която трябва да бъде извършена, и до-говор за назначаване на сертифициран експерт в тази връзка за компонента от интегрирания проект, свързан с производството на енергия от ВЕИ " да бъде представен с входящ номер? Има огромно забавяне в различни РИОСВ-та и това би довело до отпадане на кандидатите.	5. В Условията за кандидатстване е посочено, че кандидатът е длъжен да представи съответния документ, издаден на основание Закона за опазване на околната среда.
		6. Допустимо ли е да кандидатстваме с изграден, влязъл в експлоатация ФЕЦ след 1 януари 2023, който е изграден?	6. Настоящата процедура дава възможност по отношение на производствения компонент на комбинирания проект строителството да е започнало след 12 февруари 2021 г., но същият не следва да е въведен в експлоатация преди 1 януари 2023.
		7. Ако е допустимо кандидатстването за вече изграден ФЕЦ над 200 КВ /въпрос номер 6/, програмата възстановя ли 50% от вече направените разходи? Ако да какви документи се представят?	7. Моля вижте разяснение по процедурата за минималната и максимална мощност на компонента за производство и на компонента за съхранение на електрическа енергия: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-2523-1643.html
		8. Може ли ако имаме ФЕЦ влязъл в експлоатация след 1 януари 2023 да кандидатстване само за ЛСС?	8. Моля вижте точка 6 по-горе.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		10. Може ли ако имаме ФЕЦ влязъл в експлоатация след 1 януари 2023, който е под 200 КВ, да кандидатстване само за остатъчната мощност до 200 КВ? Например имаме ФЕЦ 100 КВ, въведен в експлоатация след 1 януари 2023, и бихме искали още 120 КВ. Или трябва да кандидатстваме за минимум 200 КВ нова мощност? 11. Ако една фирма има 5 ФЕЦ, всеки поотделно е под 200 КВ влязъл в експлоатация след 1 януари 2023, но с обща инсталирана мощност 500 КВ може ли да кандидатства? Ако да за какво? 12. Това ли е обяснението за нова мощност - "За инсталирана мощност за производство на електрическа енергия от ВИ в резултат на предоставянето на средства по линия на Механизма за изпълнение на инвестиции от крайни получатели се счита инсталираната мощност, която е присъединена към електрическата мрежата и е въведена в експлоатация, след 1 януари 2023 г."?	10. 200 kW инсталирана мощност за компонента за производство е под допустимите прагове за участие в процедурата. Моля вижте точка 7 по-горе. 11. Моля вижте точка 7 по-горе. 12. Понятието за нова мощност е описано в раздел 13 т. I 4) от Условията за кандидатстване.
49.	27.03.2024 г.	Моля за изясняване на въпроса защо има припокриване на двете покани в частта им от 200 kW до 2 MW? Какъв би следвало да е критерият за избор за кандидатстване на едно юридическо лице по един от двата проекта ако предположим, че ю.л. иска да инсталира ЛСС с капацитет например 1 MW? По Покана 1 то ще получи БФП в размер на не повече от 1 075 706 лв., а за същото ЛСС, но	Кандидат с проект за ЛСС между 200kW до 2MW има право да избере в коя от двете процедури желае да участва. Както е отбелязано във въпроса, максималният размер на финансиране на MW инсталирана мощност е по-висок за Покана 1 в сравнение с Покана 2. По Покана 1 обаче общият наличен бюджет от 107 570 650 лв. е по-малък в сравнение с общия бюджет от 427 544 438 лева по Покана 2.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		по Покана 2 ще получи БВП в размер на 743 215 лв.	
50.	27.03.2024 г.	1. Във връзка с критерия за наличие на собствен капитал на кандидата (самостоятелно или чрез свои акционери/съдружници), кой е точния код от Баланса на съответното дружество (кандидат или акционер/съдружник), който ще се вземе предвид при оценката по този критерий? 2. На стр. 22 от Условията за кандидатстване в поле "ВАЖНО" е посочено, че оценителната комисия ще извършва служебна проверка относно кода на основна икономическа дейност на кандидатите въз основа на данни, предоставени от НСИ, за 2022 г. Същевременно, като източник на проверка за допустимостта на дейността на кандидата, но в Приложение 14 "Критерии и методология за оценка", е посочена служебна проверка от НСИ, Мониторстат: код на основната икономическа дейност на кандидата съгласно КИД - 2008 въз основа на данни за 2021 г. На какво се дължи това разминаване в годините посочени в двата документа и кое е вярното?	1. Съответствие с изискването за собствен капитал се доказва на база счетоводен баланс, при структура по Счетоводен стандарт (СС) 1. 2. Оценителната комисия ще извършва служебна проверка на код по КИД за 2022 г. 3. СНД не изисква изготвянето на допълнителни документи, а представянето на вече изготвени от кандидата отчети, които се предоставят по електронен път.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		3. Като част от изискуемите документи на етап кандидатстване е необходимо да представим "Финансови отчети и/или консолидирани финансови отчети за последната приключена финансова година, както и годишен отчет за дейността за последните четири приключени финансови години (2019, 2020, 2021 и 2022)". Защо е необходима тази излишна административна тежест, след като кандидатът подписва декларация, с която дава право на СНД да изиска тези документи от НСИ по служебен път? 4. На стр. 44 от Условията за кандидатстване е посочено, че "При упълномощаване следва да се прикачи в ИСМ-ИСУН 2020, раздел НПВУ изрично пълномощно – попълнено по образец (Приложение 1), което се подписва с валиден КЕП от лице, което е официален представляващ на кандидата и е вписан като такъв в ТР и регистър на ЮЛНЦ". Необходимостта от подписване на пълномощното с КЕП се потвърждава и от аналогичния текст в т. 20.1, където се описват изискванията към пълномощното. Същевременно, самият образец на пълномощното позволява и предполага възможност за подписването му на ръка. Кой е правилният вариант за подписване и представяне на този документ? 5. Попълва ли се т. 10 "Екип" от Формуляра за кандидатстване?	4. Подписването на изричното пълномощно се извършва чрез КЕП. 5. Да, там се посочва техническия ръководител по т.11.1, т 6 от Условията за кандидатстване. CV, референции за изпълнение на проекти, договори и други документи, които доказват съответствие с изискването.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		Ако отговорът е положителен, какви членове следва да се включат в екипа и каква информация следва да се представи за тях? 6. В Закона за малките и средните предприятия се говори за "Съответен пазар" и "Вертикално свързани пазари", но никъде не се споменава "съседен пазар". Моля за разяснение какво сте имали предвид и на какво се дължи това разминаване със закона? 7. За Декларацията по т. 2) от Списъка с документите, които се подават на етап кандидатстване (т. 20 от Условията за кандидатстване) са посочени възможните начини за подписване. По какъв начин могат да се подпишат Декларациите по т. 3) до т. 8)? Приложими ли са и към тях двата варианта - на ръка и с КЕП?	6. За „съседен пазар" се счита пазарът на продукти или услуги, намиращ се пряко нагоре или надолу по веригата спрямо съответния пазар. Това е понятие по Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 година за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора. 7. Декларациите по т. 3) до т. 8) включително се попълват по образец, датират и подписват от лице, което е официален представляващ на кандидата и е вписано като такъв в ТР и регистъра на ЮЛНЦ. В случаите, когато кандидатът се представлява САМО ЗАЕДНО от няколко физически лица, се подписват от всяко от тях. След попълване, датиране и подписване на декларациите по т. 3) до т. 9) включително, същите се сканират и прикачат в раздел „Прикачени електронно подписани документи" от Формуляра за кандидатстване, като те може да са подписани и с валиден КЕП.
51.	27.03.2024 г.	Във връзка с обявената покана "Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност над 200 kW", бих искала да Ви попитам следното: 1. Имаме фирма, която се занимава с производство на електрическа енергия. Дружеството е регистрирано в края на 2022 г., няма приходи за тази година и съответно не може да бъде определен код на основна икономическа дейност за 2022 г. През 2023 г. вече имаме значителни приходи и кодът ни	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		лесно ще бъде определен, когато подадем финансовите си отчети. В Условията за кандидатстване видяхме, че кодът ще се проверява въз основа на данни от НСИ за 2022 г. Въпросите ми при така описаната ситуация са: 1.1. Допустим кандидат ли е подобна фирма, при спазване на всички останали изисквания по процедурата? 1.2. В случай че кандидат има приключена 2023 г. ще вземете ли предвид данните му за 2023 г. при проверка на кода на икономическа дейност, т.е. ще гледате ли кода за 2023 г.? 1.3. Източник на проверка относно кода само служебната проверка от НСИ ли е или и ГОД-а на кандидата? 2. Съгласно т. 21 от критериите за оценка (Приложение 14) се изисква предоставяне на подробен финансов план за проекта, който да съдържа определена информация. Като източник на информация е посочен Формуляра за кандидатстване, но в него няма раздел или поле, в които да се представи този план. Същевременно, никъде в Условията за кандидатстване не се споменава подобен финансов план, такъв не фигурира и в списъка с документите, които се подават на етап кандидатстване (т. 20 от Условията). Посоченото поражда следните въпроси: 2.1. Какъв е този финансов план и защо не фигурира никъде в Условията за	1.1. Да дружеството е допустим кандидат, при положение че всички останали изисквания на процедурата са спазени. 1.2. За новоучредени дружества, за които не съществува код по КИД за 2022 г., кандидатът може да декларира кода по КИД за основната икономическа дейност във формуляра за кандидатстване, който код в последствие ще бъде проверен с данни от НСИ. 1.3. Моля вижте точка 1.2 по-горе. 2. Финансовият план се изготвя в свободен текст и се прикача към формуляра за кандидатстване в секция 13. „Прикачени документи“.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		кандидатстване, които са основополагащият документ по процедурата? 2.2. Отделен документ ли трябва да бъде този план или следва да се представи информация под някаква форма някъде във Формуляра за кандидатстване? 3. Едно от основните изисквания по процедурата е ЛСС да имат гарантиран (полезен) капацитет за продължителност от най-малко 2 часа (дефиниран като отношението на гарантирания капацитет на ЛСС, в MWh, към неговата максимална мощност на зареждане/разреждане в MW), C-Rate да е максимум C/2. Въпросите ми във връзка с това изискване са следните: 3.1. Допустимо ли е C-Rate да бъде C/3? 3.2. Как ще оценявате съответствието с това изискване, след като няма такъв критерий в критериите за оценка (Приложение 14)?	3. Капацитетът за продължителност на ЛСС трябва да бъде най-малко 2 часа или повече. Следователно, ЛСС с капацитет за продължителност 3 часа отговаря на условията за участие. Капацитетът на продължителност на ЛСС не е част от критериите за оценка. Той е приложим само за оценка на допустимостта на определено проектно предложение.
52.	27.03.2024 г.	Имам още два въпроса, които пропуснах да включа към предходната група. 4. Допустимо ли е по процедурата да участват с различни проектни предложения свързани предприятия и предприятия партньори по смисъла на ЗМСП? 5. Допустимо ли по процедурата да кандидатства дружество с два различни	4. По процедурата са допустими за участие различни проектни предложения, подадени от свързани лица. При изчисляването на 1/3 от общата квота за производство на електрическа енергия от ВИ съгласно Раздел 7 от Условията за кандидатстване, ще се включват и предложения на свързаните с кандидата предприятия. Свързаността ще се установява към датата на подаване на предложението за инвестиция, съгласно т. 3 на Приложение 1 на Регламент (ЕС №651/214).

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		комбинирани проекта, на различни места, с различни мощности? 6. Как трябва да се разбира изискването проектите да бъдат за не повече от 1/3 от общата квота на мощността за производство на електрическа енергия от ВИ съгласно Раздел 7 от Условията за кандидатстване? 6.1. Тази обща квота 940-те MW ВИ, посочени в Раздел 7 ли са? 6.2. Ако правилно разбирам, проектите трябва да са за не повече от 313.33 MW мощност. Моля за потвърждение.	5. Един кандидат може да подаде повече от едно проектно предложение за различни енергийни обекти при спазване на ограниченията за максимален размер на финансиране. 6. Потвърждаваме, че разбирането е правилно.
53.	28.03.2024 г.	Уважаема/и госпожо/господине, Запознах се подробно с документацията по процедурата и бих искал Вашето становище по едно изискване, което ако съм прав (надявам се да не съм), ще ограничи значително потенциалните кандидати по процедурата и като цяло ще дискредитира Вашата работа. Процедурата е насочена към предоставянето на безвъзмездна помощ на производителите на електрическа енергия с цел изграждане на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия, като	Моля вижте разяснение по процедурата за приложим режим на държавни помощи: https://www.me.government.bg/themes/vaprosi-i-otgovori-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-s-prilojimiya-rejim-na-darjavna-pomosht-2527-1643.html . Моля вижте разяснение по процедурата за спазване на принципа за ненанасяне на значителни вреди: https://www.me.government.bg/uploads/manager/source/VOP/NPVU/Raziasnenie_NZV.pdf

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		процедурата подкрепя единствено компонента за съхранение или т.нар. ЛСС. Насочеността на подкрепата към сектора за производство на електрическа енергия се потвърждава и от заложения в Условията за кандидатстване очакван ефект от реализирането на проектите, а именно намаляване на годишните въглеродни емисии от този сектор (стр. 5 от Условията). Същевременно, в т. 8 "Приложим режим на държавни помощи" от Условията за кандидатстване, на стр. 10 е посочено, цитирам: "По настоящата инвестиция не се предоставя финансова подкрепа за: д) сектори, изключени в член 13 на Регламент (ЕС) № 651/2014". Посоченият чл. 13 определя обхвата на регионалните помощи, като в буква а) са посочени недопустимите за финансиране сектори - стоманодобив, въгледобив, корабостроене, производство на синтетични влакна, транспорт, както и свързаната с него инфраструктура, ПРОИЗВОДСТВО И ДИСТРИБУЦИЯ НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯ И ЕНЕРГИЙНИ ИНФРАСТРУКТУРИ. Посоченият текст в Условията, който реферира към Регламента автоматично изключва от подкрепа целевата група кандидати по настоящата процедура! Оттук възникват следните въпроси: 1. Защо в Условията за кандидатстване се реферира към член 13 на Регламент (ЕС) № 651/2014 и посочените там недопустими сектори по режим "регионални помощи", при положение че приложимият режим на	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		държавна помощ по процедурата е съгласно член 41, параграф 1а на Регламент (ЕС) № 651/2014? 2. Допустими ли са за подкрепа кандидати с код на основна икономическа дейност в сектор D "Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива" съгласно КИД-2008? Моля за Вашето становище и категорични отговори. Отново искам да кажа, че се надявам да не съм прав и просто да е станала някаква техническа грешка от Ваша страна.	
54.	28.03.2024 г.	1. По процедурата една от възможните опции е са подкрепа на комбинирани проекти, при които строителството на компонента за производство на електрическа енергия от ВИ вече да е започнало (без да е приключило). Т.е. възможно е вече да има разрешително за строеж за този компонент, дори да се извършват вече строителни работи. Това предполага наличието на компетентно лице - технически ръководител. В този случай моля за отговор как да се изпълни условието по процедурата кандидатите да са ангажирали технически ръководител (физическо или юридическо лице) на комбинирания проект, който да е работил по сходен проект с определени параметри (инсталирана мощност)? Техническият ръководител може да работи вече 1 или 2 години на обекта и за него да не	1. В случай, че вече назначеният технически ръководител не отговаря на изискванията по процедурата, кандидатът трябва да осигури ангажирането на технически ръководител, който е работил по сходни проекти, съгласно дефиницията за сходност в Условията за кандидатстване.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		са били приложими изискуемите параметри за инсталирана мощност. Какво трябва да направим в този случай? Да го сменим ли? Моля за Вашите препоръки. 2. При разширяване или реконструкция на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от ВИ в експлоатация с увеличаване на съществуващата инсталирана мощност: - Комбинираният проект по процедурата какво включва - само новата увеличена мощност и ЛСС или старите мощности + новата мощност + ЛСС? - Моля да отговорите на въпрос 1 в този случай. 3. Собственият капитал на кандидата и акционерите/съдружниците за коя година се взима и кой ред от баланса?	2. Кандидатът може да подаде предложение за финансиране когато извършва разширяване или реконструкция на вече въведен в експлоатация енергиен обект за производство на електрическа енергия от ВИ, като в резултат от извършване на посочените дейности, инсталираната мощност на енергийния обект се увеличава. В този случай, предложението се съобразява и е допустимо само за увеличената мощност (разликата между инсталираната мощност след разширението и реконструкцията и инсталираната мощност на съществуващия обект преди разширението и реконструкцията). 3. Съгласно Условията за кандидатстване, критериите за допустимост се доказват с представяне на годишни финансови отчети или консолидирани годишни финансови отчети от последната приключена финансова година или, ако няма такава или желае да се приведе в съответствие през 2024 г., чрез одитиран междинен финансов отчет. Съответствие с изискването за собствен капитал се доказва на база счетоводен баланс, при структура по Счетоводен стандарт (СС) 1.
55.	28.03.2024 г.	Повечето производствени мощности за електрическа енергия от ВИ в страната се изграждат от т.нар. SPV - дружества, обособени за конкретната инвестиционна цел по изграждане на съответния ФЕЦ/ЛСС. Като такива, тези дружества обикновено не извършват дейност и не генерират приходи, съответно не може да бъде определен код на икономическа дейност за тях. В този случай как ще третирате тези дружества - допустими кандидати ли са по процедурата?	Да, допустими кандидати са. Кодът на основна икономическа дейност на кандидата се посочва в т. 2 "Данни за кандидата", поле "Код на организацията по КИД-2008" от Формуляра за кандидатстване. В последствие информацията ще бъде сверена въз основа на данни, предоставени от НСИ.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		Ако отговорът Ви е отрицателен, моля дайте някакви препоръки и предложения как да бъде решен този казус.	
56.	28.03.2024 г.	1. Моля да поясните кои срокове /в УК или УИ/ следва да бъдат спазени в случай, че се отнасят до едни и същи задачи? В условията за кандидатстване по процедура BG-RRP-4.033 "Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност над 200 kW" е посочено в II. След сключване на договора за финансиране, крайният получател следва да представи: Доказателства за изпълнение на следните етапи в предвидените срокове: - поръчан е подходящият(ите) трансформатор(и) за високо/средно напрежение: не по-късно от 28 февруари 2025 г.; - всички разрешителни за строеж както за ВИ, така и за ЛСС, както са посочени в предложението, са получени: не по-късно от 31 март 2025 г.; - подписан е договор за строителство и строителството на ВИ и ЛСС е започнало: не по-късно от 30 април 2025 г.; - осигурено е финансиране за реализиране на проектното предложение не по-късно от 30 април 2025 г.	1. Сроковете, посочени в Критериите за методология и оценка, през 2025 г. са водещи. Доказателства за изпълнение на следните етапи в предвидените срокове: - поръчан е подходящият(ите) трансформатор(и) за високо/средно напрежение: не по-късно от 28 февруари 2025 г. - всички разрешителни за строеж както за ВИ, така и за ЛСС, както са посочени в предложението, са получени: не по-късно от 31 март 2025 г. - подписан е договор за строителство и строителството на ВИ и ЛСС е започнало: не по-късно от 30 април 2025 г.; - осигурено е финансиране за реализиране на проектното предложение не по-късно от 30 април 2025 г.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		В Условията за изпълнение, т. 1.4. Специфични правила и изисквания са цитирани същите изисквания, но с други срокове, значително по-кратки: „Крайният получател следва да представи доказателства за изпълнение на следните етапи в предвидените по-долу срокове: - поръчан е/са подходящият(ите) трансформатор(и) за високо напрежение: не по-късно от 31 октомври 2024 г. - всички разрешителни за строеж за енергийния обект за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници (ВИ) и за съоръжението за съхранение, както са посочени в предложението, са получени: не по-късно от 30 ноември 2024 г. - подписан е договор за строителство енергийния обект за производство на електрическа енергия от ВИ и съоръжението за съхранение е започнало: не по-късно от 31 декември 2024 г; - осигурено е финансиране за реализиране на проектното предложение не по-късно от 31.12.2024 г. 2. В декларацията за нова мощност (Приложение 12) се декларира, че изпълнението на дейностите по изграждане на ЛСС от комбинирания проект не е стартирало преди подаване на предложението за изпълнение на инвестиция, независимо дали всички свързани плащания са извършени. Моля да поясните как да бъде тълкуван израза „независимо дали всички свързани плащания са извършени", като се има предвид, че това е	2. Това биха били разходи по издаване на разрешение на строеж, по проектиране и т.н.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		декларация, която се подава на етап кандидатстване. Кои разходи биха били допустими преди подаване на проектното предложение и могат да бъдат определени, като „свързани" и направени преди подаване на проектното предложение? 3. Моля да поясните какво се има предвид в т. 6) от раздел 11. ДОПУСТИМИ КАНДИДАТИ на УК - да са ангажирали технически ръководител, което обстоятелство на етап кандидатстване се декларира в декларацията по Прил. 6. В тази връзка декларацията достатъчна ли ще бъде или е необходимо прилагане на предварителен договор или друг документ? Освен това в Прил. 6, т.14 е записано „Декларирам, че посоченият технически ръководител на проекта е работил по еквивалентен проект …..". Моля да поясните къде би следвало да бъде посочен ангажирания технически ръководител? 4. Моля да поясните дали изискването за съответствие на софтуера/хардуера с ISO 27001 или писмена политика за информационна сигурност предполага въведена система за управление на сигурността на информацията от Крайния Получател, като доказателство, което следва да бъде предоставено преди изплащането на средствата по договора за финансиране? Същото обстоятелство се декларира и в Приложение 6, т.12, където са посочени документи засягащи КП.	3. В т. 10 Екип от Формуляра за кандидатстване се посочва техническия ръководител по т.11.1, т 6) от Условията за кандидатстване. За доказателства могат да се представят всякакви документи, които доказват, че техническия ръководител е ангажиран и има изискуемия опит (напр. граждански договор, трудов договор, CV, референции за изпълнение на проекти, и т.н.). 4. Съгласно Условията за кандидатстване и Условията за изпълнение са допустими 2 алтернативи за спазване на изискването, които се доказват или чрез сертификат по ISO 27001, издаден на кандидата, или чрез въведена писмена политика за информационна сигурност от кандидата.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		Допустимо ли е КП да е внедрил система за управление на сигурността на информацията в съответствие с международно признатия стандарт ISO 27001:2022, да е изготвил и приел писмена политика за информационна сигурност без да е получил сертификат за внедрената система към 31 март 2026 г.? В случай, че не се изисква КП да има внедрена и действаща такава система, то доказателството за съответствие на софтуера/хардуера с ISO 27001 или писмената политика за информационна сигурност от чие име следва да се предостави, за да бъде прието доказателството?	
57.	28.03.2024 г.	1. По процедура BG-RRP-4.033 "Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност над 200 kW" допустим кандидат може ли да бъде дружество, което отговаря на всички изисквания за допустимост, посочени в т. 11 Допустими кандидати на УК и е регистрирано през 2023г.? 2. Ако кандидат по процедурата е регистриран след 2019г. и не може да представи в цялост изискваните документи на етап кандидатстване, посочени в УК, Раздел 20, т.12) Финансови отчети и/или консолидирани финансови отчети за последната приключена финансова година, както и годишен отчет за дейността за последните четири приключени финансови години (2019, 2020, 2021 и 2022 г.), това означава ли, че кандидата е недопустим?	1. Да, дружество, което отговаря на всички изисквания за допустимост, посочени в т. 11 Допустими кандидати на УК и е регистрирано през 2023 г. е допустим кандидат. 2. Съгласно Условията за кандидатстване, критериите за допустимост се доказват с представяне на годишни финансови отчети или консолидирани годишни финансови отчети от последната приключена финансова година или, ако няма такава, чрез одитиран междинен финансов отчет. Годишен отчет за дейността за последните четири приключени финансови години (2019, 2020, 2021 и 2022 г.) се прилага за доказване на липса на обстоятелства във връзка с приложимия режим на държавни помощи. Съответно кандидатът представя годишни отчети за годините след своята регистрация.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		3. В тази връзка в какъв времеви период се приема да е регистриран по смисъла на Търговския закон, за да бъде даден кандидат допустим по процедурата?	3. По настоящата процедура не съществува изискване за времеви период, през който кандидатът да е бил регистриран в Търговския регистър и РЮЛНП, за да е допустим.
58.	28.03.2024 г.	Във връзка с процедура чрез подбор за изпълнение на инвестиции от крайни получатели BG-RRP-4.033 "Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност над 200 kW " бихме искали да зададем следните въпроси: 1. Могат ли да участват в процедурата комбинирани проекти за изграждане на нова мощност за производство на електрическа енергия от слънчева и/или вятърна енергия и за ЛСС, където и двата елемента (производство и съхранение) представляват компоненти на едно и също проектно предложение, които са само и единствено за производство за собствено потребление? 2. Подлежат ли на деклариране на етап кандидатстване в Декларация за държавни/минимални помощи (Приложение 2), ако кандидатът има сключени договори за финансиране с подкрепата на InvestEU или които са сключили с Фонд „Сигурност на електроенергийната система" договор за компенсиране с премии по см. на чл. 36и, ал. 1 от Закона за енергетиката и/или са част от корпоративна група, в която има дружества, които са страна по такива договори.	1. Мощностите за производство на електрическа енергия от ВИ (вятърна и/или слънчева енергия), следва да са присъединени към електрическата мрежа. Произведената електрическа енергия може да бъде използвана за собствено потребление и/или да бъде продавана. 2. Моля вижте разяснение по процедурата за приложим режим на държавни помощи: https://www.me.government.bg/themes/vaprosi-i-otgovori-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-s-prilojimiya-rejim-na-darjavna-pomosht-2527-1643.html. 3. CV, референции за изпълнение проекти, договори и други документи, които доказват съответствие с изискването.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		3. В Декларация Приложение 6, кандидатът декларира, че техническият ръководител (физическо или юридическо лице) на проекта е работил по еквивалентен проект, като еквивалентността се определя от следните категории … и .т.н. Какви документи биха били приложими за доказването на декларираните обстоятелства?	
		4. Допустимо ли е, лицето с проектантска правоспособност, което ще изготви идейния проект на кандидата, да бъде и технически ръководител?	4. Няма ограничение за това.
		5. В т.12 от Списък с документите, които се подават на етап кандидатстване, е посочено, че се представят: „Финансови отчети и/или консолидирани финансови отчети за последната приключена финансова година, както и годишен отчет за дейността за последните четири приключени финансови години (2019, 2020, 2021 и 2022 г.) Моля да уточните дали това е Годишен отчет за дейността, идентичен с подадения към НСИ за изброените години . Всички приложения на годишния отчет ли следва да се приложат, моля да уточните! Ако се извършва служебна проверка от НСИ, Мониторстат, защо е необходимо прилагането им?	5. Кандидатът следва да представи пълен комплект финансови отчети и/или консолидирани финансови отчети за последната приключена финансова година, както и годишен отчет за дейността за последните четири приключени финансови години (2019, 2020, 2021 и 2022 г.) в съответствие със Закона за счетоводството и приложимите счетоводни стандарти. Прилагат се сканирани копия.
		6. Във връзка с предходния въпрос Само отчетите на кандидата по процедурата ли се изискват на етап кандидатстване или и на свързаните предприятия?	6. Само отчетите на кандидата.
		7. В Критерии и методология за оценка на предложенията, в т. 7, Основна икономическа дейност на кандидата, Източник на проверка, е записано: Служебна проверка от НСИ, Мониторстат: код на основната икономическа	7. Потвърждаваме, че ще се проверяват данните за код по КИД за 2022 г.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		дейност на кандидата съгласно КИД - 2008 въз основа на данни за 2021 г. Вероятно е допусната грешка, но моля да потвърдите, че ще се гледат данните за 2022 година! 8. В Критерии и методология за оценка на предложенията, в т. 31 Кандидатът, самостоятелно или чрез своя(ите) акционер(и)/съдружник(и), има собствен капитал от: (а) 1 млн. лева за проекти за ВИ с планиран капацитет <=5 MW. (б) 4 млн. лева за проекти за ВИ с планиран капацитет <= 20 MW. (в) 6 млн. лева за проекти за ВИ с планиран капацитет над 20 MW. В случай на множество акционери или съдружници нетната стойност ще бъде изчислена на базата на среднопретеглена стойност с позоваване на дяловото участие, притежавано от съответните акционери в проектното дружество (напр. сумата от нетната стойност × процент от собствения капитал за всеки акционер). Източник на проверка: Годишни финансови отчети и консолидирани годишни финансови отчети от предходната финансова година. Молим да представите конкретна информация за начина на изчисляване – формула и параметри от ГФО/КГФО участващи при изчислението (примерно – Счетоводен баланс, раздел …, ред …) Коя предходната финансова година имате предвид в източник на проверка? 9. В Критерии и методология за оценка на предложенията, в т. т. 26. Влязло в сила решение или становище на компетентния орган	8. Съответствие с изискването за собствен капитал се доказва на база счетоводен баланс, при структура по Счетоводен стандарт (СС) 1. 9. По настоящата процедура няма специфични изисквания към договора за възлагане на работата към сертифициран експерт.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		по околна среда: i) че не се изисква стратегическа екологична оценка по ЗООС, оценка на въздействието върху околната среда по ЗООС или оценка на съответствието по ЗБР за компонента от интегрирания проект, свързан с производството на енергия от ВЕИ; или ii) за вида на оценката по ЗООС и ЗБР, която трябва да бъде извършена, и договор за назначаване на сертифициран експерт в тази връзка за компонента от интегрирания проект, свързан с производството на енергия от ВЕИ. Сертифицираният експерт какви договори трябва да има и на какъв етап те трябва да са действащи?	
		10. В Критерии и методология за оценка на предложенията, в т. т. 20. … Мониторинговите доклади ще се предоставят два пъти месечно. Молим да поясните какво ще съдържат тези доклади и през целия период на изпълнение на проекта ли ще се изискват?	10. Информация за спазването на практиките за управление на околната среда в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на околната среда по време на строителството и експлоатацията на проекта се представя във финансово-техническите отчети, които се представят 4 пъти в годината, както следва: • за дейности/разходи, извършени от КП между 1 януари и 31 март, срокът за представяне е най-късно до 5 април на текущата година; • за дейности/разходи, извършени от КП между 1 април и 30 юни, срокът за представяне е най-късно до 5 юли на текущата година; • за дейности/разходи, извършени от КП между 1 юли и 30 септември, срокът за представяне е най-късно до 5 октомври на текущата година; • за дейности/разходи, извършени от КП между 1 октомври и 31 декември на текущата година, срокът за представяне е най-късно до 5 януари на следващата година.
		11. Министерството на енергетиката (МЕ), което е определено за Структура за	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		наблюдение и докладване (СНД) предвижда ли да бъдат организирани и проведени информационни дни по процедурата, ако отговорът е положителен – кога, къде и под каква форма?	11. Информационен ден по процедурата беше проведен на 9 април 2024 г.
59.	29.03.2024 г.	Въпрос № 1 Относно изискването на раздел 13, т.7 от Условията за кандидатстване „Проектните предложения да бъдат за не повече от 1/3 от общата квота на мощността за производство на електрическа енергия от ВИ съгласно раздел 7 по-горе за едно предприятие за един или няколко проекта" моля за разяснение от коя обща квота: 1.1. 1/3 от обща квота на подадените проектни предложения, в случаите на кандидати, които са свързани лица Или 1.2. 1/3 от общата квота на инсталирани мощности за производство на ел.енергия от ВИ, които са собственост на предприятието, но няма да се кандидатства за тях. 1.3. Правилно ли разбираме, че ако един кандидат подаде само едно проектно предложение има право да кандидатства минимална мощност от 30% от инсталираната мощност (MW) на производствения компонент на комбинирания проект и не повече от 50% от инсталираната мощност на производствения компонент на комбинирания проект (MW) ; 1.4. Ако трима кандидати, които са свързани лица подадат отделни проектни предложения и те са с обща квота на мощността от ВИ равна	1. Предложението на кандидата следва да не бъде за повече от 1/3 от общата квота на **мощността за производство на електрическа енергия от ВИ** съгласно раздел 7 от Условията за кандидатстване за едно предприятие за един или няколко проекта. По процедурата са допустими за участие различни самостоятелни проектни предложения, подадени от свързани лица. При изчисляването на 1/3 от общата квота, ще се включват и предложения на свързаните с кандидата предприятия. Свързаността ще се установява към датата на подаване на предложението за инвестиция, съгласно т. 3 на Приложение 1 на Регламент (ЕС №651/214). Проектът/тите на кандидата, заедно с тези на свързаните с него лица, не трябва да надхвърлят инсталирана мощност на производствения компонент от 313,33 MW.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		на 5 MB, това означава ли, че ЛСС могат да бъдат максимум 1/3 от общата квота на мощността за производство с обща инсталирана мощност или 1,66 MB за трите проектни предложения? Въпрос № 2 В условията за кандидатстване е записано „ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 80 на МС се прилага за инвестиции, за които финансирането от Механизма съставлява сума, по-голяма от 50 на сто от общата сума на одобрената инвестиция (т.е. поискания размер на безвъзмездно финансиране по процедурата (за компонента съхранение) е по-голям от 50% от стойността на комбинирания проект (компонент производство и компонент съхранение). Моля, да дадете повече разяснения за следното. Максималният интензитет на безвъзмездното финансиране за кандидата е определен в съответствие с чл. 41, параграф 10 от Регламент (ЕС) № 651/2014 е до 50% от допустимите разходи, но не повече от 1 075 706 лева (без ДДС) за 1 MW инсталирана мощност на ЛСС. Допустимите разходи се отнасят само до ЛСС (компонента съхранение на комбинирания проект). В този случай, как 50% от ЛСС (поискания размер за БФ) може да бъде повече от 50% от стойността от компонент производство и компонент съхранение.	2. Моля вижте разяснение по процедурата за приложение на ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 80 на МС от 09.05.2022 г.: https://www.me.government.bg/uploads/manager/source/VOP/NPVU/Ukazania_PMC_80.pdf

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
60.	29.03.2024 г.	1. Моля за разяснение относно изискването по т. 20 от Указанията за кандидатстване за предоставяне на финансови отчети и/или консолидирани финансови отчети за последната приключена финансова година, както и годишен отчет за дейността за последните четири приключени финансови години (2019, 2020, 2021 и 2022 г.). Това означава ли, че кандидатът трябва да е регистриран не по-късно от 31.12.2019 г., за да е допустим кандидат по процедурата? 2. Бихте ли разяснили дали дружество, което извършва дейности в рамките на схемата на ЕС за търговия с емисии (EU ETS), може да кандидатства по поканата с нова икономическа дейност, свързана с производство на електроенергия от възобновяеми източници и капацитет за съхранение на електроенергия?	1. Не е задължително кандидатът да е регистриран не по-късно от 31.12.2019 г. Съгласно Условията за кандидатстване, критериите за допустимост се доказват с представяне на годишни финансови отчети или консолидирани годишни финансови отчети от последната приключена финансова година или, ако няма такава, чрез одитиран междинен финансов отчет. Годишен отчет за дейността за последните четири приключени финансови години (2019, 2020, 2021 и 2022 г.) се прилага за доказване на липса на обстоятелства във връзка с приложимия режим на държавни помощи. Съответно кандидатът представя годишни отчети за годините след своята регистрация. 2. Моля вижте разяснение по процедурата за приложим режим на държавни помощи: https://www.me.government.bg/themes/vaprosi-i-otgovori-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-s-prilojimiya-rejim-na-darjavna-pomosht-2527-1643.html. Моля вижте разяснение по процедурата за спазване на принципа за ненанасяне на значителни вреди: https://www.me.government.bg/uploads/manager/source/VOP/NPVU/Raziasnenie_NZV.pdf
61.	29.03.2024 г.	Съгласно т. 11.2, пар. 2) от Условията за кандидатстване за получаване на безвъзмездни средства по процедура чрез подбор за изпълнение на инвестиции от крайни получатели BG-RRP-4.033, по процедурата не могат да участват и да получават безвъзмездно финансиране предприятия, чиято основна икономическа дейност попада в забранените сектори на Регламент (ЕС) № 651/2014, посочени в т. 8 от Условията (стр. 21 от Условията). Сред забранените сектори по чл. 13 от Регламент (ЕС) № 651/2014, към който т.	Моля вижте разяснение по процедурата за приложим режим на държавни помощи: https://www.me.government.bg/themes/vaprosi-i-otgovori-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-s-prilojimiya-rejim-na-darjavna-pomosht-2527-1643.html. Моля вижте разяснение по процедурата за спазване на принципа за ненанасяне на значителни вреди: https://www.me.government.bg/uploads/manager/source/VOP/NPVU/Raziasnenie_NZV.pdf

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		8 от Условията за кандидастване изрично препращаща (вж. стр. 10), попадат „производство, съхранение, пренос и разпределение на енергия и за енергийни инфраструктури“. Предвид горното, моля да потвърдите дали предприятие с основна икономическа дейност „производство” и/или “съхранение” и/или “пренос” и/или “разпределение” на енергия може да бъде участник, респективно – може да получава безвъзмездно финансиране по процедурата, или не.	
62.	29.03.2024 г.	Здравейте, Дружество Х има готов работен проект (вкл. разрешение за строеж, становище, че не е необходима ОВОС/екологична оценка и валиден предварителен договор за присъединяване) за изграждане на 7MW ФЕЦ. Проектната документация не включва изграждането на ЛСС. В момента централата е в процес на изграждане (на 60% изградена), като отговаряме на сроковете за започване на работа по проекта съгласно Условията за кандидатстване. Технически ръководител на обекта е лице, което не отговаря на изискванията заложени в документацията по процедурата. В процес на проектиране е ЛСС, което да бъде присъединено към гореспоменатата инсталация. Параметрите му изцяло отговарят на заложените по процедурата критерии. ЛЛС ще бъде изградено на парцела, в който изграждаме производствения компонент. Ще бъде проведена процедура на конкурентен	1. Техническият ръководител следва да е ангажиран на етап кандидатстване; 2. В раздел 20 от Условията за кандидатстване е поставено изискване за представянето на идеен проект за ЛСС (ако за проекта няма пълна проектна готовност към момента на кандидатстване) или технически/работен проект (за проекти в пълна степен на проектна готовност). Документите по б. в) се изготвят от лице с проектантска правоспособност, вписано в съответния регистър на Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране. Посочените документи е необходимо да съдържат минимум следната информация: • точният адрес на обекта, попадащ в урбанизирани територии, където ще се изгражда комбинирания проект; • инсталирана мощност за производство на енергия от ВИ (вятърна и/или слънчева енергия), MW; • инсталирана мощност на ЛСС, MW; • капацитет на инсталираните съоръжения за съхранение, MWh. • инсталиране на ЛСС на комбинирания проект със следните характеристики: • минимална мощност от 30% от инсталираната мощност (MW) на производствения компонент на комбинирания проект и не повече от 50% от инсталираната мощност (MW);

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		подбор за нов изпълнител за изграждане на ЛСС, чийто технически ръководител ще отговаря на изискванията заложени в документацията по процедурата. 1. Допустимо ли е да кандидатстваме за комбиниран проекта в така описаната ситуация? 2. Допустимо ли е на етап кандидатстване да представим работния проект за производствения компонент и идеен проект за ЛСС? 3. Ще се счита ли за изпълнено изискването по т. 6 от Раздел 11.1 „Критерии за допустимост на кандидатите" от Условията за кандидатстване относно техническия ръководител? 4. В случай на отрицателен отговор на въпрос 3, моля за указания как да бъде изпълнено изискването по т. 6 от Раздел 11.1?	• да зарежда най-малко 75% от електрическата енергия от пряко свързания енергиен обект за производство на енергия от ВИ на годишна база (от компонента производство на комбинирания проект); • ЛСС да имат гарантиран (полезен) капацитет за продължителност от най-малко 2 часа (дефиниран като отношението на гарантирания капацитет на ЛСС, в MWh, към неговата максимална мощност на зареждане/разреждане в MW) да е с най-малко 2 часа (C-Rate да е максимум C/2). • Площ в кв. м, на която ще се разположи/изгради ЛСС. 3. За да бъде изпълнено изискването по т. 6 от Раздел 11.1 „Критерии за допустимост на кандидатите" от Условията за кандидатстване е необходимо на етап кандидатстване да бъде ангажиран технически ръководител. Няма изискване относно вида на правоотношенията с лицето (физическо или юридическо лице), което ще бъде ангажирано за технически ръководител.
63.	29.03.2024 г.	Представляваното от мен предприятие има разработен идеен проект за изграждане на 11 MW ФЕЦ, подстанция и ЛСС. С оглед оптимизиране на финансирането сме разделили изпълнението на 2 отделни етапа. - Етап 1 включва изграждането на първите 2 компонента (ФЕЦ и подстанция), като за тях има изготвен и одобрен работен проект и е получено строително разрешение. Изграждането на Етап 1 стартира в средата на миналата година и е възложено на свързано предприятие. - Етап 2 включва изграждане на ЛСС (която отговаря изцяло на изискванията на	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		процедурата), като към момента се подготвя пълната проектна документация, която според нашите очаквания няма да бъде готова до крайния срок за подаване на проектни предложения по настоящата процедура. Предвиждаме Етап 2 да стартира след подаване на проектно предложение, като за целта ще бъде проведена процедура за избор на изпълнител с външно възлагане, спазвайки изцяло изискванията към изпълнителя съгласно Условията за кандидатстване по процедурата. С оглед на гореизложеното: 1/ Допустимо ли е да участваме за комбиниран проект, като на етап кандидатстване представим идейния проект за изграждане на целия проект, който включва 11 MW ФЕЦ, подстанция и ЛСС? 2/ В случай на положителен отговор на въпрос 1, необходимо ли е да представяме одобрения работен проект за изграждане на Етап 1 (11 MW ФЕЦ и подстанция) и останалите документи, свързани с Етап 1 - документите свързани с ЗООС, договор за присъединяване и строителното разрешение? 3/ Би ли представлявал някакъв проблем (на етап кандидатстване и етап изпълнение) факта, че изграждането на Етап 1 е възложено на свързана с кандидата компания?	1. Да, при спазване на всички изисквания на процедурата. Минималното необходимо съдържание на идейния проект е посочено в раздел 20, т. 9), б. "в" от Условията за кандидатстване. Следва да се има предвид, че настоящата процедура дава възможност по отношение на производствения компонент на комбинирания проект строителството да е започнало след 12 февруари 2021 г., но същият не следва да е въведен в експлоатация преди 1 януари 2023. 2. Относно компонента за производство на електрическа енергия от ВИ, кандидатът следва да представи: а) влязло в сила решение или становище на компетентния орган по околна среда: i) че не се изисква екологична оценка по ЗООС, оценка на въздействието върху околната среда по ЗООС или оценка на съответствието по ЗБР за компонента от комбинирания проект, свързан с производството на енергия от ВИ; или ii) за вида на оценката по ЗООС и ЗБР, която трябва да бъде извършена, и договор за назначаване на сертифициран експерт в тази връзка за компонента от комбинирания проект, свързан с производството на електрическа енергия от ВИ (доказателства, които се предоставят при подаване на заявлението: заверено копие от решение/я на компетентния орган по околна среда); б) заверено копие от валидно становище за присъединяване (в случаите по чл. 26а, ал. 2 от ЗЕВИ) или валиден предварителен

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
			договор за присъединяване или действащ договор за присъединяване със съответния мрежови оператор за компонента от комбинирания проект, свързан с производството на електрическа енергия от ВИ. 3. Изграждането на ЛСС на електрическа енергия от комбинирания проект трябва да бъде изпълнено при пазарни условия от трети страни, несвързани с инвеститора (крайния получател). Няма подобно ограничение за производствения компонент. Запознайте се с допустимите дейности и разходи по процедурата.
64.	01.04.2024	Съгласно условията за допустимост предложението трябва да предвижда инсталиране на ЛСС на комбинирания проект със следните характеристики: ▪ минимална мощност от 30% от инсталираната мощност (MW) на производствения компонент на комбинирания проект и не повече от 50% от инсталираната мощност на производствения компонент на комбинирания проект (MW); ▪ да зарежда най-малко 75% от капацитета за съхранение на ЛСС с електрическата енергия от пряко свързания енергиен обект за производство на електрическа енергия от ВИ на годишна база; ▪ ЛСС да имат гарантиран (полезен) капацитет за продължителност от най-малко 2 часа (дефиниран като отношението на гарантирания капацитет на ЛСС, в MWh, към неговата максимална мощност на зареждане/разреждане в MW, C-Rate да е максимум C/2). Ако правилно разбираме поставените параметри, ако проектното предложение	При инсталирана мощност на компонента за производство от 10 MW, допустимата инсталирана мощност на ЛСС, за която се предоставя безвъзмездно финансиране, е между 3 и 5 MW. ЛСС трябва да има гарантиран (полезен) капацитет за продължителност от най-малко 2 часа (дефиниран като отношението на гарантирания капацитет на ЛСС, в MWh, към неговата максимална мощност на зареждане/разреждане в MW). Разяснение за минимална и максимална мощност на компонента за производство и на компонента за съхранение на електрическа енергия може да разгледате на следния адрес https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-2523-1643.html

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		предвижда изграждане на ФЕЦ 10 MB то ЛСС следва да е с максимална мощност 5 MB или 2,5 MB/ч. Това разяснение е от изключителна важност за нас като кандидати защото на практика без него не можем да дефинираме запитванията към потенциалните доставчици на ЛСС.	
65.	01.04.2024	Във връзка с чл. 5, ал. 5 от ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 114 ОТ 8 ЮНИ 2022 Г. ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ДЕТАЙЛНИ ПРАВИЛА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА СРЕДСТВА НА КРАЙНИ ПОЛУЧАТЕЛИ ОТ МЕХАНИЗМА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ с текст „Утвърдените документи по ал. 1 се публикуват на интернет страницата на структурата за наблюдение и докладване и в информационната система за Механизма заедно със справка за постъпилите предложения в периода на общественото обсъждане и обосновка за неприетите предложения, както и информация за откриване на процедурата чрез подбор, в деня на стартиране на приема по съответната процедура" и липсата на справката на страницата на МЕ и ИСУН. РАЗЯСНЕНИЕ: Да се посочи адрес за свободно сваляне на справката и разяснение на СНД за неизпълнение на задължението от постановление към датата на публикуване на документите на страницата на МЕ и на ИСУН.	СНД предоставя разяснения по документите по настоящата процедура.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
66.	01.04.2024	3. ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ИНВЕСТИЦИЯТА: Индикативен план за процедурите е представен в т. 7 по-долу. В точка 7 липсва индикативен план за процедурите. РАЗЯСНЕНИЕ: Да се опише с дати, цели на инвестициите и суми този план.	3. Текстът не е релевантен за настоящата процедура.
		2. НАИМЕНОВАНИЕ НА ИНВЕСТИЦИЯТА И ПРОЦЕДУРАТА: BG-RRP-4.033 "Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност над 200 kW" РАЗЯСНЕНИЕ: По процедурата допустимо ли е ПИИ с инсталирана мощност на ЛСС точно 200kW?	2. Не, по процедурата са допустими ЛСС над 200 kW.
		3. ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ИНВЕСТИЦИЯТА: Средствата се предоставят в съответствие с принципите на свободна конкуренция, равно третиране, публичност и недопускане на дискриминация. Липсва определение за всеки от принципите или начина на прилагане при оценка на ПИИ. РАЗЯСНЕНИЕ: Описание на всеки един от посочените принципи- свободна конкуренция, равно третиране, публичност и недопускане на	3. Това са общи принципите определени в европейското и местно законодателство, например: Регламент (ЕС, ЕВроатом) 2018/1046, Регламент (ЕС) 2021/241, Регламент (ЕС) № 651/2014 и т.н.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		дискриминация, спрямо това как ще се прилага при оценката на ПИИ.	
		3. ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ИНВЕСТИЦИЯТА: При предоставянето на средства от Механизма за възстановяване и устойчивост (Механизма) и при тяхното разходване не се допуска конфликт на интереси по смисъла на чл. 61 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046. Член 61 Конфликт на интереси 1. За целите на параграф 1 конфликт на интереси съществува, когато безпристрастното и обективно упражняване на функциите на финансов участник или друго лице, посочено в параграф 1, е опорочено по причини, свързани със семейния и емоционалния живот, политическа или национална принадлежност, икономически интерес или всякакъв друг пряк или косвен личен интерес. РАЗЯСНЕНИЕ: Какви условия ще се прилагат за целите на процедурата по условието на регламента „свързани със семейния и емоционалния живот" с цел КП да не ги нарушава?	3. Членовете на оценителната комисия попълват декларация за липса на конфликт на интереси. Това е стандартна практика и настоящата процедура не се различава от други подобни процедури по предоставяне на средства по линията на ЕС.
		3. ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ИНВЕСТИЦИЯТА: Със средствата се финансират разходи в съответствие с правилото за допустимост по чл. 17, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241 и при спазване на принципа на забрана за	3. Приложимите изисквания са разписани в Условията за кандидатстване и по-точно в условия за допустимост на дейностите и разходите, условия за допустимост на кандидатите и т.н.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		кумулативно предоставяне и за двойно финансиране по чл. 191 от Регламент (ЕС) 2018/1046. Член 17 Допустимост 2. Мерките, започнали от 1 февруари 2020 г. нататък, са допустими, при условие че отговарят на изискванията, определени в настоящия регламент. РАЗЯСНЕНИЕ: Кои са точно изискванията от Регламент (ЕС) 2021/241, които са приложими за процедурата? 3. ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ИНВЕСТИЦИЯТА: Предоставянето на средства не може да има за цел или за резултат реализирането на печалба по смисъла на член 192, т. 2 от Регламент (ЕС) 2018/1046. Член 192 Принцип на забрана за извличане на печалба 1. Безвъзмездните средства не могат да имат за цел или резултат извличането на печалба в рамките на действието или работната програма на бенефициера (т.нар. „принцип на забрана за извличане на печалба“). 2. За целите на параграф 1 печалбата се определя като излишък, изчислен при плащането на окончателното салдо, на приходите спрямо допустимите разходи на действието или работната програма, при което приходите се ограничават до безвъзмездните средства от Съюза и постъпленията от това действие или работна програма.	3. Изискването е заложено в Регламент (ЕС) 2018/1046. По смисъла на чл. 192, печалбата се определя като излишък, изчислен при плащането на окончателното салдо, на приходите спрямо допустимите разходи на действието или работната програма, при което приходите се ограничават до безвъзмездните средства от Съюза и постъпленията от това действие или работна програма. Пример (без с това да се изчерпват всички хипотези) за такава печалба - би бил, че Кандидатът не може да претендира по-висока помощ от реално заплатения за дадено оборудване разход.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		РАЗЯСНЕНИЕ: С пример СНД да поясни принципа спрямо ПИИ на КП по процедурата. 5. ЦЕЛИ НА ПОЛУЧАВАНИТЕ БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА ПО ПРОЦЕДУРАТА И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ: Основната цел на инвестицията е да допринесе за увеличаване на дела на чиста енергия в енергийния микс на България по пътя към климатична неутралност чрез предоставяне на подкрепа за изграждане и интегриране в електрическата мрежа на нови допълнителни 1 425 MW производствени мощности от възобновяеми източници (ВИ) заедно с 350 MW локални съоръжения за съхранение на електрическа енергия (ЛСС), спрямо 2022 г. Производството на електрическа енергия от ВИ при наличие на ЛСС позволява бързо внедряване на нови възобновяеми мощности с непостоянно производство и адресира проблемите с претоварването на мрежата, балансирането на електроенергийната система и изкривяването на пазара. Предоставянето на средства по процедурите за подбор на инвестиции от крайни получатели е насочено единствено към нови мощности за производство на електрическа енергия от слънчева и/или вятърна енергия с локални съоръжения за съхранение, като безвъзмездното финансиране е под формата на инвестиционна помощ за локалните съоръжения за съхранение на електрическа енергия. Настоящата процедура има за цел изграждането на минимум 940 MW	5. Структурирането на процедурата е извършено с помощта на международна финансова институция съгласно изискванията на ПВУ. Процедурата ще осигури подкрепа за съоръженията за съхранение, разположени съвместно с производство на електрическа енергия от възобновяеми източници. Това ще улесни интегрирането на производството на електрическа енергия от възобновяеми източници и ще подкрепи целта за увеличаване на дела на чистата енергия в енергийния микс на България. Процедурата се подкрепя от Програмата за възстановяване и устойчивост. Бюджетът за процедурата може да бъде намерен в раздел 7 от Условията за кандидатстване. Максималният интензитет на безвъзмездната финансова помощ за един кандидат е до 50% от допустимите разходи.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		производствени мощности от ВИ в комбинация с минимум 200 MW ЛСС. РАЗЯСНЕНИЕ: 1. СНД да разясни как ще се постигне основната цел на процедурата при наличие на ограничение „Предоставянето на средства по процедурите за подбор на инвестиции от крайни получатели е насочено единствено към нови мощности за производство на електрическа енергия от слънчева и/или вятърна енергия с локални съоръжения за съхранение, като безвъзмездното финансиране е под формата на инвестиционна помощ за локалните съоръжения за съхранение на електрическа енергия.“. 2. СНД да разясни „има за цел изграждането на минимум 940 MW производствени мощности от ВИ“ по какъв начин ще бъде подпомогнато по процедурата- с какъв бюджет и с какъв % на БФП ще се реализира по процедурата. 6. ИНДИКАТОРИ: Общи индикатори, свързани с подкрепата по линия на Механизма за инвестиция C4.I6: • Инсталирани и въведени в експлоатация нови мощности за производство на електрическа енергия от ВИ (вятърна и/или слънчева енергия) заедно с ЛСС (MW) . За инсталирана мощност за производство на електрическа енергия от ВИ в резултат на предоставянето на средства по линия на Механизма за изпълнение на инвестиции от крайни получатели се счита инсталираната мощност, която е присъединена към	6. За улеснение, може да се запознаете с НАРЪЧНИК за процедурите при изграждане или реконструкция на енергийни обекти и съоръжения за производство на енергия от възобновяеми източници., публикувано от АУЕР - https://www.seea.government.bg/documents/Handbook_first_draft_2024-02-21%20clear.docx.pdf

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		електрическата мрежата и е въведена в експлоатация, след 1 януари 2023 г. Базовата стойност на индикатора е „0“. Кандидатът следва задължително да попълни и целевата стойност на индикатора, която да съответства на номиналната променливотокова мощност (AC мощност) на електрическата централа (MW), участваща в комбиниран проект, подкрепен със средства по Механизма в изпълнение на инвестиция C4.I6. РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Кои документ/и и на коя/и институции доказва спазване от КП на условието „която е присъединена към електрическата мрежата и е въведена в експлоатация, след 1 януари 2023 г.“? 2. Кои са приложимите български нормативни изисквания, на които трябва да отговаря „комбиниран проект“ и спрямо кои членове на кои нормативни актове са те? 3. Според СНД „номиналната променливотокова мощност (AC мощност)“ от кой елемент на комбинирания проект се извлича и спрямо какъв негов показател? 4. Според СНД какъв е обхвата на „електрическата централа“ и спрямо кои минимални елементи на комбинирания проект я определя?	
		6. ИНДИКАТОРИ: В случай че се кандидатства за част от планираната нова мощност за производство на електрическа енергия от ВИ базовата стойност на индикатора е „0“ и целевата стойност на	6. Няма конкретно искане за разяснение.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		индикатор RRP-4.033-001_1 „Инсталирана и въведена в експлоатация част от нова мощност за производство на електрическа енергия от ВИ (в случай че се кандидатства само за част от планираната нова мощност за производство на електрическа енергия от ВИ)" трябва да бъде тази част от инсталираната мощност на електрическа централа, с която се кандидатства. РАЗЯСНЕНИЕ:	
		6. ИНДИКАТОРИ: В случай че се кандидатства за част от планираната нова мощност за производство на електрическа енергия от ВИ базовата стойност на индикатора е „0" и целевата стойност на индикатор RRP-4.033-001_1 „Инсталирана и въведена в експлоатация част от нова мощност за производство на електрическа енергия от ВИ (в случай че се кандидатства само за част от планираната нова мощност за производство на електрическа енергия от ВИ)" трябва да бъде тази част от инсталираната мощност на електрическа централа, с която се кандидатства. РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Спрямо кои данни и от кои документи от комбинирания проект или документи от институции се определя мощността на „част от планираната нова мощност за производство на електрическа енергия от ВИ". 2. СНД ще търси ли нарочен текст в разрешение за строеж или друг документ за доказване на обособеност на частта от ВЕИ?	6. Частта, с която се кандидатства се посочва във Формуляра за кандидатстване и документите по проекта. Няма нужда тази част да е обособена. Документацията се представя за целия проект, от където трябва да е видно, че цялата планирана мощност е по-голяма от частта, с която се кандидатства.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		3. Как се кандидатства за БФП за нови ВЕИ по процедурата спрямо текста „тази част от инсталираната мощност на електрическа централа, с която се кандидатства"?	
		6. ИНДИКАТОРИ: В случай на разширяване или реконструкция на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от ВИ, които са въведени в експлоатация и предвиждат увеличаване на съществуващата инсталирана мощност, базовата стойност на индикатора е „0" и целевата стойност на индикатора трябва да бъде разликата между постигнатата инсталирана мощност, и инсталираната мощност преди разширението или реконструкцията. РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Кой е приложимия член и нормативен акт за определението „енергийни обекти за производство на електрическа енергия от ВИ"? 2. В текста „разликата между постигнатата инсталирана мощност, и инсталираната мощност преди разширението или реконструкцията" какво е се в предвид под „постигнатата инсталирана мощност" и с какво се доказва?	6. Приложимото законодателство за енергиен обект за производство на електрическа енергия от ВИ е Закона за енергетиката и ЗАКОН за енергията от възобновяеми източници. Под "постигнатата инсталирана мощност" се има предвид мощността на компонента производство след приключване на разширението и реконструкцията. За доказване могат да се използват документи, издадени от органите по чл. 148, съответно по чл. 177 от Закона за устройство на територията, операторите на електрическите мрежи, КЕВР – разрешение за ползване, договор за присъединяване, договор за достъп, лицензия за и т.н. При съмнение, СНД може да изиска и допълнителни документи, както и да прави служебни проверки.
		6. ИНДИКАТОРИ: При попълването на детайлите по всеки един отделен бюджетен ред в т. "Бюджет" на Формуляра за кандидатстване, в поле	6. СНД не планува да предоставя ръководство за попълване на Формуляра за кандидатстване или да предоставя примери.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		„Индикатори" кандидатите трябва да въведат задължително стойностите (базова и целева) за трите горепосочени приложими индикатори. РАЗЯСНЕНИЕ: 1. СНД ще предостави ли на Кандидатите ръководство за попълване на „Формуляра за кандидатстване" и ако да- откъде ще може да бъде свален за ползване? 2. Поради липса на ръководство за попълване на „Формуляра за кандидатстване" СНД да покаже с пример действията на Кандидата спрямо полетата на редове от БЮДЖЕТ.	
67.	01.04.2024	7. ОБЩ РАЗМЕР НА СРЕДСТВАТА ПО ИНВЕСТИЦИЯТА: 2) общ критерий за подбор – помощ за единица енергийна мощност от ВИ, използван за класиране на предложенията за инвестиции на кандидатите и съответно – разпределяне на финансирането по Механизма в резултат на конкурентната тръжна процедура. РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Какво е определението за „единица енергийна мощност от ВИ", което ще се прилага за целите на настоящата процедурата и в кой нормативен акт е описано? 2. От кое съоръжение на комбиниран проект се определя и спрямо коя неговата характеристика? 3. В каква мерна единица се прилага за целите на процедурата? 7. ОБЩ РАЗМЕР НА СРЕДСТВАТА ПО ИНВЕСТИЦИЯТА: Предвид че би могло да се стигне до ситуация, в която всички участници в отделна тръжна процедура, отговарящи на критериите, следва	7. Единица енергийна мощност от ВИ е номиналната променливотокова мощност (АС мощност) на електрическа централа, която се измерва в MW съгласно Закона за енергетиката. 7. Това се отнася до структурирането на бъдещи процедури по Инвестиция C4.I6 от НПВУ и не е относимо към настоящата процедура.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		да получат безвъзмездно финансиране до размера на средствата за съответната тръжна процедура, СНД си запазва правото да прави промени в дизайна на съответната тръжна процедура, за да се възстанови ефективната конкуренция в последващите тръжни процедури (например чрез намаляване на обема или на бюджета, до стойностите на индикаторите и общия планиран ресурс). Промените ще се правят, за да се приложат изискванията на член 41, параграф 10, б. б) от Регламент (ЕС) №651/2014. Други последващи корекции на резултатите от тръжната процедура (напр. преговори относно резултатите или разпределението) не са допустими. РАЗЯСНЕНИЕ: 1. СНД да опише изчерпателно обхват на „дизайна", който би приложил по процедурата, и по какъв начин чрез него ще се „възстанови ефективната конкуренция в последващите тръжни процедури". 2. СНД да поясни какви специфични условия са въведени в процедурата спрямо определянето ѝ като „тръжна". 3. СНД да опише кои са „последващите тръжни процедури" с номера и инвестиции от НПВУ. 4. СНД да представи текста на член 41, параграф 10, б. б) от Регламент (ЕС) №651/2014, защото липсва буква „б", като не става ясно какви са изискванията по нея. 5. СНД да разясни приложимата методика за „намаляване на обема или на бюджета, до стойностите на индикаторите и общия планиран ресурс", която ще приложи, при нужда, с цел Кандидатите да бъдат наясно за	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		възможностите да не бъдат одобрени порази тези промени, какво и как ще бъдат отстранени субективните фактори при това действие. 7. ОБЩ РАЗМЕР НА СРЕДСТВАТА ПО ИНВЕСТИЦИЯТА: Допълнителни ограничения се прилагат с оглед на приложимия режим на държавна помощ (т. 8 от настоящите Условия за кандидатстване). РАЗЯСНЕНИЕ: СНД да разясни кои са „Допълнителни ограничения" спрямо общия размер на средствата по инвестицията, като в точка 8 са описаните основните такива ограничения. 8. ПРИЛОЖИМ РЕЖИМ НА ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ: По настоящата инвестиция се прилага режима на държавни помощи, определен в член 41, параграф 1а на Регламент (ЕС) № 651/2014, при спазване на условията по глава I и глава II. РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Какъв е текста на параграф 1а, защото няма такъв параграф на https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2014/651/oj#d1e38-73-1 . 2. Точно и изчерпателно да се опишат „условията по глава I и глава II", като се посочи и от кой нормативен акт са.	7. Моля вижте разяснение по процедурата за приложим режим на държавни помощи: https://www.me.government.bg/themes/vaprosi-i-otgovori-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-s-prilojimiya-rejim-na-darjavna-pomosht-2527-1643.html. Моля да се запознаете с последната версия на Регламент (ЕС) № 651/2014, който претърпя две изменения през 2023 г.. Консолидираният текст е наличен на следния линк: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0651-20230701.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		8. ПРИЛОЖИМ РЕЖИМ НА ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ: Максималният размер на безвъзмездното финансиране за един проект за едно предприятие не може да надхвърля максимално допустимия размер на помощта по чл. 4, параграф 1, буква „т" от Регламент (ЕС) № 651/2014, който е левовата равностойност на 30 милиона евро (58 674 900 лв.). Член 4 Прагове за уведомяване 1. Настоящият регламент не се прилага за помощи, надхвърлящи следните прагове: т) за инвестиционни помощи за опазване на околната среда, с изключение на инвестиционните помощи за саниране на замърсени обекти и помощите за разпределителна мрежа, която е част от енергийно ефективната районна отоплителна и охладителна система: 15 млн. евро за предприятие за инвестиционен проект; РАЗЯСНЕНИЕ: Във връзка с разлика в максималните суми СНД да уточни максималният размер на БФП.	8. Моля да се запознаете с последната версия на Регламент (ЕС) № 651/2014, който претърпя две изменения през 2023 г.. Консолидираният текст е наличен на следния линк: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0651-20230701.
		8. ПРИЛОЖИМ РЕЖИМ НА ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ: Инвестиционната помощ се предоставя само за нови ЛСС, които се изграждат като част от комбинирани проекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници (вятърна и/или слънчева енергия) и за ЛСС („зад електромера"), когато и двата елемента представляват компоненти на една и	8. Моля да се запознаете с последната версия на Регламент (ЕС) № 651/2014, който претърпя две изменения през 2023 г.. Консолидираният текст е наличен на следния линк: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0651-20230701. В допълнение в Условията за кандидатстване е предоставена дефиниция за "нова мощност" за целите на процедурата като се прилагат условията на Регламент (ЕС) № 651/2014 и Регламент (ЕС) 2021/241.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		съща инвестиция или когато ЛСС е свързано със съществуваща инсталация за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници. РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Какви са условията към ЛСС за да се приемат за нови и с какви документи следва да се докажат от КП? 2. С какво минимално съдържание в „комбинирани проекти" се доказва, че ЛСС са част от него и на кои правни норми трябва да отговаря това минимално съдържание?	За доказване могат да се използват документи, издадени от органите по чл. 148, съответно по чл. 177 от Закона за устройство на територията, операторите на електрическите мрежи, КЕВР – разрешение за ползване, договор за присъединяване, договор за достъп, лицензия за и т.н. При съмнение, СНД може да изиска и допълнителни документи, както и да прави служебни проверки. 8. Това са стандартни технически термини, за които се изисква техническа експертиза. Едно от условията по процедурата е кандидатът да е ангажирал технически ръководител с опит.
		8. ПРИЛОЖИМ РЕЖИМ НА ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ: По настоящата инвестиция „зад средствата за търговско измерване" („зад електромера") се разбира свързване на ЛСС към съоръженията на производителя „зад средствата за търговско измерване" („зад електромера") от страната към обекта на производителя. РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Кой са „съоръженията на производителя „зад средствата за търговско измерване"" за целите на процедурата? 2. Как се има в предвид под „от страната към обекта на производителя" относно страна и обект за целите на процедурата?	Във връзка с този и следващите Ви въпроси " ПРИЛОЖИМ РЕЖИМ НА ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ ", моля вижте разяснение по процедурата за приложим режим на държавни помощи: https://www.me.government.bg/themes/vaprosi-i-otgovori-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-s-prilojimiya-rejim-na-darjavna-pomosht-2527-1643.html.
		8. ПРИЛОЖИМ РЕЖИМ НА ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ:	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		Кандидатите не могат да участват в инвестицията и да получат безвъзмездно финансиране, в случай че попадат в забранителните режими съгласно чл. 1 на Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014, както е посочено по-долу. РАЗЯСНЕНИЕ: Изчерпателно да се посочат забранителните режими по чл. 1, защото в члена има пет параграфа и 8. ПРИЛОЖИМ РЕЖИМ НА ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ: По настоящата инвестиция не се предоставят: б) помощи за предприятия в затруднено положение, с изключение на схемите за помощ за отстраняване на щети, причинени от някои природни бедствия, схемите за помощ за стартиращи предприятия, схемите за регионална оперативна помощ, схемите за помощ, обхванати от член 19б, помощите за МСП съгласно член 56е и помощите за финансови посредници съгласно членове 16, 21, 22 и 39, както и раздел 16 от глава III на Регламент (ЕС) № 651/2014, при условие че предприятията в затруднено положение не се третират по-благоприятно от останалите предприятия. Регламент (ЕС) № 651/2014 се прилага обаче чрез дерогация за предприятия, които не са били в затруднено положение към 31 декември 2019 г., но са станали предприятия в затруднено положение през периода от 1 януари 2020 г. до 31 декември 2021 г.	Моля вижте разяснение по процедурата за предприятие в затруднено положение: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-s-predpriyatie-v-zatrudneno-polojenie-pzp-2534-1643.html Моля да се запознаете с последната версия на Регламент (ЕС) № 651/2014, който претърпя две изменения през 2023 г.. Консолидираният текст е наличен на следния линк: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0651-20230701.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Допустими кандидати ли са предприятия в затруднено положение? Ако „да"- да се изпишат точно и ясно в какви случай. 2. Налице ли е „третират по-благоприятно от останалите предприятия" на „предприятията в затруднено положение" по настоящата процедура? 3. Към коя дата се определя дали предприятието е в затруднено положение за целите на настоящата процедура? 4. Прилага ли се Регламент (ЕС) № 651/2014 за предприятия, които не са били в затруднено положение към 31 декември 2019 г., но са станали предприятия в затруднено положение през периода от 1 януари 2020 г. до 31 декември 2021г.? 5. Към коя конкретна дата от периода (от 1 януари 2020 г. до 31 декември 2021г.) трябва да са били в затруднено положение или трябва без прекъсване през целия период да са били в това затруднено положение? 8. ПРИЛОЖИМ РЕЖИМ НА ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ: „Предприятие в затруднено положение" по смисъла на Регламент (ЕС) № 651/2014 означава предприятие, по отношение на което е изпълнено поне едно от следните обстоятелства : а) в случай на дружество с ограничена отговорност (различно от МСП, което съществува по-малко от три години или, за целите на допустимостта за помощите за	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		рисково финансиране, МСП, което изпълнява условието в член 21, параграф 3, буква б) на Регламент (ЕС) № 651/2014 и отговаря на условията за инвестиции за рисково финансиране въз основа на извършен от избрания финансов посредник финансов и правен анализ), когато неговият записан акционерен капитал е намалял с повече от половината поради натрупани загуби. Такъв е случаят, когато приспадането на натрупаните загуби от резервите (и всички други елементи, които по принцип се считат за част от собствения капитал на дружеството) води до отрицателен кумулативен резултат, който надвишава половината от записания акционерен капитал. За целите на настоящата разпоредба под понятието „дружество с ограничена отговорност" се разбират по-специално видовете дружества, упоменати в приложение I към Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, а „акционерен капитал" включва, ако е уместно, всякакви премии от емисии; РАЗЯСНЕНИЕ: 1. ЕООД попада ли в обхвата на буква „а" при равни други условия по нея? 2. Микро, малки и средни предприятия, които са дружество с ограничена отговорност, и което съществува по-малко от три години, подлежат ли на оценка за затруднено положение и ако „да"- спрямо какви условия се прави тя? 3. Предприятия, които не са МСП, и които са дружество с ограничена отговорност, и което съществува по-малко от три години, подлежат	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		ли на оценка за затруднено положение и ако „да"- спрямо какви условия се прави тя?	
68.	01.04.2024	8. ПРИЛОЖИМ РЕЖИМ НА ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ: „Предприятие в затруднено положение" по смисъла на Регламент (ЕС) № 651/2014 означава предприятие, по отношение на което е изпълнено поне едно от следните обстоятелства: д) когато предприятието не е МСП и през последните две години: 1) съотношението задължения/собствен капитал на предприятието е било по-голямо от 7,5; и 2) съотношението за лихвено покритие на предприятието, изчислено на основата на EBITDA, е било под 1,0. РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Кои са критериите, които определят дали едно предприятие „не е МСП"? 2. Към коя или кои дати от последните две години се изчисляват съотношенията по точки 1 и 2? 3. Сумата от стойностите на кои кодове от баланс, по образец на НСИ, формира размера на „задължения"? 4. Сумата от стойностите на кои кодове от баланс, по образец на НСИ, формира размера на „собствен капитал"? 5. По каква формула се изчислява „съотношението за лихвено покритие на	Моля вижте разяснение по процедурата за предприятие в затруднено положение: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-s-predpriyatie-v-zatrudneno-polojenie-pzp-2534-1643.html.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		предприятието, изчислено на основата на EBITDA" и спрямо кои кодове от баланс и опр, по образци на НСИ, се ползват данните за тази формула? 8. ПРИЛОЖИМ РЕЖИМ НА ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ: Изискванията за "Предприятие в затруднено положение" се прилагат и на равнище група – както за предприятието-кандидат, така и за предприятията, с които кандидатът формира група предприятия (разгледани в цялост), като свързаността се установява съгласно условията на член 3 на Приложение 1 на Регламент (ЕС) №651/214. РАЗЯСНЕНИЕ: 1. В https://eur-lex.europa.eu/legal-content/bg/ALL/?uri=CELEX:32014R0651#d1e1025-1-1 на Регламент (ЕС) №651/214 липсва текст, в които да са описани условията за свързаност? Да се изпише текста от регламента, които СНД е имал в предвид за целите на абзаца. 8. ПРИЛОЖИМ РЕЖИМ НА ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ: Проверката и определянето на „група" ще се извършва по отношение на предприятие майка и всички негови дъщерни предприятия, като: "предприятие майка" означава предприятие, което контролира едно или повече дъщерни предприятия и съответно „дъщерно	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		предприятие" означава предприятие, което се контролира от предприятие майка, включително дъщерно предприятие на крайно предприятие майка. Проверката включва преценка във връзка с наличието на икономически субект (кандидат), имащ общ източник на контрол на основание не само представения консолидиран финансов отчет (за група предприятия), но и наличната информация в публичните регистри (вкл. ТР и регистър на ЮЛНЦ), отчитайки възможността общия източник на контрол да се осъществява, както от предприятия, така и от физически лица, участващи в управлението им. РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Опишете подробно и изчерпателно под каква форма и при наличие на какви обстоятелства/условия трябва да е „контролира едно или повече дъщерни предприятия" за да се приема за целите на настоящата процедура? 8. ПРИЛОЖИМ РЕЖИМ НА ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ: В процедурата е допустимо участието на кандидати (производители с обекти с обща инсталирана мощност 500 kW и над 500 kW), които са сключили с Фонд „Сигурност на електроенергийната система" договор за компенсиране с премии по см. на чл. 36и, ал. 1 от Закона за енергетиката и/или са част от корпоративна група, в която има дружества, които са страна по такива договори. РАЗЯСНЕНИЕ:	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		Какво се разбира под „корпоративна група" за целите на настоящата процедурата? Какви изисквания и условия и спрямо какви субекти те трябва да се приложат за да е налице „корпоративна група"?	
		9. МИНИМАЛЕН И МАКСИМАЛЕН РАЗМЕР НА БЕЗВЪЗМЕЗДНОТО ФИНАНСИРАНЕ ЗА КОНКРЕТНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНВЕСТИЦИЯ: Минималният и максималният размер на заявеното безвъзмездно финансиране по всяко индивидуално предложение за изпълнение на инвестиция на даден кандидат са, както следва: • Минимален размер на финансиране за предложение – няма; • Максимален размер на финансиране за един проект за едно предложение – до 58 674 900 лева. РАЗЯСНЕНИЕ: За целите на настоящата процедурата текстове „заявеното безвъзмездно финансиране", „финансиране за предложение", „заявената безвъзмездна помощ" и „финансова подкрепа" идентични ли са?	9. Да, идентични са.
		9. МИНИМАЛЕН И МАКСИМАЛЕН РАЗМЕР НА БЕЗВЪЗМЕЗДНОТО ФИНАНСИРАНЕ ЗА КОНКРЕТНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНВЕСТИЦИЯ:	9. Да, кандидат може да подаде повече от едно предложение по настоящата процедура при спазване на ограниченията. Предложенията на кандидата по настоящата процедура (ПОКАНА 2) следва да не бъде за повече от 1/3 от общата квота на

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		ВАЖНО: Всеки кандидат, който поддава предложение за инвестиция по настоящата процедура и по процедура BG-RRP-4.032 C4.I6 "Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност от 200 kW до 2 MW" (Покана 1) може да получи безвъзмездно финансиране за всички подадени предложения в размер до 58 674 900 лева. РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Кандидат може ли да подаде повече от едно предложение по настоящата процедура, като всяко от тях е за различен енергиен обект? 2. При какви условия на настоящата процедура може да се подпомогнат инвестиции в повече от един енергиен обект на територията на страната?	мощността за производство на електрическа енергия от ВИ съгласно раздел 7 от Условията за кандидатстване и безвъзмездно финансиране за всички подадени предложения в размер до 58 674 900 лева, при спазване на допълнителните ограничения за Покана 1.
		10. ПРОЦЕНТ НА ФИНАНСИРАНЕ Максималният интензитет на безвъзмездното финансиране за кандидата е определен в съответствие с чл. 41, параграф 10 от Регламент (ЕС) № 651/2014 е до 50% от допустимите разходи, но не повече от: • 743 215 лева (без ДДС) за 1 MW инсталирана мощност на ЛСС. Допустимите разходи се отнасят само до ЛСС (компонента съхранение на комбинирания проект). Разходите за възстановим данък върху добавената стойност са недопустими разходи. РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Допустимо ли е заявяване на БФП точно в размер на 50%?	10. Да, финансиране от 50% е възможно. Помощта е определена за 1 MW инсталирана мощност на ЛСС, като ще бъде изплатена след като комбинираният проект бъде въведен в експлоатация и присъединен. В тази връзка моля да се запознаете с Условията за изпълнение към процедурата.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		2. Посочената сума за „1 MW инсталирана мощност на ЛСС" ли се отнася или за „1 MW въведена в експлоатация мощност на ЛСС" или за „1 MW заявена мощност на ЛСС в ПИИ"? 3. Какви са условията, на които трябва да отговарят ЛСС, за да се приеме, че е налице 1MW за инсталирана мощност?	
		11.1 КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА КАНДИДАТИТЕ 2) Да са регистрирали надлежно информацията за своите действителни собственици съгласно изискванията на чл. 63 от Закона за мерките срещу изпирането на пари, освен ако попадат в изключенията или съгласно законодателството на държавата членка на Европейското икономическо пространство по регистрацията им. РАЗЯСНЕНИЕ: Ако данните не са обявени в Търговския закон, но са въведени в ИСУН, „Формуляр за кандидатстване", „2. Данни за кандидата", таблица „Данни за действителни собственици (Директива (ЕС) 2015/849, чл. 3, т. 6)" изпълнено ли е условието по точката от Кандидата?	11.1 Само ако попадат в изключенията на Закона за мерките срещу изпирането на пари, е допустимо данните да бъдат въведени в ИСУН.
		11.1 КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА КАНДИДАТИТЕ 3) Гаранция за участие. Кандидатите по настоящата процедура чрез подбор за изпълнение на инвестиции от крайни получатели трябва да предоставят банкова гаранция за участие в размер на 3% от	11.1 Размерът на банковата гаранцията се закръгля до втори знак след десетичната запетая. Банковата гаранция следва да е валидна до 12 март 2025 г. Моля да приемете условията от Образеца като минимално изискуеми. След сключване на договор за финансиране и предоставяне на оригинал на банкова гаранция за изпълнение, оригиналът на банковата гаранция за участие се

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		безвъзмездното финансиране, за което се кандидатства. Банковата гаранция трябва да е със срок на валидност 9 месеца считано от датата на крайния срок за подаване на предложенията по т. 21. Банковата гаранция се предоставя по образец съгласно Приложение 15. Кандидатите могат да се възползват и от образците на банката – издател на гаранцията при условие, че същата съдържа необходимите реквизити, съгласно приложения образец по Приложение 15. След сключване на договора за финансиране и предоставяне на банкова гаранция за изпълнение, банковата гаранция за участие се освобождава. РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Размерът на банковата гаранцията се закръгля до цял лев или до втори знак след десетичната запетая? 2. Коя е последната дата от срока на валидност на банковата гаранция? 3. Изчерпателно да се изброят „необходимите реквизити" от образеца на банкова гаранция (Приложение №15), които ще се приемат от Оценителната комисия за удовлетворяващи условията на точката. В посоченият образец липсват текстове, които да насочват към такива реквизити! 4. В какъв срок след „сключване на договора за финансиране" оригиналът на банковата гаранция за участие се връща на Кандидата? По какъв начин оригиналът се връща на Кандидата в посочения срок-лично/представител или по куриер? 5. В какъв срок след „предоставяне на банкова гаранция за изпълнение" оригиналът на	връща на Кандидата незабавно. Връщането може да бъде както лично/нарочно упълномощен (с нотариална заверка) представител или по куриер.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		банковата гаранция за участие се връща на Кандидата? По какъв начин оригиналът се връща на Кандидата в посочения срок-лично/представител или по куриер?	
69.	01.04.2024	11.1 КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА КАНДИДАТИТЕ 4) Да имат самостоятелно или чрез своя(ите) акционер(и)/съдружник(ци) собствен капитал от: В случай на множество акционери или съдружници стойността на капитала ще бъде изчислена на базата на среднопретеглена стойност с позоваване на дяловото участие, притежавано от съответните акционери или съдружници в проектното дружество (напр. сумата от капитала × процент от собствения капитал за всеки акционер или съдружник). Ако даден акционер или съдружник е инвестиционен фонд или е мажоритарно притежаван или контролиран от него и в резултат на това не може да изпълни изискването за капитала, тогава капитала за такъв фонд се изчислява като 20 % от неотменимите ангажименти, които този инвестиционен фонд има от един или повече инвеститори, и този акционер трябва да представи писмо от главния финансов директор или еквивалентно лице на фонда, потвърждаващо наличието на обща сума в неангажирани средства, равна на дела от собствения капитал в проекта, който се	11.1 Съгласно Условията за кандидатстване, критериите за допустимост се доказват с представяне на годишни финансови отчети или консолидирани годишни финансови отчети от последната приключена финансова година. Финансов отчет за 2023 г. е допустим, в случай че към датата на кандидатстване, Кандидатът е заявил за вписване и представил за обявяване в ТР одобрен от компетентния орган на дружеството ГФО или го представи заверен от регистриран одитор. При увеличение на капитала през 2024 г. съответствието с изискването следва да е безспорно доказано чрез одитиран междинен финансов отчет към датата на подаване на предложението за проект и потвърдено на етап сключване на договор за финансиране чрез попълване на приложен към Условията за кандидатства образец на декларация за липса на промяна във вече декларирани обстоятелства и представени документи (образец 17). Съответствие с изискването за собствен капитал се доказва на база счетоводен баланс, при структура по Счетоводен стандарт (СС) 1.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		разпределя твърдо за проекта в случай на успешно предложение. По отношение на съответствието с посочените в т. 4) обстоятелства, при кандидатстване се представят годишни финансови отчети или консолидирани годишни финансови отчети от последната приключена финансова година. РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Сумата от стойностите на кои кодове от баланс, по образец на НСИ, ще се ползва за доказване на размера на собствения капитал? 2. СНД да поясни какво е „проектното дружество" за целите на процедурата. 3. СНД да покаже с пример изчисляването на „базата на среднопретеглена стойност с позоваване на дяловото участие". Да се посочи в примера и изчисленията, при които собственика е собственост на други юридически лица. 4. СНД да поясни от кои документи се получава стойността за „сумата от капитала", и ако е баланс- от стойността на кои кодове по образеца на документа на НСИ 5. СНД да поясни от кои документи се ползва стойността за „процент от собствения капитал за всеки акционер или съдружник", и за кой субект се отнася тя. 6. СНД да поясни коя е „последната приключена финансова година", защото в условията има текстове, които са свързани с 2022г. и такива за 2023г. 7. Към коя дата се определя размера на собствения капитал за целите на точката?	11.1 Моля вижте отговорите по-горе за гаранцията за участие, които са приложими по аналогия и тук. Дата 30.09.2026г. включва в срока на валидност.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		11.1 КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА КАНДИДАТИТЕ 5) Кандидатите по настоящата процедура чрез подбор за изпълнение на инвестиции от крайни получатели, при сключване на договор за финансиране, крайният получател предоставя в полза на СНД банкова гаранция за добро изпълнение в размер на 10% от одобреното безвъзмездно финансиране. Банковата гаранция трябва да е със срок на валидност до 30.09.2026 г. Банковата гаранция се предоставя по образец съгласно Приложение 16. Кандидатите могат да се възползват и от образците на банката – издател на гаранцията при условие, че същата съдържа необходимите реквизити, съгласно приложения образец по Приложение 16. СНД освобождава гаранцията за добро изпълнение на договора, в сроковете и при условията на сключения между страните договор за финансиране, след уреждане на всички финансови претенции помежду им. РАЗЯСНЕНИЕ: 2. Дата 30.09.2026г. включва ли се в срока на валидност на гаранцията? 3. Изчерпателно да се изброят „необходимите реквизити" от образеца на банкова гаранция (Приложение №15), които ще се приемат за удовлетворяващи условията на точката. В посоченият образец липсват текстове, които да насочват към такива реквизити! 4. Какъв е максималният краен срок за връщане на гаранцията на КП? По какъв начин оригиналът се връща на КП-лично/представител или по куриер?	11.1 В т. 10 Екип от Формуляра за кандидатстване се посочва техническия ръководител по т.11.1, т 6) от Условията за

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		11.1 КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА КАНДИДАТИТЕ 6) Да са ангажирали технически ръководител (физическо или юридическо лице) на комбинирания проект, който да е работил по сходен проект, като сходността се определя от следните категории: РАЗЯСНЕНИЕ: 1. СНД да поясни какво трябва да се разбира под „Да са ангажирали" за целите на процедурата. С какви документи ще се доказва това условие? 2. На какви условията трябва да отговаря „технически ръководител" и кои са приложимите нормативни актове за доказване на тези условия. С какви документи ще се доказва това условие? 3. При технически ръководител, който юридическо лице, какви условията се поставят към дружеството и с какви документи се доказват? 4. СНД да поясни какво трябва да се разбира под „работил" за целите на процедурата. С какви документи ще се доказва това условие, ако се прави проверката на декларираните за това обстоятелства в декларация по образец Приложение 6? 5. Към коя датата трябва да е налице „ангажирали технически ръководител"?	кандидатстване. За доказателства могат да се представят всякакви документи, които доказват, че техническия ръководител е ангажиран и има изискуемия опит (напр. граждански договор, трудов договор, CV, референции за изпълнение на проекти, и т.н.).
		11.2. КРИТЕРИИ ЗА НЕДОПУСТИМОСТ НА КАНДИДАТИТЕ	11.2 Не, не е допустимо.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		л) е установено с влязло в сила наказателно постановление или съдебно решение, нарушение на чл. 61, ал. 1, чл. 62, ал. 1 или 3, чл. 63, ал. 1 или 2, чл. 118, чл. 128, чл. 228, ал. 3, чл. 245 и чл. 301 – 305 от Кодекса на труда, или чл. 13, ал. 1 от Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност, или аналогични задължения, установени с акт на компетентен орган, съгласно законодателството на държавата, в която кандидатът или участникът е установен; РАЗЯСНЕНИЕ: При влязло в сила наказателно постановление или съдебно решение потенциален кандидат може ли да кандидатства по процедурата, ако разполага с доказателства за предприети действия и мерки за ненарушаване на трудовото законодателство? Ако „да"- кога и как се предоставят тези доказателства?	
		11.2. КРИТЕРИИ ЗА НЕДОПУСТИМОСТ НА КАНДИДАТИТЕ В случай че след проверката се установи, че съгласно данните от НСИ кодът на основна икономическа дейност на кандидата за 2022 г. е недопустим, предложението за изпълнение на инвестиция се отхвърля (освен ако кандидатът попада в посочените по-горе в тази подточка изключение и отговаря на условията за прилагането му). РАЗЯСНЕНИЕ: Данните от НСИ за 2022г. ли ще се ползват или тези за 2023г., за целите на настоящата процедура?	11.2 Принципно ще се проверяват данните за код по КИД за 2022 г., тъй като тези данни са налични към настоящия момент. В случай, че НСИ разполага вече с данните за 2023 г., данните за 20023 г. ще се вземат под внимание. За новоучредени дружества, за които не съществува код по КИД за 2022 г., кандидатът може да декларира кода по КИД за основната икономическа дейност във формуляра за кандидатстване, който код в последствие ще бъде проверен с данни от НСИ. В допълнение, моля вижте разяснение по процедурата за приложим режим на държавни помощи: https://www.me.government.bg/themes/vaprosi-i-otgovori-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		13.1. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ 4) Да са за комбинирани проекти за изграждане на нова мощност за производство на електрическа енергия от слънчева и/или вятърна енергия и за ЛСС, където и двата елемента (производство и съхранение) представляват компоненти на едно и също проектно предложение. Годишно компонентът за съхранение трябва да приема най-малко 75 % от електрическата енергия, която съхранява от пряко присъединената електрическа централа за производство на електрическа енергия от ВИ, на годишна база. РАЗЯСНЕНИЕ: 1. По какъв начин във „Формуляра за кандидатстване" се описва компонент „нова мощност за производство на електрическа енергия от слънчева и/или вятърна енергия" с цел доказване условието по точката за „представляват компоненти на едно и също проектно предложение"? 2. Какво трябва да се разбира под „приема" в израза „приема най-малко 75 % от електрическата енергия"? По какъв начин се доказва „приемането"? 3. В каква мерна единица се доказва приемането на електрическата енергия? 4. Коя е база върху която се прилага посочения процент? 4. Какво се разбира под „годишна база"- календарна година или период от дванадесет месеца между две дати, като ако е приложим втория случай- коя е началната дата на този период?	elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-s-prilojimiya-rejim-na-darjavna-pomosht-2527-1643.html. 13.1 Съгласно член 14.8. от Общите условия крайният получател изготвя доклад, в който представя информация и доказателства от измерване за изпълнението на изискването компонентът за съхранение да зарежда най-малко 75% от капацитета за съхранение на ЛСС с електрическата енергия от пряко свързания енергиен обект за производство на електрическа енергия от ВИ на годишна база. Докладът се представя всяка година, за период от пет години, като за начало на периода се счита датата на извършване на окончателното плащане по настоящия договор.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		13.1. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ б) работите по проекта по отношение на ЛСС не трябва да са започнали преди подаване на предложението за изпълнение на инвестиция по настоящата процедура, а по отношение на компонента за производство на електрическа енергия от ВИ - строителството да е започнало след 12 февруари 2021 г., но да не е въведен в експлоатация преди 1 януари 2023. РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Кой документ и по кой закон ще се приема за доказване, че работите по проекта не са започнали по отношение на ЛСС? 2. Кой документ и по кой закон ще се приема за доказване, че работите по проекта са започнали в посочените в точката срокове по отношение на компонента за производство на електрическа енергия от ВИ? 2. Кой документ и по кой закон ще се приема за доказване, че компонента за производство на електрическа енергия от ВИ не е въведен в експлоатация преди 1 януари 2023?	13.1 Моля да се запознаете с последната версия на Регламент (ЕС) № 651/2014, който претърпя две изменения през 2023 г.. Консолидираният текст е наличен на следния линк: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0651-20230701. В Регламент (ЕС) № 651/2014 има дефиниция за започване на работите по проекта. Кандадатът предоставя декларация при кандидатстването, като СНД може да направи проверка и да изисква допълнителни документи, които доказват дали са налице обстоятелствата за започване на работите. Въвеждането в експлоатация се извършва съгласно разпоредбите на ЗУТ и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.
		13.1. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ 2) разширяване или реконструкция на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от ВИ в експлоатация с увеличаване на съществуващата инсталирана мощност. В тези случаи, предложението се съобразява и е допустимо само за увеличената мощност (разликата между инсталираната	13.1 Моля вижте отговора към въпрос 66 по-горе.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		мощност след разширението и реконструкцията и инсталираната мощност на съществуващия обект преди разширението и реконструкцията). Разширението и реконструкцията трябва да отговарят на условията за нови проекти по т. 1) а) или б) по-горе. РАЗЯСНЕНИЕ: 1. С какъв документи и по силата на кой закон се доказва „експлоатация" на „енергийни обекти за производство на електрическа енергия от ВИ"? 2. Спрямо кой компонент на комбиниран проект се доказва „увеличаване на съществуващата инсталирана мощност"?	
		13.1. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ ВАЖНО: Допустимо е да се кандидатства и само за част от планираната нова мощност за производство на електрическа енергия от ВИ. В тези случаи, предложението се съобразява да отговаря на минималните изисквания (включително и на тези за ЛСС) по отношение само на частичната мощност за производство на електрическа енергия от ВИ, с която се кандидатства. РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Трябва ли в официален документ на държавна или частна институция да е налице описаното разделяне на новата мощност, като такава с която се кандидатства и такава, с която не се кандидатства? Ако „да"- на коя институция и какъв трябва да е документа?	13.1 Моля вижте отговора към въпрос 66 по-горе.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		2. В „идеен проект или технически/работен проект" трябва ли да е налице описание на разделянето на мощността, като такава с която се кандидатства и такава, с която не се кандидатства?	
70.	01.04.2024	13.1. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ Към момента на подаване на заявлението: • Влязло в сила решение или становище на компетентния орган по околна среда: i) че не се изисква екологична оценка по ЗООС, оценка на въздействието върху околната среда по ЗООС или оценка на съответствието по ЗБР за компонента от комбинирания проект, свързан с производството на електрическа енергия от ВИ; или ii) за вида на оценката по ЗООС и ЗБР, която трябва да бъде извършена, и договор за назначаване на сертифициран експерт в тази връзка за компонента от комбинирания проект, свързан с производството на електрическа енергия от ВИ (доказателства, които се предоставят при подаване на заявлението: заверено копие от решение/я на компетентния орган по околна среда); РАЗЯСНЕНИЕ: Ще се изисква ли след кандидатстването влязло в сила решение или становище на компетентния орган по околна среда за ЛСС? Ако „да"- кога? 13.1. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ	13.1 Документите, които ще се изискват след подписване на договора за финансиране са посочени в Условията за изпълнение. 13.1 Това условие изисква поне 75% от електрическата енергия, използвана за зареждане на ЛСС, да идва от производствения компонент на комбинирания проект на годишна база.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		6) Да предвиждат инсталиране на ЛСС на комбинирания проект със следните характеристики: • да зарежда най-малко 75% от капацитета за съхранение на ЛСС с електрическата енергия от пряко свързания енергиен обект за производство на електрическа енергия от ВИ на годишна база; • ЛСС да имат гарантиран (полезен) капацитет за продължителност от най-малко 2 часа (дефиниран като отношението на гарантирания капацитет на ЛСС, в MWh, към неговата максимална мощност на зареждане/разреждане в MW, C-Rate да е максимум C/2). РАЗЯСНЕНИЕ: 1. СНД с пример да покаже как следва да се доказва най-малко 75% от капацитета за съхранение на ЛСС на годишна база и спрямо кои изходни данни от комбинирания проект? 2. Какво е „гарантиран (полезен) капацитет за продължителност" и с прямо какво се изчислява, като СНД да предложи пример за това? 13.1. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ ВАЖНО: Мощностите за производство на електрическа енергия от ВИ и на ЛСС, които се заявяват от кандидата във Формуляра за кандидатстване не могат да бъдат различни от инсталираните и въведени в експлоатация мощности. В тази връзка, кандидатът следва внимателно да определи и посочи минималната	13.1 Условието е приложимо за мощностите, с които се кандидатства за безвъзмездно финансиране.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		инсталирана мощност, която ще постигне при реализирането на инвестицията. РАЗЯСНЕНИЕ: Условието е приложимо само към мощностите, след изпълнение на комбинирания проект по ПИИ или и към тези преди подаване на ПИИ?	3.1 Моля вижте становище на ДНСК във връзка с постъпили въпроси по процедурата за подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от ВЕИ и съхранение на електроенергия: https://www.me.government.bg/uploads/manager/source/VOP/%5BUntitled%5D.pdf
		13.1. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ ВАЖНО: Обстоятелствата по точка 6) се удостоверяват чрез представения на етап кандидатстване на идеен проект или технически/работен проект, изготвен от лице с проектантска правоспособност, вписано в съответния регистър на Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране и отговарящ на приложимите нормативни изисквания. РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Минимум какви части по ЗУТ трябва да съдържа „идеен проект" за комбинира проект (ВЕ+ЛСС) по настоящата процедура? 2. Минимум какви части по ЗУТ трябва да съдържа „технически/работен проект" за комбинира проект (ВЕ+ЛСС) по настоящата процедура?	13.1 Общата квота на мощността за производство на електрическа енергия от ВИ съгласно раздел 7 е 940 MW.
		13.1. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ I. Допустимите предложения за изпълнение на проекти следва: 7) Да бъдат за не повече от 1/3 от общата квота на мощността за производство на електрическа енергия от ВИ съгласно раздел 7 по-горе за	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		едно предприятие за един или няколко проекта. РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Колко е размера на „общата квота на мощността за производство на електрическа енергия от ВИ", защото в раздел 7 няма термин „обща квота", за който да се ползват данните? 2. Във връзка с текста „за един или няколко проекта" един кандидат как може да подаде повече от един проект по настоящата процедура?	13.1 Във връзка с определянето на пазарите, може да се запознаете в детайли с Решение №152/ 2020 г. на КЗК - https://reg.cpc.bg/Decision.aspx?DecID=300057087
		13.1. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ За „съседен пазар" се счита пазарът на продукти или услуги, намиращ се пряко нагоре или надолу по веригата спрямо съответния пазар. РАЗЯСНЕНИЕ: СНД да посочи кой е „съответния пазар" за целите на настоящата процедура. СНД да опише всички пазари, които са нагоре или надолу по веригата спрямо „съответния пазар" за целите на настоящата процедура.	Протоколът се съставя за целите на настоящата процедура и може да бъде издаден от техническия ръководител на обекта или консултанта по чл. 166 от ЗУТ. Кандидатът следва да предвиди издаването на такъв протокол в писмения договор, който сключва с лицата по предходната точка.
		13.1. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ II. Допустими дейности: Съответствието на крайния резултат от изградения с настоящата инвестиция комбиниран проект за нови инсталирани мощности за производство на електрическа енергия от слънчева и/или вятърна енергия и за ЛСС се удостоверява посредством протокол	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		за въвеждането в експлоатация на енергийното съоръжение, издаден от органите по ЗУТ. Протоколът задължително следва да съдържа информация за инсталираната и присъединена към съответната електрическа мрежа и въведена в експлоатация (1) инсталирана нова мощност за производство на електрическа енергия от ВИ (вятърна и/или слънчева енергия) (MW); (2) инсталирана нова мощност на ЛСС (MW) и (3) общ капацитет на ЛСС (MWh). СНД може да извърши допълнителна проверка на информацията, посочена в протокола със съдействие на конкретния мрежови оператор. РАЗЯСНЕНИЕ: 1. За целите на настоящата процедура кой е издателят на „протокол за въвеждането в експлоатация на енергийното съоръжение"? 2. СНД съгласувало ли е с издателите на протокола съдържането в него на посочените три показатели?	13.1 Сроковете са нормативно уредени.
		13.1. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ II. Допустими дейности: Ако в срока на изпълнение на инвестицията не бъдат получени приложимите документи и не бъде доказано изпълнението на предвидената инвестиция, отчетените дейности и извършените разходи няма да бъдат признати. РАЗЯСНЕНИЕ: СНД съгласувало ли е с издателите на „приложимите документи" максималните срокове за тяхното издаване и ако „да"- какви са те?	13.1 Приложимите счетоводни стандарти са уредени в Закона за счетоводството.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		13.1. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ II. Допустими дейности: Изграждането на ЛСС на електрическа енергия от комбинирания проект трябва да бъде изпълнено при пазарни условия от трети страни, несвързани с инвеститора (крайния получател), и ЛСС да бъде заприходено от последния съгласно приложимите счетоводни стандарти. РАЗЯСНЕНИЕ: Кои са приложимите „счетоводни стандарти" за целите на настоящата процедура?	13.1 Изискванията са уредени в ЗУТ и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, както и в Правилник за безопасност и здраве при работа в електрически уредби на електрически и топлофикационни централи и по електрически мрежи. За повече информация може да се запознаете и с НАРЪЧНИК за процедурите при изграждане или реконструкция на енергийни обекти и съоръжения за производство на енергия от възобновяеми източници., публикувано от АУЕР - https://www.seea.government.bg/documents/Handbook_first_draft_2024-02-21%20clear.docx.pdf
		13.1. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ II. Допустими дейности: Дейностите по монтиране на ЛСС следва да се извършват от лица, притежаващи необходимата професионална квалификация и отговарящи на нормативните изисквания за извършването на тази дейност. Изискванията могат да бъдат проверявани от СНД чрез извършване на проверки на място, включително и относно обстоятелствата дали съответният актив е доставен, инсталиран, тестван и пуснат в експлоатация, отговаря на техническите спецификации, използва се на определеното място за целите на предложението за изпълнение на инвестиция, и съгласно договора за финансиране с крайния получател. РАЗЯСНЕНИЕ:	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		1. За целите на настоящата процедура коя е „необходимата професионална квалификация" по точката? 2. СНД да опише приложимите нормативни изисквания по точката, за които ще се следи в периода на изпълнение и отчитане на ПИИ. 13.1. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ II. Допустими дейности: В тази връзка, в случай че бъде сключен договор за финансиране с крайния получател, кандидатите следва да имат предвид задължението да осигуряват постоянен достъп на СНД до местата, където ще се осъществява предложението за изпълнение на инвестиция, в това число и достъп до информационните системи, както и до всички документи и бази данни, свързани с финансово-техническото управление на предложението за изпълнение на инвестиция, съгласно чл. 14.5 от Общите условия (Приложение 1 към Условията за изпълнение). РАЗЯСНЕНИЕ: СНД да разясни и опише кои са „информационните системи, както и до всички документи и бази данни, свързани с финансово-техническото управление на предложението за изпълнение на инвестиция", до които трябва да се осигури достъп от КП и неговите доставчици. 13.1. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ II. Допустими дейности:	13.1 Това са информационните системи и бази данни (софтуери, сървъри, документи на хартиен носител и т.н.), който се използват от съответния кандидат за финансово-техническото управление на проектното предложение.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		ВАЖНО: В процеса на изпълнение на одобрените инвестиции крайните получатели възлагат на външни изпълнители извършването на допустимите дейности. Изпълнителите не са партньори по изпълнението на одобрената инвестиция, а доставчици на стоки и услуги или строителство, необходими за нейното изпълнение. В тази връзка, изборът на изпълнители трябва да съответства на приложимото законодателство – ЗОП (за възложители по смисъла на ЗОП) и ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 80 на МС от 09.05.2022 г. за определяне на правилата за възлагане на дейности по инвестиции от крайни получатели на средства от Механизма за възстановяване и устойчивост (за юридически лица, които не са възложители по смисъла на ЗОП). ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 80 на МС се прилага за инвестиции, за които финансирането от Механизма съставлява сума, по-голяма от 50 на сто от общата сума на одобрената инвестиция (т.е. поискания размер на безвъзмездно финансиране по процедурата (за компонента съхранение) е по-голям от 50% от стойността на комбинирания проект (компонент производство и компонент съхранение). РАЗЯСНЕНИЕ: 1.За юридически лица, които не са възложители по смисъла на ЗОП, и при БФП до 50% по настоящата процедура, КП трябва ли да прилагат ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 80 на МС? 2. Във връзка с „от стойността на комбинирания проект (компонент производство и компонент съхранение)" къде и	13.1 По отношение на приложението на ПМС 80, моля да се запознаете с разяснението по процедурата на следния адрес: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-vav-vrazka-s-postanovlenie-80-na-ms-ot-09-05-2022-g-za-opredelyane-na-pravilata-za-vazlagane-na-deinosti-po-investicii-ot-kraini-poluchateli-na-sredstva-ot-mehanizma-za-vazstanovyavane-i-ustoichivost-2536-1643.html

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		въз основа на каква информация се посочва и ползва стойността на компонент производство? С какви документи и на какъв етап от процедурата се предоставя и доказва тази стойност? 13.2. НЕДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ • с цел гарантиране в максимална степен спазването на принципа за „ненанасяне на значителни вреди" , по процедурата няма да се подкрепят: ii) дейностите и активите по схемата на ЕС за търговия с емисии; РАЗЯСНЕНИЕ: СНД да посочи коя е „схемата на ЕС за търговия с емисии" и да посочи връзка за запознаване с нея от страна на Кандидата.	Моля да се запознаете с разяснението във връзка със спазване на принципа за ненанасяне на значителни вреди: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-sas-spazvane-na-principa-za-nenanasyane-na-znachitelni-vredi-nzv-2535-1643.html
71.	01.04.2024	13.2. НЕДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ • дейности за изграждане на производствения компонент на комбинирания проект; РАЗЯСНЕНИЕ: Кой е „производствения компонент" на комбинирания проект? 14.1. УСЛОВИЯ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА РАЗХОДИТЕ 1) Да са необходими за изпълнението на предложението за изпълнение на инвестиция и да са приемливи, обосновани и да отговарят на принципа на добро финансово управление, по-	Производственият компонент са съоръженията за производство на електрическа енергия от ВИ и свързаните с елементи, които са необходими за експлоатацията само на тези съоръжения. Моля да се запознаете с разяснението по процедурата на следния адрес: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-vav-vrazka-s-postanovlenie-80-na-ms-ot-09-05-2022-g-za-opredelyane-na-pravilata-za-vazlagane-na-deinosti-po-investicii-ot-kraini-

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		специално от гледна точка на икономичността и ефикасността. РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Как СНД ще определи, че ПИИ „отговарят на принципа на добро финансово управление, по-специално от гледна точка на икономичността и ефикасността“? Въз основа на какви данни и от къде ще се ползват? 2. Спрямо какви референтни стойности на показателите в точката ще се доказва „икономичността и ефикасността“?	poluchateli-na-sredstva-ot-mehanizma-za-vazstanovyavane-i-ustoichivost-2536-1643.html
		14.1. УСЛОВИЯ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА РАЗХОДИТЕ 2) Да бъдат извършени след датата на подаване на предложението за изпълнение на инвестиция до определения в представения план за изпълнение на предложението срок, но не по-късно 31 март 2026 г. РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Къде се попълва и представя плана? 2. Какви условия трябва да се спазват при съставяне на плана от страна на Кандидата/КП?	Планът е в свободен текст и се прилага към Формуляра за кандидатстване.
		14.1. УСЛОВИЯ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА РАЗХОДИТЕ 5) Да са отразени в счетоводната документация на крайния получател чрез отделни счетоводни аналитични сметки, съдържащи № на договор	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		за финансиране или в отделна счетоводна система с утвърдени сметки за отчитане на разходи по договора за финансиране. РАЗЯСНЕНИЕ: Номерът на договора идентичен ли е с номера на подадено ПИИ в ИСУН?	14.1 Номерът на договора ще бъде посочен на самия договор за финансиране при подписването му.
		14.1. УСЛОВИЯ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА РАЗХОДИТЕ ВАЖНО: С оглед определяне на реалистичността на предвидените разходи, СНД е извършила предварителни анализи и пазарни проучвания и е определила максимална стойност на безвъзмездната подкрепа за изграждане на компонента за съхранение от комбинирания проект в размер на 50% от допустимите разходи, но не повече от: - 743 215 лева (без ДДС) за 1 MW инсталирана мощност на ЛСС за ЛСС с инсталирана мощност над 2 MW. РАЗЯСНЕНИЕ: СНД да разясни и посочи каква е БФП за компонента за съхранение от комбинирания проект с инсталирана мощност над 200kW до 2MW	14.1 Максимална стойност на безвъзмездната подкрепа за изграждане на компонента за съхранение от комбинирания проект в размер на 50% от допустимите разходи, но не повече от 743 215 лева (без ДДС) за 1 MW инсталирана мощност на ЛСС се отнася за всички ЛСС по настоящата процедура (Покана 2).
		14.1. УСЛОВИЯ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА РАЗХОДИТЕ С цел определяне на интензитета на предоставяното безвъзмездно финансиране	14.1 Да, допустимо е.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		всеки допустим разход следва да бъде съобразен с определената максимална стойност на безвъзмездно финансиране до 50%. РАЗЯСНЕНИЕ: Допустимо ли е ПИИ със заявена БФП в размер точно на 50%?	
		14.1. УСЛОВИЯ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА РАЗХОДИТЕ ВАЖНО: Във Формуляра за кандидатстване, следва да бъде/ат посочен/и точният/те адрес/и на стопанския/те обект/и, където ще се извърши инвестицията. Дълготрайните активи, придобити със средства по предложението за изпълнение на инвестиция, следва да бъдат използвани единствено в стопанския обект, за който се получава помощта, да бъдат амортизируеми, да бъдат закупени при пазарни условия от трети страни, несвързани с купувача, и да бъдат включени в активите на предприятието, получаващо помощта, съгласно приложимите счетоводни стандарти. РАЗЯСНЕНИЕ: СНД да разясни обхвата на „стопанския обект" за целите на настоящата процедура и спрямо текста на „ВАЖНО" и условието „използвани единствено в стопанския обект", като отчете, че процедурата не е за ползване на ВЕИ за собствени нужди.	14.1 Има се предвид енергийния обект като самостоятелен стопански обект.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		14.1. УСЛОВИЯ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА РАЗХОДИТЕ Инвестиционни помощи се предоставят само за нови съоръжения за съхранение. След като ЛСС започне своята работа, помощи не се предоставят. Помощите не зависят от производителността. РАЗЯСНЕНИЕ: СНД да разясни как след като ЛСС са започнали работа с въвеждане в експлоатация и преди подаване от КП на финален отчет, може да се запази правото за получаване на БФП по ПИИ във връзка с текста „След като ЛСС започне своята работа, помощи не се предоставят“.	14.1 Под предоставяне на помощ за целите на държавните помощи се има предвид подписването на договора за финансиране, а не самото изплащане на помощта.
		14.3. НЕДОПУСТИМИ РАЗХОДИ • всички разходи, които не са предназначени за допустими дейности съгласно настоящата процедура, вкл. разходи за дейности, които не са описани във Формуляра за кандидатстване или за които, от представеното описание, не може да се прецени за коя дейност се отнасят и дали тази дейност е допустима. РАЗЯСНЕНИЕ: СНД да разясни какво е минималното описание по видове разходите, което Кандидатът трябва да описани във Формуляра за кандидатстване, и Оценителната комисия ще търси, за да не е налице „от представеното описание, не може да се прецени за коя дейност се отнасят и дали тази дейност е допустима“.	Кандидатът следва сам да прецени как точно ще опише разходите. Изискването е от описанието да става ясно за коя дейност се отнасят (напр. кандидатът би могъл да ги разпредели по видове допустими дейности).

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		16. ПРИЛОЖИМИ ХОРИЗОНТАЛНИ ПРИНЦИПИ: По настоящата процедура следва да е налице съответствие на предложенията за изпълнение на инвестиция със следните принципи: 1) Предложенията за изпълнение на инвестиции следва да са в съответствие с принципа за „ненанасяне на значителни вреди". РАЗЯСНЕНИЕ: СНД да опише минималното съдържание за пояснението на принципа „ненанасяне на значителни вреди" за всека една от шестте екологични цели, като се съобрази, че по процедурата предмет на подпомагане са ЛСС, което е еднозначно определена инвестиция за целите на оценката и следва да предложи такова минимално съдържание. Предложението за минимално съдържание от страна на СНД следва еднозначно да доказва покриване на условията на принципа и да не води от отхвърляне на ПИИ. Ако СНД не опише минималното съдържание за всека една от шестте екологични цели да опише минималните условия, за които ще следи да са описани за всяка от тези цели спрямо ЛСС, и при спазването на които ПИИ няма да бъде отхвърлено. 17. МИНИМАЛЕН И МАКСИМАЛЕН СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНВЕСТИЦИЯ: Инвестицията следва да се реализира (въведени в експлоатация енергиен обект за	моля да се запознаете с разяснението във връзка със спазване на принципа за ненанасяне на значителни вреди: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-sas-spazvane-na-principa-za-nenanasyane-na-znachitelni-vredi-nzv-2535-1643.html

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		производство на електрическа енергия от ВИ и ЛСС) най-късно до 31 март 2026 г. РАЗЯСНЕНИЕ: Датата 31 март 2026г. включва ли се в срока за изпълнение на инвестицията?	17. Да, 31 март 2026 се включва.
		18. РЕД ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНВЕСТИЦИЯ: 2) Класиране на предложенията Класирането на предложенията, които са преминали успешно през оценка на административното съответствие и допустимостта ще се извършва въз основа на поисканата безвъзмездна помощ за 1 MW мощност за производство на електрическа енергия от (слънчева и/или вятърна енергия), като предложенията се класират по възходящ ред на поисканата безвъзмездна помощ на единица мощност за производство от ВИ. СНД ще класира всички предложения до изчерпване на лимита на бюджета за процедурата. В случай че на този етап от оценката има няколко кандидата с еднаква поискана безвъзмездна помощ, СНД ще класира тези кандидати въз основа на следните критерии при равенство: • Първо, проектът, който подава оферта с по-висока мощност за производство на електрическа енергия от ВИ, се класира преди всеки проект с по-ниска мощност за производство на електрическа енергия от ВИ. • Ако все още има равен брой точки, предложението, което изисква по-малко земя (в квадратни метри) за ЛСС, ще бъде	Безвъзмездните средства, поискани за 1 MW мощност за производство на електроенергия, се изчисляват по следния начин: "Обща сума на поисканите безвъзмездни средства" / "MW от мощността за компонента производство на комбинирания проект", където за "MW от мощността за компонента производство на комбинирания проект"" ще се счита само тази част от мощността за производство на електрическа енергия от ВИ на комбинирания проект, която е посочена във Формуляра за кандидатстване и отговаря на изискванията за "нова мощност" и , ако е приложимо, на разпоредбите, свързани с участието чрез част от планираната нова мощност. Тази мощност следва също така да отговаря на ограниченията за минимална и максимална мощност на компонента съхранение спрямо производствения компонент, както е посочено в т. 6 от раздел 13.1 (Допустими дейности). Ако на този етап на оценка има няколко кандидати с проектни предложения с еднакъв размер на средствата за безвъзмездно финансиране, кандидатите ще се класират въз основа на критерии за равен брой точки. Първият от тези критерии е, че проектното предложение с по-висока мощност на производствения компонент, се класира пред проектни предложения с по-ниска мощност на производствения компонент.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		класирано преди предложението, което изисква повече земя. • Ако все още има равен брой точки, всяко предложение, подадено на по-ранна дата и час съгласно ИСМ-ИСУН 2020, ще бъде класирано преди предложението с по-късна дата и час. РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Текстът „поисканата безвъзмездна помощ за 1 MW мощност за производство на електрическа енергия" е насочен към ВЕ, а не към ЛСС, защото ПИИ е свързано с БФП за единица ЛСС. В тази връзка СНД да представи с пример изчислението на коефициента, като поясни всеки елемент на формулата откъде се получа и как участва в нея, като се ползват термини и определения от УК. 2. В УК няма условия за подаване на оферта, както е посочено в текста „подава оферта с по-висока мощност за производство на електрическа енергия от ВИ". СНД да поясни какво има в предвид с този текст. 3. До кой знак ще се закръгля след десетичната запетая „безвъзмездна помощ за 1 MW" за целите на класирането? 4. До кой знак ще се ползва „по-висока мощност за производство на електрическа енергия от ВИ" за целите на класирането? 5. До кой знак ще се ползва „земя (в квадратни метри) за ЛСС" за целите на класирането? 20. СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ, КОИТО СЕ ПОДАВАТ НА ЕТАП КАНДИДАТСТВАНЕ: а) влязло в сила решение или становище на компетентния орган по околна среда: i) че не	Всички цифрови данни ще се закръглят до втория знак след десетичната запетая.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		се изисква екологична оценка по ЗООС, оценка на въздействието върху околната среда по ЗООС или оценка на съответствието по ЗБР за компонента от комбинирания проект, свързан с производството на енергия от ВИ; или ii) за вида на оценката по ЗООС и ЗБР, която трябва да бъде извършена, и договор за назначаване на сертифициран експерт в тази връзка за компонента от комбинирания проект, свързан с производството на електрическа енергия от ВИ (доказателства, които се предоставят при подаване на заявлението: заверено копие от решение/я на компетентния орган по околна среда); РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Изискването „заверено копие от решение" от кое лице на Кандидата се изпълнява, като заверка? Как да се разбира текста спрямо електронно прикачен документ в ИСУН? Заверката изисква ли подпис на лицето и печат на Кандидата? 2. Допустимо ли е да се прикачи сканирано копие от оригинала на решението?	20. "Заверено копие от решение" е сканирано копие, подписано с валиден КЕП от упълномощеното лице или лицето, представляващо кандидата, вписано като такова в ТР и Регистъра на ЮЛНЦ.
		20. СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ, КОИТО СЕ ПОДАВАТ НА ЕТАП КАНДИДАТСТВАНЕ: б) заверено копие от валидно становище за присъединяване (в случаите по чл. 26а, ал. 2 от ЗЕВИ) или валиден предварителен договор за присъединяване или действащ договор за присъединяване със съответния мрежови оператор за компонента от комбинирания проект, свързан с производството на електрическа енергия от ВИ.	20. "Заверено копие от решение" е сканирано копие, подписано с валиден КЕП от упълномощеното лице или лицето, представляващо кандидата, вписано като такова в ТР и Регистъра на ЮЛНЦ.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Изискването „заверено копие от валидно становище за присъединяване" от кое лице на Кандидата се изпълнява, като заверка? Как да се разбира текста спрямо електронно прикачен документ в ИСУН? Заверката изисква ли подпис на лицето и печат на Кандидата? 2. Допустимо ли е да се прикачи сканирано копие от оригинала на становището?	
72.	01.04.2024	20. СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ, КОИТО СЕ ПОДАВАТ НА ЕТАП КАНДИДАТСТВАНЕ: 9) Проектна готовност за изпълнение на инвестицията в)идеен проект (ако за проекта няма пълна проектна готовност към момента на кандидатстване) или технически/работен проект (за проекти в пълна степен на проектна готовност) - документите по б. в) се изготвят от лице с проектантска правоспособност, вписано в съответния регистър на Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране. Документите трябва да съдържат минимум следната информация, удостоверяваща обстоятелствата по т. 13.1 „Допустими дейности", т. I, подточки 4) - 6) от настоящите Условия за кандидатстване, както следва: • Площ в кв. м, на която ще се разположи/изгради ЛСС. РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Какви изисквания поставя СНД за прикачване на документите по буква „в" пред Кандидата? Какъв формат на файла да се ползва за прикачване в ИСУН на документа? 2. Във връзка с текста „разположи/изгради ЛСС" при разполагане на ЛСС ще се изисква ли	Документите се прилагат към Формуляра за кандидатстване във формат "pdf". Кандидатът трябва да представи разрешение за поставяне от съответната община преди изплащането на средствата по договора за финансиране, а не на етап кандидатстване.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		от Кандидата да представи разрешение за поставяне от съответната община?	
		20. СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ, КОИТО СЕ ПОДАВАТ НА ЕТАП КАНДИДАТСТВАНЕ: 10) Банкова гаранция за участие – оригинал (заверено копие с електронните документи и оригинал чрез куриер или лично в МЕ в срок до 5 дни след крайния срок за подаване на предложения за изпълнение на инвестицията) РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Изискването „заверено копие" от кое лице на Кандидата се изпълнява, като заверка? Как да се разбира текста спрямо електронно прикачен документ в ИСУН? Заверката изисква ли подпис на лицето и печат на Кандидата? 2. Допустимо ли е да се прикачи сканирано копие от оригинала на гаранцията? 3. Кой е адресът, до който трябва да се изпрати оригинала на гаранцията с куриер? 4. До кое лице трябва да се адреси получаването на оригинала на гаранцията с куриер? 5. Може ли документа да се изпрати препоръчано чрез „Български пощи"?	20. Заверено копие на банковата гаранция за участие се сканирана и прикача в ИСМ-ИСУН 2020, като то трябва да е подписано с валиден КЕП от упълномощеното лице или лицето, представляващо кандидата, вписано като такова в ТР и Регистъра на ЮЛНЦ или заверени с изписване „Вярно с оригинала", подпис и имена на заверяващия (Крайния получател или негов пълномощник). Оригиналната банкова гаранция се изпраща чрез куриер или лично в Министерството на енергетиката в срок до 5 дни след крайния срок за подаване на предложения за изпълнение на инвестицията и се адресира до Директор на дирекция "Финансово управление на собствеността, информационно и комуникационно обслужване", Министерство на енергетиката, София 1000, ул. "Триадица" №8.
		20. СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ, КОИТО СЕ ПОДАВАТ НА ЕТАП КАНДИДАТСТВАНЕ: 11) Формуляр за самооценка за спазване на принципа за „ненанасяне на значителни вреди" (по образец - Приложение 8) РАЗЯСНЕНИЕ:	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		Документът само като попълнен „docx" по образеца на приложението ли се прикачва? 20. СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ, КОИТО СЕ ПОДАВАТ НА ЕТАП КАНДИДАТСТВАНЕ: 12) Финансови отчети и/или консолидирани финансови отчети за последната приключена финансова година, както и годишен отчет за дейността за последните четири приключени финансови години (2019, 2020, 2021 и 2022 г.) РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Финансовите отчети от кои приложения трябва да се състоя? 2. ГФО, които са сканирано копия в pdf файл от оригиналите, ще се приемат ли като отговарящи по точката? 4. Текстът „последните четири приключени финансови години" се разминава с годините в скобите, които за Кандидат са (2020, 2021, 2022 и 2023 г.). За кой години да се предоставят ГФО 23.2. ПРОЦЕДУРА ЗА СКЛЮЧВАНЕ НА ДОГОВОРИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ С КРАЙНИТЕ ПОЛУЧАТЕЛИ I. Списък на документите, които се подават на етап сключване на договори за финансиране с крайните получатели: 2) Банкова гаранция за добро изпълнение – оригинал (по образец – Приложение 16) РАЗЯСНЕНИЕ:	20. Кандидатът следва да представи пълен комплект финансови отчети и/или консолидирани финансови отчети за последната приключена финансова година, както и годишен отчет за дейността за последните четири приключени финансови години (2019, 2020, 2021 и 2022 г.) в съответствие със Закона за счетоводството и приложимите счетоводни стандарти. Годините са примерно изброени. Финансов отчет за 2023 г. е допустим, в случай че към датата на кандидатстване, кандидатът е заявил за вписване и представяне за обявяване в ТР одобрен от компетентния орган на дружеството годишен финансов отчет или го представи заверен от регистриран одитор (в този случай последните четири приключени финансови години биха били 2020, 2021, 2022 и 2023 г.). Приложените документи трябва да са копия на оригиналите, като те трябва да са подписани с валиден КЕП от упълномощеното лице или лицето, представляващо кандидата, вписано като такова в ТР и Регистъра на ЮЛНЦ или заверени с изписване „Вярно с оригинала", подпис и имена на заверяващия (Крайния получател или негов пълномощник). 23.2 Оригиналната банкова гаранция се изпраща чрез куриер или лично в Министерството на енергетиката в срок до 5 дни след крайния срок за подаване на предложения за изпълнение на инвестицията и се адресира до Директор на дирекция "Финансово управление на собствеността, информационно и комуникационно обслужване", Министерство на енергетиката, София 1000, ул. "Триадица" №8. Оригиналът на гаранцията трябва да се предостави при сключването на договора за финансиране (чл. 3.5.1 от Договора за финансиране)

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		1. Кой е адресът, до който трябва да се изпрати оригинала на гаранцията с куриер? 2. До кое лице трябва да се адреси получаването на оригинала на гаранцията с куриер? 3. Може ли документа да се изпрати препоръчано чрез „Български пощи"? 4. Трябва ли да се предаде сканирано копие на гаранцията, преди да се изпрати в оригнал? Ако „да"- какви изисквания се поставят към сканираното копие? 5. В какъв срок трябва да се предаде оригинала на гаранцията?	23.2 Сроковете, посочени в Критериите за методология и оценка, през 2025 г. са водещи. В Условията за изпълнение е допусната техническа грешка. Доказателства за изпълнение на следните етапи в предвидените срокове: - поръчан е подходящият(ите) трансформатор(и) за високо/средно напрежение: не по-късно от 28 февруари 2025 г. - всички разрешителни за строеж както за ВИ, така и за ЛСС, както са посочени в предложението, са получени: не по-късно от 31 март 2025 г. - подписан е договор за строителство и строителството на ВИ и ЛСС е започнало: не по-късно от 30 април 2025 г.; - осигурено е финансиране за реализиране на проектното предложение не по-късно от 30 април 2025 г.
		23.2. ПРОЦЕДУРА ЗА СКЛЮЧВАНЕ НА ДОГОВОРИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ С КРАЙНИТЕ ПОЛУЧАТЕЛИ II. След сключване на договора за финансиране, крайният получател следва да представи: РАЗЯСНЕНИЕ: В точката датите са от 2025г., а в точка 1.4 „Специфични правила и изисквания" от Условия за изпълнение датите са от 2024г. Кои са верните дати, които трябва да се спазват от КП?	23.2 Няма конкретни изисквания към трансформаторите. Те следва да бъдат детайлизирани в техническите проекти на кандидата и съответно поръчаните трансформатори трябва да съответстват на тези от проектите. Документите могат да бъдат различни в зависимост от търговските отношения на кандидата с доставчика на трансформаторите – например договор за доставка на трансформатор, заявка за поръчка и т.н.
		23.2. ПРОЦЕДУРА ЗА СКЛЮЧВАНЕ НА ДОГОВОРИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ С КРАЙНИТЕ ПОЛУЧАТЕЛИ	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		II. След сключване на договора за финансиране, крайният получател следва да представи: Доказателства за изпълнение на следните етапи в предвидените срокове: - поръчан е подходящият(ите) трансформатор(и) за високо/средно напрежение: не по-късно от 28 февруари 2025 г.; РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Какви са изискванията към този трансформатор и в кой елемент на комбинирания проект трябва да е включен? 2. С какъв документ може да се докаже поръчването на трансформатора?	23.2 Да, възможно е да се представят отделни разрешения за строеж. Под "получени" следва да се има предвид издадени от компетентния орган и влезли в сила.
		23.2. ПРОЦЕДУРА ЗА СКЛЮЧВАНЕ НА ДОГОВОРИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ С КРАЙНИТЕ ПОЛУЧАТЕЛИ II. След сключване на договора за финансиране, крайният получател следва да представи: Доказателства за изпълнение на следните етапи в предвидените срокове: - всички разрешителни за строеж както за ВИ, така и за ЛСС, както са посочени в предложението, са получени: не по-късно от 31 март 2025 г.; РАЗЯСНЕНИЕ: 1. При комбиниран проект може да се представят отделни разрешения за строеж- едно за ВИ и едно за ЛСС? 2. Какво трябва да се разбира под „получени“ за целите на настоящата процедура?	II. Да, допустимо е да се подпишат два отделни договора. Започването на строителството се доказва с документите, който се издават съгласно ЗУТ и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		II. След сключване на договора за финансиране, крайният получател следва да представи: Доказателства за изпълнение на следните етапи в предвидените срокове: - подписан е договор за строителство и строителството на ВИ и ЛСС е започнало: не по-късно от 30 април 2025 г.; РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Допустимо ли е да се подпишат два отделни договора- един за ВИ и един за ЛСС? 2. С какви документи се доказва започването на строителството?	II. Документите са различни и зависят от източника на финансиране. Например: заверени копия от договор за финансиране, договор за заем, удостоверение за увеличение на капитала на търговеца, решение за допълнителна парична вноска и т.н.
		II. След сключване на договора за финансиране, крайният получател следва да представи: Доказателства за изпълнение на следните етапи в предвидените срокове: - осигурено е финансиране за реализиране на проектното предложение не по-късно от 30 април 2025 г. РАЗЯСНЕНИЕ: С какъв документ се доказва осигуряването на финансирането?	II. Документите могат да се предоставят като електронни копия на оригиналите, като в този случай трябва да са подписани с валиден КЕП от упълномощеното лице или лицето, представляващо кандидата, вписано като такова в ТР и Регистъра на ЮЛНЦ или заверени с изписване „Вярно с оригинала", подпис и имена на заверяващия (Крайния получател или негов пълномощник).
		II. След сключване на договора за финансиране, крайният получател следва да представи: Преди изплащането на средствата по договора за финансирането, крайния получател трябва да осигури представянето на следните документи: РАЗЯСНЕНИЕ:	II „Съответствие на софтуера/хардуера с ISO 27001" се доказва със сертификат ISO 27001. Сертификатът може да се предостави като електронни копия на оригиналите, като в този случай трябва да са подписани с валиден КЕП от упълномощеното лице или лицето, представляващо кандидата, вписано като такова в ТР и Регистъра на ЮЛНЦ или заверени с изписване „Вярно с оригинала", подпис и имена на заверяващия (Крайния получател или негов пълномощник).

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		Документите по тиретата на абзаца се предават като сканирани копия в pdf формат или заверени копия или оригинали на СНД?	
		II. След сключване на договора за финансиране, крайният получател следва да представи: Преди изплащането на средствата по договора за финансирането, крайния получател трябва да осигури представянето на следните документи: - съответствие на софтуера/хардуера с ISO 27001 или писмена политика за информационна сигурност. РАЗЯСНЕНИЕ: 1. С какъв документ се доказва „съответствие на софтуера/хардуера с ISO 27001"? 2. Какво е минималното съдържание на „писмена политика за информационна сигурност", което ще се приема за целите на точката?	II. Сертификатите могат да се предоставят като електронни копия на оригиналите, като в този случай трябва да са подписани с валиден КЕП от упълномощеното лице или лицето, представляващо кандидата, вписано като такова в ТР и Регистъра на ЮЛНЦ или заверени с изписване „Вярно с оригинала", подпис и имена на заверяващия (Крайния получател или негов пълномощник).
		II. След сключване на договора за финансиране, крайният получател следва да представи: Преди изплащането на средствата по договора за финансирането, крайния получател трябва да осигури представянето на следните документи: - сертификат по ISO 45001 - издаден на името на изпълнителя на строителството на ЛСС;	II. Застраховката се сключва в полза на крайния получател и той е ползващо се по нея лице. Крайният получател сам преценя кои рискове да покрие. Разсрочено плащане се допуска. Няма изискване за подновяване на застраховките след края на първата година. Дата на въвеждане на комбинирания проект в експлоатация е началната дата, от която се брои първата година.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		- сертификат по ISO 9001 - издаден на името на изпълнителя на строителството на ЛСС; РАЗЯСНЕНИЕ: За целите на точката сканирани копия на сертификатите ли се предават или заверени копия от Изпълнителя с подпис и печат, на хартия? II. След сключване на договора за финансиране, крайният получател следва да представи: Преди изплащането на средствата по договора за финансирането, крайния получател трябва да осигури представянето на следните документи: - застраховка на имуществото (за покриване на разходите за ремонт/възстановяване в случай на повреда или унищожаване на съоръжението) на ЛСС за първата година на експлоатация, която е най-малко равна на размера на безвъзмездните средства; - застраховка "Отговорност към трети лица" за ЛСС за първата година на експлоатация, която да е поне равна на сумата на безвъзмездните средства; РАЗЯСНЕНИЕ: 1. В чия полза се сключва застраховката? 2. Кое е първо ползващо лице по нея? 3. Какви рискове трябва да се включат в нея, като се посочат отделно за всяка от двете застраховки? 4. Допуска ли се разсрочено плащане на застрахователната премия за всяка от застраховките?	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		5. Двете застраховки ще трябва ли да се подновяват след края на първата година на експлоатация? Ако „да"- до края на коя година на експлоатация? 6. Коя е датата на първата година на експлоатация и от кой документ се определя?	
73.	01.04.2024	II. След сключване на договора за финансиране, крайният получател следва да представи: Преди изплащането на средствата по договора за финансирането, крайния получател трябва да осигури представянето на следните документи: - план за експлоатация и управление на ЛСС, който включва най-малко: (а) 3-годишна гаранция за всички трансформатори и инвертори, която покрива замяната им в случай на повреда; (б) 10 години гаранция за всички корпуси на ЛСС; и (с) процедура за временно съхранение и предаване за рециклиране и/или обезвреждане на негодните за употреба батерии ; - гаранция за целия срок на експлоатация на ВИ, като срокът на експлоатация е най-малко 10 години; РАЗЯСНЕНИЕ: 1. Кой е съставителя на плана? 2. От името на кого се подписва плана и трябва ли да се подпечатва с печат? 3. Какво минимално съдържание трябва да съдържа плана за да бъде прием за целите на точката?	Няма специфични изисквания по отношение на плана. План за експлоатация и управление се съставя обикновено от строителя или лицето, на което ще бъде възложена експлоатацията на обекта. II. Не е предвиден конкретен срок за предоставяне на самите документите. Крайният получател ги предоставя в разумен срок след като те са подписани и получени от него. Крайният

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		II. След сключване на договора за финансиране, крайният получател следва да представи: ВАЖНО: При неспазване на изискванията и непредставяне на документите по т. II в предвидените срокове, СНД има право да прекрати договора съгласно чл. 3.5.3 от Договора за финансиране (Приложение 2 към Условията за изпълнение). РАЗЯСНЕНИЕ: При условие, че по точките са определени срокове, в които трябва да е налице съответно обстоятелство- в какви срокове трябва да се представи всеки един от изискваните документи за да не се наруши условието „непредставяне на документите по т. II в предвидените срокове"? Означава ли, че по посочения срок трябва и да се представи пред СНД документа?	получател трябва да може да докаже, че сроковете за отделните етапи са спазени. СНД ще уведомява в случай на неизпълнение и предоставя срок за отстраняването му.
74.	02.04.2024	1. Правилно ли разбираме, че е достатъчно да имаме влязло в сила решение/становище на компетентния орган по околна среда за компонента от комбинирания проект, свързан с производството на електрическа енергия от възобновяеми източници (без батериите)? 2. Правилно ли разбираме, че в съответствие с ПМС № 80 от 09.05.2022 г., когато финансирането от Механизма съставлява сума по-голяма от 50 на сто от общата сума на одобрената инвестиция се провежда публична покана? Съответно при безвъзмездна помощ от	1. Да, разбирането е правилно. Кандидатът трябва да представи влязло в сила решение или становище на компетентния орган по околна среда: i) че не се изисква екологична оценка по ЗООС, оценка на въздействието върху околната среда по ЗООС или оценка на съответствието по ЗБР за компонента от комбинирания проект, свързан с производството на енергия от ВИ; или ii) за вида на оценката по ЗООС и ЗБР, която трябва да бъде извършена, и договор за назначаване на сертифициран експерт в тази връзка за компонента от комбинирания проект, свързан с производството на електрическа енергия от ВИ. 2. По отношение на приложението на ПМС 80, моля да се запознаете с разяснението по процедурата на следния адрес: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-vav-vrazka-s-postanovlenie-80-na-ms-ot-09-05-2022-g-za-opredelyane-na-pravilata-za-vazlagane-na-deinosti-po-investicii-ot-kraini-

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		50% по настоящата процедурата, необходимо ли е провеждането на такава?	poluchateli-na-sredstva-ot-mehanizma-za-vazstanovyavane-i-ustoichivost-2536-1643.html
75.	02.04.2024	Съгласно предоставените ни указания, в качеството си на заинтересовано лице, задаваме въпроси по УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ за получаване на безвъзмездни средства по процедура чрез подбор за изпълнение на инвестиции от крайни получатели BG-RRP-4.033 "Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност над 200 kW" Въпрос №1: Относно посоченото на стр. 7, Общ размер на средствата "максималният размер на безвъзмездното финансиране по настоящата процедура (Покана 2) за подбор на предложения за изграждането на минимум 940 MW ВИ в комбинация с минимум 200 MW батерии е 427 544 438 лева.". Моля да разясните дали мерната единица, касаеща батериите е правилна - 200 MW. В случай, че е правилна, моля да разясните какво имате предвид под 200 MW батерии, при положение че батериите се характеризират със своя капацитет в MWh. Въпрос №2: Относно посоченото на стр. 17, процент на финансиране, моля да потвърдите,	1. Батериите се характеризират както с инсталирана мощност в MW, така и с капацитет за продължителност в MWh. Посочената на стр. 7 от Условията за кандидатстване мерна единица (200 MW) е правилна. 2. Посочената стойност се отнася за 1 MW инсталирана мощност. "Инсталирана мощност" е номиналната променливотокова мощност (AC мощност) на електрическа централа или на

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		че по отношение на "743 215 лева (без ДДС) за 1 MW инсталирана мощност на ЛСС", действително се касае за инсталираната мощност на ЛСС, а не за капацитета на ЛСС. В случай, че се има предвид мощността на ЛСС, то моля да разясните коя мощност на ЛСС следва да се има предвид? Въпрос №3: В продължение на Въпрос №2, във връзка със стр. 26, 6) „Да предвиждат инсталиране на ЛСС на комбинирания проект със следните характеристики: • минимална мощност от 30% от инсталираната мощност (MW) на производствения компонент на комбинирания проект и не повече от 50% от инсталираната мощност на производствения компонент на комбинирания проект (MW) [1]; • да зарежда най-малко 75% от капацитета за съхранение на ЛСС с електрическата енергия от пряко свързания енергиен обект за производство на електрическа енергия от ВИ на годишна база; • ЛСС да имат гарантиран (полезен) капацитет за продължителност от най-малко 2 часа (дефиниран като отношението на гарантирания капацитет на ЛСС, в MWh, към неговата максимална мощност на зареждане/разреждане в MW, C-Rate да е максимум C/2)“, нека разгледаме следните примерни проекти: Проект 1: - инсталирана мощност за производство на електроенергия от ВИ - 2 MW; - мощност на ЛСС - 1 MW - 50% от 2 MW;	съоръжението за съхранение на електрическа енергия, която се измерва в MW или kW. 3. Да, разбирането Ви е правилно.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		- гарантиран капацитет - 2 часа = 2 MWh, C-rate = C/2 Този проект има право на 743 215 лв. без ДДС безвъзмездно финансиране. Проект 2: - инсталирана мощност за производство на електроенергия от ВИ - 2 MW; - мощност на ЛСС - 1 MW - 50% от 2 MW; - гарантиран капацитет - 4 часа = 4 MWh, C-rate = C/4 Този проект има също има право на 743 215 лв. без ДДС безвъзмездно финансиране. Ако изложеното е коректно, то Проект 2, който дава възможност за съхранение, респ. отдаване на двойно повече от излишната енергия на ВИ ще бъде ощетен по отношение на безвъзмездното финансиране. Правилно ли е разбирането ни за този критерий? В продължение, коректно ли е дефиниран критерия за получаване на безвъзмездно финансиране, като е обвързан само и единствено с инсталираната мощност, но не и с капацитета на съоръжението за съхранение? Не би ли било по-ефективно, както за програмата, така и за електроенергийната система, критерият за изчисляване на максималния размер на безвъзмездното финансиране да е обвързан както с инсталираната мощност, така и с полезния капацитет на ЛСС? Това е валидно с особена сила за месеците от годината с повече слънчево греене - април-октомври. В допълнение, дефиниран по този начин, критерият за максимален интензитет на безвъзмездното финансиране стимулира	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		изграждане на ЛСС с възможно най-ниския капацитет - най-малко 2 часа с 50% от инсталираната мощност на ВИ, а ощетява проекти с 3, 4 и повече часа продължителност. Правилно ли е разбирането ни? В случай, че не е, моля за разяснение как следва да се тълкуват тези условия. Въпрос №4: В продължение на Въпрос №3, във връзка със стр. 26, 6) „Да предвиждат инсталиране на ЛСС на комбинирания проект със следните характеристики: • минимална мощност от 30% от инсталираната мощност (MW) на производствения компонент на комбинирания проект и не повече от 50% от инсталираната мощност на производствения компонент на комбинирания проект (MW) [1]; • да зарежда най-малко 75% от капацитета за съхранение на ЛСС с електрическата енергия от пряко свързания енергиен обект за производство на електрическа енергия от ВИ на годишна база; Моля да дефинирате терминът „ годишна база“ . Пример: ЛСС с капацитет 4 MWh трябва да бъде зареден най-малко 75% от ФЕЦ (3 MWh) и максимум 25% (1 MWh) от електропреносната мрежа. Възниква въпроса - кое е отправна точка за изчисление на т.н. „годишна база“? Въпрос №5: Допустимо ли е кандидатстване с комбинирани проекти, които няма да се присъединяват към електроенергийната	4. Съгласно член 14.8. от Общите условия крайният получател изготвя доклад, в който представя информация и доказателства от измерване за изпълнението на изискването компонентът за съхранение да зарежда най-малко 75% от капацитета за съхранение на ЛСС с електрическата енергия от пряко свързания енергиен обект за производство на електрическа енергия от ВИ на годишна база. Докладът се представя всяка година, за период от пет години, като за начало на периода се счита датата на извършване на окончателното плащане по настоящия договор. 5. Мощностите за производство на електрическа енергия от ВИ (вятърна и/или слънчева енергия), следва да са присъединени към електрическата мрежа. Произведената електрическа енергия може да бъде използвана за собствено потребление и/или да бъде продавана. 6. В случай че кандидат подаде предложение за инвестиция по Покана 1 и по настоящата процедура BG-RRP-4.033 C4.I6 "Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		система, а ще използват енергията от ВИ и ЛСС само за собствени нужди? Въпрос №6: Относно посоченото на стр. 16 „Всеки кандидат, който поддава предложение за инвестиция по настоящата процедура и по процедура BG-RRP-4.032 C4.I6 "Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност от 200 kW до 2 MW" (Покана 1) може да получи безвъзмездно финансиране за всички подадени предложения в размер до 58 674 900 лева.“ В същото време, на стр. 16 на процедура BG-RRP-4.032 "Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност от 200 kW до 2 MW" е записано следното: „Всеки кандидат, който поддава предложение за инвестиция по настоящата процедура и по процедура BG-RRP-4.033 C4.I6 "Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност над 200 kW" (Покана 2) може да получи безвъзмездно финансиране за всички подадени предложения в размер до 35 854 000 лева.“ Моля да поясните, какъв е размера на безвъзмездно финансиране за всички подадени предложения, в случай че кандидатът участва и по двете процедури.	от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност над 200 kW" (Покана 2), кандидатът може да получи безвъзмездно финансиране за всички подадени предложения в размер до 58 674 900 лева, при спазване на ограниченията по Покана 1.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
76.	02.04.2024	В Условията за кандидатстване по процедурата е посочено следното: „В случай на множество акционери или съдружници стойността на капитала ще бъде изчислена на базата на среднопретеглена стойност с позоваване на дяловото участие, притежавано от съответните акционери или съдружници в проектното дружество (напр. сумата от капитала × процент от собствения капитал за всеки акционер или съдружник).“. В тази връзка имаме следния въпрос: Едно физическо лице притежава няколко ЕООД-та. Едно от юридическите лица притежава собствен капитал 10 милиона лева (А ЕООД), но то не е допустим кандидат, тъй като не притежава съоръжения за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници. Другите юридически лица са създадени при преобразуване на описаното ЕООД (А ЕООД) чрез отделяне и всички те са „свързани предприятие“ по смисъла на Закона за малките и средни предприятия. При положение, че останалите ЕООД-та не покриват поставените условия за размер на собствения капитал, то може ли да се счита, че поради наличието на свързаност между юридическите лица и притежанието им от едно единствено физическо лице за изпълнение на условието може да се вземе предвид капитала притежаван от описаното по-горе ЕООД (А ЕООД)?	В съответствие с Условията за кандидатстване, изискването за собствен капитал се доказва от кандидата самостоятелно или чрез негов(ите) акционер(и)/съдружник(ци), а не свързани лица. При положение че А ЕООД покрива изискването за собствен капитал и е едноличен собственик на капитала на кандидата, кандидатът може да посочи, че собственият капитал е наличен при едноличния собственик, за което се представят съответните документи.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
77.	05.04.2024 г.	Допустимо ли е класирането на дружество, което е учредено през календарната 2023 год. с цел изграждане на ФЕЦ, или критерият: "В УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ, т. 20 Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване: 12) Финансови отчети и/или консолидирани финансови отчети за последната приключена финансова година, както и годишен отчет за дейността за последните четири приключени финансови години (2019, 2020, 2021 и 2022 г.)" не класира новосъздадени дружества?	Дружество, което е учредено през календарната 2023 г. е допустимо. Съгласно Условията за кандидатстване, критериите за допустимост (собствен капитал) се доказват с представяне на годишни финансови отчети или консолидирани годишни финансови отчети от последната приключена финансова година. Финансов отчет за 2023 г. е допустим, в случай че към датата на кандидатстване, Кандидатът е заявил за вписване и представил за обявяване в ТР одобрен от компетентния орган на дружеството ГФО или го представи заверен от регистриран одитор. Годишен отчет за дейността за последните четири приключени финансови години, се прилага за доказване на липса на обстоятелства във връзка с приложимия режим на държавни помощи. При новоучредени дружества (през календарната 2023 г.) се предоставя само годишния отчет за дейността за 2023 г.
78.	06.04.2024 г.	Здравейте, Моля за отговори и разяснения на следните въпроси: 1. Съгласно Условията за кандидатстване: „Предложенията се класират въз основа на поисканата помощ за 1 MW мощност за производство на електрическа енергия от ВИ, Считаме, че така заложените условия се явяват дискриминиращи спрямо кандидатите, направили инвестиции в по-високотехнологични панели спрямо тези, закупили оборудване с по-ниски технически параметри. Обръщаме внимание, че се касае за разходи за изграждане на ВЕИ компонента, които са изцяло за сметка на кандидата и не би следвало да се отразяват върху оценката на проектното предложение. При настоящият	1. Критериите за оценка са определени по този начин, за да се спазят изискванията за държавна помощ, според които предложенията се класират въз основа на "помощ за единица енергиен капацитет от възобновяеми източници" (чл. 41 ма Регламент (ЕС) 651/2014). Освен това избраният критерий за оценка стимулира кандидатите да подават проекти, за които относителната стойност на капацитета за съхранение спрямо капацитета на ВЕИ е по-близо до 30 %, отколкото до 50 % (допустим диапазон). Това позволява да се постигнат както целите за съхранение, така и целите за ВЕИ, заложени в ПВУ на България. СНД няма да променя Критериите за административна допустимост и оценка на качеството по настоящата процедура.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		механизъм на оценка и класиране на проектните предложения, по-високата инвестиция в скъпи и високотехнологични панели и софтуер се отразява негативно на оценката, като също нарушава инвестиционната логика (доколкото по-висококачественото оборудване гарантира по-голяма ефективност и по-дълъг експлоатационен живот, то в дългосрочен план разходите за поддържката му са в пъти по-малки от тези за нисък клас панели). По настоящата процедура безвъзмездното финансиране е под формата на инвестиционна помощ САМО за локалните съоръжения за съхранение на електрическа енергия Доколкото разходите за изграждане на ВЕИ компонента са изцяло за сметка на кандидата, възможно ли е да механизмът за оценка изчислява само поисканата помощ за 1 MW мощност за локални съоръжения за съхранение, тъй като само тази инвестиция е обект на безвъзмездно финансиране? В допълнение, при различни допустими хипотези, които обхващат различни времеви периоди на изграждане на ВЕИ (посочени по-долу и по-конкретно т.б):, отново се нарушава логиката да се изчислява стойност на поисканата помощ за 1 MW мощност за производство на електрическа енергия от ВИ, • Изграждане на нови мощности за производство на електрическа енергия от ВИ (вятърна и/или слънчева енергия) с ЛСС - към момента на подаване на предложението: а) не са започнали работите по проекта за двата компонента (производство и съхранение) или	При всички варианти, посочени във въпроса, показателят за оценка ще бъде изчислен по един и същи начин: исканата помощ (за ЛСС) за 1 MW (АС) "нова мощност" за производство на електрическа енергия от вятърна и/или слънчева енергия. Освен това, както е посочено в Условията за кандидатстване по процедурата, ЛСС трябва да имат минимум 30 % от инсталираната мощност (MW) на производствения компонент на комбинирания проект и не повече от 50 % от инсталираната мощност (MW).

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		б) работите по проекта по отношение на компонент ЛСС не трябва да е започнало преди подаване на предложението, а по отношение на компонента за производство на ел енергия от ВИ - строителството да е започнало след 12.02.2021 г., но да не е въведен в експлоатация преди 01.01.2023. • Разширяване или реконструкция на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от ВИ в експлоатация с увеличаване на съществуващата инсталирана мощност. В тези случаи, предложението е допустимо само за увеличената мощност, като разширението и реконструкцията трябва да отговарят на условията за нови проекти по т. а) или б) по-горе. • Допустимо е да се кандидатства и само за част от планираната нова мощност за производство на електрическа енергия от ВИ. В тези случаи, предложението се съобразява да отговаря на минималните изисквания само на частичната мощност за производство на електрическа енергия от ВИ, с която се кандидатства. Моля за разяснение или потвърждение за изчисление на показателя за оценка при всички възможни опции. 2. Съгласно Условията за кандидатстване: Основната цел на инвестицията е да допринесе за увеличаване на дела на чиста енергия в енергийния микс на България по пътя към климатична неутралност чрез предоставяне на подкрепа за изграждане и интегриране в електрическата мрежа на нови допълнителни 1 425 MW производствени мощности от	2. При изчисляването на 1/3 от общата квота се използва стойността на общата квота за производство на електрическа енергия от ВИ, която е 940 MW.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		възобновяеми източници (ВИ) заедно с 350 MW локални съоръжения за съхранение на електрическа енергия (ЛСС), спрямо 2022 г – стр. 5 Настоящата процедура има за цел изграждането на минимум 940 MW производствени мощности от ВИ в комбинация с минимум 200 MW ЛСС. –стр. 27 Моля за разяснения коя стойност се изчислява за постигането на задължението да не се надвишава определената 1/3 –минималната или целевата стойност на производствени мощности от възобновяеми източници или на локални съоръжения за съхранение на електрическа енергия? Съгласно Условията за кандидатстване: ЛСС на комбинирания проект да бъдат за не повече от 1/3 от общата квота на мощността за производство на електрическа енергия от ВИ съгласно раздел 7 по-горе за едно предприятие за един или няколко проекта. Съгласно Анекс 14 Критерии и методология за оценка: Предприятието, което участва в търга, не може да поиска повече от 1/3 от общата квота на ЛСС по настоящата процедура съгласно раздел 7 за едно предприятие за няколко проекта (включително свързаните с кандидата предприятия). Моля за разяснение кое от двете изисквания се прилага по отношение на настоящата процедура, тъй като двата коефициента отразяват различни показатели?	В Анекс 14 е допусната техническа грешка и следва да се има предвид отново 1/3 от общата квота за производство на електрическа енергия от ВИ, която е 940 MW. 3. Моля да се запознаете с разяснението по въпрос 77е. В допълнение, съответствието с изискването за собствен капитал се доказва въз основа на раздела за собствен капитал от баланса, изготвен съгласно приложимите счетоводни стандарти

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		3. Съгласно Условията за кандидатстване се изискват: Финансови отчети и/или консолидирани финансови отчети за последната приключена финансова година, както и годишен отчет за дейността за последните четири приключени финансови години (2019, 2020, 2021 и 2022 г.) Съгласно Анекс 14 Критерии и методология за оценка: Годишни финансови отчети и консолидирани годишни финансови отчети от предходната финансова година Възможно ли е да се предоставят подадени ГФО за 2023г., ако предприятието е създадено през 2023г. или чрез този отчет то доказва изпълнение на изискването за собствен капитал? Моля също за потвърждение, че изискването за собствен капитал ще се разглежда в счетоводен аспект и собственият капитал включва следните категории: I. Записан капитал, II. Премии от емисии, III. Резерв от последващи оценки, IV. Резерви, V. Натрупана печалба (загуба) от минали години, VI. Текуща печалба (загуба). 4. С публикуваната в бр. № 28/02.04.2024г. НАРЕДБА № 6 от 28 март 2024 г. за присъединяване на обекти към електрическите мрежи се създава качествено нова уредба на процедурните правила и документи, свързани с присъединяването на обекти към електрическите мрежи, като тази уредба се отразява пряко на настоящата процедура и изискуемите документи по нея (в частност изискуемите договори за присъединяване).	4. Наредба №6 от 28 март 2024 г. ще се прилага към настоящата процедура (включително и преходните и заключителни разпоредби, определящи в кои случаи процедурата по присъединяване продължава по стария ред на отменената наредба). Инсталираните мощности за производство на електрическа енергия от ВИ (вятърна и/или слънчева енергия) следва да са присъединени към електрическата мрежа. Произведената електрическа енергия може да бъде използвана за собствено потребление или да бъде продавана, но във всички случаи обектът за производство трябва да бъде присъединен към мрежата. Чл. 25а от ЗЕВИ урежда случаи на обекти за собствено потребление, които не са преминали през процедура за

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		Моля за разяснения дали Наредбата ще бъде прилагана по отношение на настоящата процедура и ако да – необходимо ли е към проектното предложение да се прилага и договор за присъединяване в случаите, при които съгласно изискванията на Наредбата такъв не се изисква? 5. При предоставяне на безвъзмездно финансиране по настоящата процедура считат ли се като допустими разходите за осигуряване на ефективно функциониране на ЛСС в комбиниран проект, необходими за следното оборудване и програмно обезпечение: - Допълнително измервателно оборудване към електрическата мрежа на комбинирания проект, необходимо за функциониране на ЛСС; - Програмно обезпечение за управление на самата ЛСС (BMS - battery management system, когато се използва); - Програмно обезпечение за управление на мощностите и енергийните потоци между: ЛСС; мощностите за производство на електрическа енергия от слънчева и/или вятърна енергия; електроразпределителната мрежа (EMS – energy management system)	присъединяване и съответно не могат да внасят произведената електрическа енергия в мрежата. 5. В раздел 13 са посочени допустимите по настоящата процедура разходи. Всички разходи следва да са необходими и пряко свързани с изградената ЛСС като компонент от комбиниран проект за нови инсталирани мощности за производство на електрическа енергия от слънчева и/или вятърна енергия и за ЛСС. Преценка за това дали посочените от Вас разходи са допустими ще бъде извършено на етап оценка на предложенията за изпълнение на инвестициите от сформирана за тази цел Оценителна комисия.
79.	09.04.2024 г.	Моля за следните разяснения по Процедура BG-RRP-4.033 "Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност над 200 KW" (Покана 2): Въпрос 1: Ако бъдат подадени предложения за финансиране по проекти на кандидати, принадлежащи към една икономическа група	1. Един кандидат може да получи безвъзмездно финансиране за всички подадени предложения в размер до 58 674 900 лв.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		(свързани предприятия), максималният размер на финансиране за един проект за едно предприятие – 58 674 900 лв. (съгласно чл.4, пар.1, б. „т" от ОРГО), е таванът на помощта, която всеки кандидат може да получи за своето проектно предложение или е таванът на помощта, която всички свързани кандидати могат заедно да получат за всички проектни предложения, подадени от икономическата група?	Свързаността ще се установява към датата на подаване на предложението за инвестиция, съгласно т. 3 на Приложение 1 на Регламент (ЕС №651/214), като няма да се вземат предвид "предприятията партньори" по смисъла на т. 2, член 3 от Приложение 1 на Регламент ЕС №651/2014.
		Въпрос 2: По какъв начин ще се извършва служебното намаляване на размера на финансирането до максимално допустимия размер? Кой компонент от изчислението ще се коригира служебно – цена или мощност? При положение, че служебната корекция не трябва да води до влошаване качеството на предложението, служебното намаляване на предложената цена за 1 мв ще се отрази ли на позицията на предложението в класирането, съответно и при намаляване на МВ на предложението?	2. При служебното намаляване, ще се коригира размера на финансирането, което е поискано за ЛСС (стойността на инвестицията, не мощност). Класирането ще се направи на база на стойността на инвестицията след направената служебна корекция. Тази корекция не може да води до промяна на качеството на предложението и до нарушаване на принципите на свободна конкуренция, равно третиране, публичност и прозрачност и недопускане на дискриминация.
		Въпрос 3: Счита ли се, че дейностите по строителство на ЛСС са започнали и допустимо ли е проектното предложение, ако към момента на подаване кандидатът е поръчал част от оборудването, необходимо за обекта на производство (силов трансформатор)?	3. Не, доколкото това е оборудване, необходимо за производствения компонент на Комбинирания проект. Допълнително това оборудване не трябва да е поръчано преди 12.02.2021 г.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		Въпрос 4: Допустим кандидат ли е дружество, което е започнало изграждане на обекта за производство през октомври 2023 г., който към датата на подаване на заявлението за участие в процедурата не е въведено в експлоатация?	4. Да, допустимо е.
		Въпрос 5: Необходимо ли е оборудването за системата за съхранение да бъде купено директно от производител или официален дистрибутор, за да бъде допустим разход в процедурата? Възможно ли е да бъде купен от трето лице – търговско дружество, доколкото отговаря на изискванията закупеното оборудване да бъде неизползвано? С какъв документ се доказва, че оборудването е „ново"?	5. Няма изискване оборудването за системата за съхранение да бъде купено директно от производител или официален дистрибутор. Доставчикът на оборудването следва да представи документ, че оборудването е ново и гаранция за него съгласно Условията за кандидатстване и Условията за изпълнение. Документите може да са различни, стига от тях да може да се установи, че оборудването е ново. В допълнение, оборудването следва да е закупено на пазарен принцип, да има одитна следа за покупката, да са отразени в счетоводната документация чрез отделни аналитични сметки и да отговарят на останалите условия на Раздел 14.1 и 14.2 от Условията за кандидатстване.
		Въпрос 6: Има ли ограничение за придобиване на ДМА, включително трансформатори, модули, конструкции и инвертори или друго оборудване за обекта на производство (фотоволтаична централа и/или подстанция) преди подаване на заявление за участие? Моля за потвърждение, че изискването да не са започнали работите по проекта, както е посочено на стр. 25 от Условията за кандидатстване, е приложимо единствено комбинирано за двата компонента (производство и съхранение), т.е. при поръчване на оборудване или купуване на други дълготрайни материални активи единствено по отношение на компонента производство, то изискванията на процедурата	6. В т. 13.1 от Условията за кандидатстване е посочено следното: работите по проекта по отношение на ЛСС не са започнали преди подаване на предложението за изпълнение на инвестиция по настоящата процедура, а по отношение на компонента за производство на електрическа енергия от ВИ - строителството да е започнало след 12 февруари 2021 г., но да не е въведен в експлоатация преди 1 януари 2023. Това изискване се прилага по отношение на всички допустими разходи.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		са спазени и обектът комбинирано представлява „нова мощност“. Въпрос 7: Ако в резултат от процедурата две или повече предприятия от една икономическа група получат безвъзмездно финансиране за отделни проекти, те трябва ли да подадат нова декларация за държавни помощи преди или след подписване на договор за финансиране за някой от тези проекти? Въпрос 8: Ако чуждестранно дружество от икономическата група на кандидата получи финансиране за свой проект от друга държава-членка след подаване на заявление за участие в настоящата процедура, това трябва ли да се отрази в декларацията за държавни помощи? Въпрос 9: Праговете за размера на помощта в процедурата се отнасят единствено за участие на предприятието в процедури в Република България или се взимат предвид получени помощи от същото предприятие или свързани с него лица (една икономическа група) и в други държави-членки? Въпрос 10: Прагът на максимален размер на помощта за едно предприятие за един проект в размер на 58 674 900 лв., само за настоящата процедура ли е приложим или и за финансиране на същия или на други проекти на предприятието по други процедури, финансирани от НПВУ?	7. Да, трябва да подадат след подписване на договор за финансиране. 8. Да, декларацията следва да се актуализира. 9. Праговете за размера на помощта в процедурата се отнасят единствено за участие на предприятието в процедури в Република България. 10. Едно предприятие може да подаде повече от едно предложение, като по: - процедура BG-RRP-4.032 може да получи безвъзмездно финансиране за всички подадени предложения в размер до 35 854 000 лева (покана 1);

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
			- процедура BG-RRP-4.033 може да получи безвъзмездно финансиране за всички подадени предложения в размер до 58 674 900 лева(покана 2). Едно предприятие може да подаде едно и също предложение само по една от двете процедурите. В случай че кандидат подаде предложение за инвестиция за един проект по настоящата процедура и предложение за инвестиция за друг проект по процедура BG-RRP-4.032, кандидатът може да получи безвъзмездно финансиране за всички подадени предложения в размер до 58 674 900 лв., при запазване на ограничението за покана 1.
		Въпрос 11: Изпълнението на изискванията относно собствен капитал могат ли да се докажат с годишен финансов отчет, при условие, че финансовият отчет не подлежи на одит, съгласно изискванията на Закона за счетоводството и такъв не е направен към момента на подаване на заявление за участие в процедурата?	По отношение на други проекти на предприятието по други процедури, финансирани от НПВУ максималния размер на помощта се определя от съответната СНД. 11. Съгласно Условията за кандидатстване, критериите за допустимост се доказват с представяне на годишни финансови отчети или консолидирани годишни финансови отчети от последната приключена финансова година. Финансов отчет, който не подлежи на одит, съгласно изискванията на Закона за счетоводството е допустим, в случай че към датата на кандидатстване, Кандидатът е заявил за вписване и представил за обявяване в ТР одобрен от компетентния орган на дружеството ГФО или го представи заверен от регистриран одитор.
		Въпрос 12: В Условията за кандидатстване, стр. 6, е посочено, че кандидат може да подаде предложение и за част от планираните нови мощности. На стр. 27 е посочено, че заявените във Формуляра за кандидатстване мощности не могат да бъдат различни от инсталираните и въведени в експлоатация мощности. Моля за разяснение дали кандидатът може само да намали посочените във формуляра мощности спрямо планираните за инсталиране.	12. Ако кандидат планира да инсталира 2 MW мощност за ВИ компонента, може да участва и заяви за безвъзмездно финансиране част от тази мощност. Например: кандидатът може да попълни във формуляра 1 MW за ВИ и кореспондиращата мощност на ЛСС (която трябва да е между 30% и 50% от така заявения 1 MW ВИ). В случай че се кандидатства за част от планираната нова мощност на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
			ВИ, в Раздел 4 „Индикатори" в индикатор „Инсталирани и въведени в експлоатация нови мощности за производство на електрическа енергия от ВИ (вятърна и/или слънчева енергия) (ПВУ)" се посочва тази част от инсталираната мощност на електрическа централа, с която се кандидатства. По-подробна информация се представя в Раздел 11 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение", в т.ч. цялата инсталирана мощност на ВИ компонента.
		Въпрос 13: Чрез какви документи се доказва необходимият опит на ангажирания технически ръководител?	13. За доказателства могат да се представят документи, от които може да се установи, че техническия ръководител е ангажиран и има изискуемия опит (напр. граждански договор, трудов договор, CV, референции за изпълнение на проекти, и т.н.).
		Въпрос 14: Необходимо ли е проектите, в които е участвал техническият ръководител, да са завършени (въведени в експлоатация)? Кой проект се счита за завършен?	14. Проектите, с които се доказва опита на техническия ръководител следва да са успешно завършени. Енергийният обект, изпълнен по конкретния проект е необходимо да бъде въведен в експлоатация съгласно приложимото законодателство.
		Въпрос 15: Как се доказват поетите ангажименти за рециклиране и обезвреждане съгласно ЗУО и на кой етап от процедурата – кандидатстване, подписване на договор или мониторинг?	15. На етап кандидатстване по процедурата кандидатът трябва да представи самооценка (обосновка) чрез попълване на формуляр за самооценка (по образец) – Приложение 8 към формуляра за кандидатстване, че предложението за изпълнение на инвестиция съблюдава принципа за „ненанасяне на значителни вреди", който включва и оценка на елемента за предотвратяване и контрол на замърсяването. Съгласно Условията за изпълнение, преди изплащането на средствата по договора за финансирането, крайният получател трябва да осигури представянето на план за експлоатация и управление на ЛСС, който включва процедура за временно съхранение и предаване за рециклиране и/или обезвреждане на негодните за употреба батерии. На етап мониторинг на изпълненията на задълженията по договора за предоставяне на

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
			безвъзмездна финансова помощ, СНД ще извършва проверки за спазването на задълженията на кандидата относно управление на отпадъците, образувани след реализацията на проектното предложение, в съответствие с приложимите нормативни актове.
		Въпрос 16: Възможна ли е ситуация, в която обжалването на решение за предоставяне на финансиране или за отхвърляне на проект не е приключило към датата, на която изпълнението на проектите трябва да бъде завършено – 31.03.2026? Как такова обжалване ще се отрази на финансирането на останалите кандидати и на засегнатия от обжалването кандидат?	16. СНД не е компетентен орган за предоставяне на информация относно времетраенето на съдебни производства и правните последици от решенията на компетентния съд.
		Въпрос 17: Съгласно §1, т.61в от ЗЕ, системите за съхранение на електроенергия представляват преместваеми обекти и за тях се издават разрешения за поставяне. Проектната документация на страница 27 от условията за кандидатстване, посочва, че „Обстоятелствата по точка 6) се удостоверяват чрез представения на етап кандидатстване на идеен проект или технически/работен проект, изготвен от лице с проектантска правоспособност, вписано в съответния регистър на Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране и отговарящ на приложимите нормативни изисквания.“, а на страница 48 (точка 9, буква в) е посочено, че кандидатът представя минимум „идеен проект (ако за проекта няма пълна проектна готовност	17. Моля вижте становище на ДНСК във връзка с постъпили въпроси по процедурата за подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от ВЕИ и съхранение на електроенергия: https://www.me.government.bg/uploads/manager/source/VOP/%5BUntitled%5D.pdf В раздел 20 от Условията за кандидатстване е поставено изискване за представянето на идеен проект (ако за проекта няма пълна проектна готовност към момента на кандидатстване) или технически/работен проект (за проекти в пълна степен на проектна готовност) - документите по б. в) се изготвят от лице с проектантска правоспособност, вписано в съответния регистър на Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране. Посочените документи е необходимо да съдържат минимум следната информация: • точният адрес на обекта, попадащ в урбанизирани територии, където ще се изгражда комбинирания проект; • инсталирана мощност за производство на енергия от ВИ (вятърна и/или слънчева енергия), MW;

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		към момента на кандидатстване) или технически/работен проект (за проекти в пълна степен на проектна готовност)". Тъй като преместваемите обекти не представляват строеж по смисъла на ЗУТ, то за тях не се изготвят инвестиционни проекти, не се издава разрешение за строеж и не се въвеждат в експлоатация. Съгласно чл. 56, ал. 2 ЗУТ разрешението за поставяне се издава въз основа на схема и проектна документация, одобрени от главния архитект на общината. С оглед изпълнението на нормативните изисквания и участието в процедурата, допустимо ли е представяне на следните документи за участие в процедурата, а именно схема и проектна документация, съдържаща следните елементи: 1. Еднолинейна схема на обекта за съхранение на електроенергия; 2. Разпределение/генерален план, показващ общата мощност на проекта (инсталирана и пикова мощност), както и разпределението и свързването на отделните компоненти на системите технически характеристики на съоръженията за присъединяване); 3. Конструктивна част. 4. Технически характеристики от производителя на системата за съхранение на електроенергия. Въпрос 18: Какъв документ се представя на етап след сключване на договор за присъединяване, когато системите за съхранение на електроенергия се изграждат с	• инсталирана мощност на ЛСС, MW; • капацитет на инсталираните съоръжения за съхранение, MWh. • инсталиране на ЛСС на комбинирания проект със следните характеристики: • минимална мощност от 30% от инсталираната мощност (MW) на производствения компонент на комбинирания проект и не повече от 50% от инсталираната мощност (MW); • да зарежда най-малко 75% от електрическата енергия от пряко свързания енергиен обект за производство на енергия от ВИ на годишна база (от компонента производство на комбинирания проект); • ЛСС да имат гарантиран (полезен) капацитет за продължителност от най-малко 2 часа (дефиниран като отношението на гарантирания капацитет на ЛСС, в MWh, към неговата максимална мощност на зареждане/разреждане в MW) да е с най-малко 2 часа (C-Rate да е максимум C/2). • Площ в кв. м, на която ще се разположи/изгради ЛСС. 18. Процедурата по издаване на разрешение за поставяне и въвеждане в експлоатация на преместваем обект е уредена в наредба на съответната община. В тази връзка, документите и процедурите могат да бъдат различни и приложимостта им ще се определя съобразно местоположението на ЛСС. В повечето случаи има процедура, съгласно която собственикът на преместваемия обект трябва да уведоми писмено съответния компетентен орган, издал разрешението за поставяне и да поиска издаване на удостоверение за въвеждането на обекта в експлоатация.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		разрешение за поставяне (преместваеми обекти, съгласно §1, т.61в от ЗЕ) и за тях не се издава разрешение за ползване или удостоверение за въвеждане в експлоатация, тъй като не представляват строеж по смисъла на ЗУТ? Въпрос 19: В подточка 7 от т. 13.1 от Условията за кандидатстване е посочено, че допустимите предложения за изпълнение на проекти следва да бъдат за не повече от 1/3 от общата квота на мощността за производство на електрическа енергия от ВИ. В т. 21 от Оценителната таблица е посочено, че предприятието, което участва в търга, не може да поиска повече от 1/3 от общата квота на ЛСС по настоящата процедура съгласно раздел 7 за едно предприятие за няколко проекта (включително свързаните с кандидата предприятия). Моля за разяснение от коя квота ще се изчислява максималния обем на допустимите предложения на едно предприятие – от мощността за производство – 940 мв или от ЛСС – 200 мв. Въпрос 20: ИСУН дава възможност за създаване на профил само на физическо лице. В Условията за кандидатстване се препоръчва подаването на да бъде направено от профила на кандидата. Възможно ли е подаване от профил на юридическо лице кандидат? Моля за указания как се процедира с подаването при упълномощаване на физическо лице за подаване на предложения от няколко кандидати.	19. Максималният обем на допустимите предложения на едно предприятие ще се определя на база на мощността за производство – 940 MW. 20. При създаване на нов профил системата изисква да въведете собствено и фамилно име и имейл адрес, който ще се използва за потребителско име и на който ще Ви известим при нужда, например при отстраняване на забелязани неточности по време на етап „Оценка на проектно предложение". Няма ограничение за броя на проектните предложения, които могат да бъдат подадени от един профил. От менюто формуляри може да достъпите всички Ваши формуляри, а от менюто „Проектни предложения" може да видите списък на Вашите проектни предложения. 21. Не, подписва се от всички законни представители на кандидата.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		Въпрос 21: Декларацията при кандидатстване (по образец Приложение 3) трябва да бъде подписана от всички лица, представляващи кандидата. Това включва ли и упълномощените лица, които имат право да представляват кандидата в рамките на настоящата процедура, които не са законни представители на кандидата? Въпрос 22: Допустимо ли е кандидатът да ангажира за технически ръководител на проекта чуждестранно физическо или юридическо лице от друга държава-членка на ЕС? Ще бъде ли допустим разход за такава услуга?	22. Да, допустимо е и разходът също ще бъде допустим. Ако за дейността на техническия ръководител има законово изискване да бъде призната правоспособността му за извършване дейности в областта на устройственото планиране и инвестиционното проектиране, процедурата по признаване на правоспособността му и вписването му в съответния регистър следва да бъде извършена.
80.	09.049.2024 г.	Уважаеми дами и господа, Моля за потвърждение, че при подаден годишен финансов отчет за 2023г. към НАП и НСИ, ще се вземат предвид данните на Счетоводния баланс за 2023г. за определяне стойността на собствения капитал. Също така за последни 4 приключени години ще се вземат предвид 2023, 2022, 2021 и 2020г.	Съгласно Условията за кандидатстване, критериите за допустимост се доказват с представяне на годишни финансови отчети или консолидирани годишни финансови отчети от последната приключена финансова година. Финансов отчет за 2023 г. е допустим, в случай че към датата на кандидатстване, Кандидатът е заявил за вписване и представил за обявяване в ТР одобрен от компетентния орган на дружеството ГФО или го представи заверен от регистриран одитор. Ако отговаря на това изискване за приключена финансова година, за последни 4 приключени години ще се вземат предвид 2023, 2022, 2021 и 2020г.
81.	10.04.2024 г.	Уважаеми колеги, Моля да предоставите разяснения по следния казус: Съгласно т. 8 „Приложим режим на държавни помощи" от Покана 2, в рамките на инвестицията ще се прилага режим „Инвестиционни помощи за проекти за съхранение на електроенергия", определени в чл. 41, параграф 1а от Регламент (ЕС) №	Моля вижте разяснение по процедурата за приложим режим на държавни помощи: https://www.me.government.bg/themes/vaprosi-i-otgovori-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-s-prilojimiya-rejim-na-darjavna-pomosht-2527-1643.html.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		651/2014 г. и при спазване на условията на Глава I и Глава II. В допълнение, от възможност за участие са изключени кандидати, попадащи в забранителните режими съгласно чл. 1 на Регламент (ЕС) № 651/2014 г., като неяснота поражда следният текст от стр. 10 „По настоящата инвестиция не се предоставя финансова подкрепа за: д) сектори, изключени в чл. 13 на Регламент (ЕС) 651/2014". Чл. 13 на Регламента поставя ограничения за предоставянето на държавна помощ под формата на „регионални инвестиционни и оперативни помощи" за предприятия от секторите: стомана, лигнита, въглища, транспорт, производство, съхранение, преноси разпределение на енергия и др. В този смисъл е и ограничението в чл. 1 на Регламента, съгласно който Регламента не е прилага по отношение на „категориите регионални помощи, които са изключени в член 13 (член 1, параграф 3, б. „д"). Видно от предходното, ограничението по отношение на секторите изброени в член 13 от Регламента следва да се прилага единствено и само по отношение на регионални инвестиционни и оперативни помощи по Глава III, Раздел I от Регламента, но в Регламента не се съдържа ограничение във връзка с предоставянето на държавна помощ за тези сектори в рамките на други режими, какъвто е и приложимия режим в настоящата инвестиция „Инвестиционни помощи за проекти за съхранение на електроенергия". Предвиди изложеното дотук, моля за конкретно разяснение във връзка с допустимостта на предприятия от секторите	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		изброени в член 13 от Регламента за финансова подкрепа по настоящата инвестиция. Следва ли да считаме, че предприятията от тези сектори са недопустими за финансиране, и ако да, то какъв е източника на това ограничение, предвид факта, че такова не се съдържа в разпоредбите на Регламента? Благодаря.	
82.	10.04.2024 г.	Здравейте, 1) Нашето разбиране на база на текста от страница 10 на условията за кандидатстване, а именно "По настоящата инвестиция не се предоставя финансова подкрепа за: ...д) сектори, изключени в член 13 на Регламент (ЕС) № 651/2014." е, че не се предоставя финансова подкрепа за дейности за "производството и дистрибуцията на електроенергия и енергийните инфраструктури". Моля потвърдете, че нашето разбиране е правилно и че компании с дейност: 35.11 Производство на електрическа енергия; 35.12 Пренос на електрическа енергия; 35.13 Разпределение на електрическа енергия или 35.14 Търговия с електрическа енергия не са допустими за подпомагане по процедурата. 2) Моля разяснете кое "приложение с разяснения за приложим режим на държавни помощи" цитирате в отговора си на въпрос 10, въпрос 17 и въпрос 27? Благодаря за Вашия отговор!	Моля вижте разяснение по процедурата за приложим режим на държавни помощи: https://www.me.government.bg/themes/vaprosi-i-otgovori-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-s-prilojimiya-rejim-na-darjavna-pomosht-2527-1643.html.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
83.	10.04.2024 г.	Допустимо ли е да участва в процедура BG-RRP-4.033 предприятие, част от дейностите и активите на което участват в схемата на ЕС за търговия с емисии, с които се постигат прогнозни емисии на парникови газове, не по-ниски от съответните референтни стойности, но чието предложение за финансиране по процедурата ще се отнася само до отделна площадка, която не участва в схема за търговия с емисии?	Моля вижте разяснение по процедурата за спазване на принципа за ненанасяне на значителни вреди: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-sas-spazvane-na-principa-za-nenanasyane-na-znachitelni-vredi-nzv-2535-1643.html.
84.	10.04.2024 г.	Моля за уточнение във връзка с "ВАЖНО: Обстоятелствата по точка 6) се удостоверяват чрез представения на етап кандидатстване на идеен проект или технически/работен проект, изготвен от лице с проектантска правоспособност, вписано в съответния регистър на Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране и отговарящ на приложимите нормативни изисквания." Идейният проект или технически/работен проект следва да бъде изготвен само за ел.частта или за всички части от проектирането?	Моля вижте становище на ДНСК във връзка с постъпили въпроси по процедурата за подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от ВЕИ и съхранение на електроенергия: https://www.me.government.bg/uploads/manager/source/VOP/%5BUntitled%5D.pdf
85.	10.04.2024 г.	Въпрос 1: Моля за разяснение дали условията за кандидатстване следва да се тълкуват в смисъл, че кандидатите трябва да представят одитирани годишни финансови отчети, ако последните не подлежат на задължителен одит, съгласно Закона за счетоводството. Въпрос 2: По отношение на задължението на крайния получател за представяне на гаранция	1. Съгласно Условията за кандидатстване, критериите за допустимост се доказват с представяне на годишни финансови отчети или консолидирани годишни финансови отчети от последната приключена финансова година. Финансов отчет, който не подлежи на одит, съгласно изискванията на Закона за счетоводството е допустим, в случай че към датата на кандидатстване, Кандидатът е заявил за вписване и представил за обявяване в ТР одобрен от компетентния орган на дружеството ГФО или го представи заверен от регистриран одитор. 2. Гаранцията за целия срок на експлоатация на ВИ, но не по-малко от 10 години се предоставя от строителя или доставчика на ЛСС.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		за целия срок на експлоатация на ВИ, но не по-малко от 10 години, към финалния технически и финансов отчет, посочено в т. 1.2. от Условията за изпълнение, моля за разяснение от кого следва да бъде предоставена гаранцията от строителя, доставчика на оборудването или от друго лице и какъв следва да бъде обхвата на гаранцията. Въпрос 3: Моля за потвърждение, че по процедурата се предоставя финансова подкрепа за сектори, посочени в чл. 13 от Регламент 651/2014 и, че кандидати, осъществяващи икономическа дейност в секторите на производство, съхранение, пренос и разпределение на енергия и за енергийни инфраструктури, са допустими кандидати в процедурата. Въпрос 4: Моля за потвърждение, че кандидати с КИД 35.14 и 68.32 с допустими за участие в процедурата. Въпрос 5: В чл. 2.4. от Договора за финансиране е посочено, че инвестицията се счита за изпълнена на датата, на която енергийният обект за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници и съоръжението за съхранение на електрическа енергия са въведени в експлоатация по смисъла на Закона за устройството на територията. В хипотезата на съоръжение за съхранение – преместваем обект по смисъла на §1, т.61в от ЗЕ и ЗУТ, за него се издава разрешение за поставяне и не се издава удостоверение за въвеждане в експлоатация. В такъв случай клаузата на чл. 2.4. от Договора би била неизпълнима. Моля за разяснение предвижда ли се изменение на	3. Потвърждаваме. Моля вижте разяснение по процедурата за приложим режим на държавни помощи: https://www.me.government.bg/themes/vaprosi-i-otgovori-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-s-prilojimiya-rejim-na-darjavna-pomosht-2527-1643.html. 4. Вижте отговора на въпрос 3 по-горе. 5. Моля вижте становище на ДНСК във връзка с постъпили въпроси по процедурата за подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от ВЕИ и съхранение на електроенергия: https://www.me.government.bg/uploads/manager/source/VOP/%5BUntitled%5D.pdf 6. Не е приложимо, освен ако с подобно прехвърляне се нарушават изискванията, поставени в Условията за кандидатстване и Договора за изпълнение. Например, би се нарушило ограничението от 1/3 от общата квота на мощността за производство на електрическа енергия от ВИ за предложения на

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		Договора за финансиране, което да отрази тази хипотеза. Въпрос 6: Моля за разяснение задължението на крайния получател да не прехвърля правото на собственост върху обекта, изграден в резултат на инвестицията, предвидено в чл. 2.5. от Договора за финансиране, приложимо ли е в хипотезата на прехвърляне на дружествени дялове от капитала на дружеството краен получател на помощта. Въпрос 7: Възможно ли е изискването за собствен капитал предвидено в Раздел 11.1, т. 4 от Условията за кандидатстване, както и обстоятелството, че предприятието не е в затруднено положение чл. 2, параграф 18 от Регламент № 651/2014, както е предвидено в Раздел 5 от Условията за кандидатстване, да бъдат доказани чрез финансовите отчети на неговия едноличен собственик? В случай, че тези критерии не се покриват и от едноличния собственик, то може ли да бъдат доказани с финансовите отчети на последващи дружества нагоре в структурата на заявителя, пропорционално на тяхното номинално участие в собствеността на заявителя? В случай, че предприятието „майка" е собственик на няколко дружества, които са едновременно участници в процедурата, как ще бъде определяно спазването на изискването за собствен капитал и незатруднено положение на заявителя – кумулативно за всички предприятие или само спрямо изискванията за едно от тях.	свързаните с кандидата предприятия, изискването за предприятие в затруднено положение и за собствен капитал, и т.н. Свързаността се установява съгласно т. 3 на Приложение 1 на Регламент (ЕС №651/214), като при изчисляването не се включват предприятията партньори по смисъла на т. 2, член 3 от Приложение 1 на Регламент ЕСN№651/2014. 7. Моля вижте разяснение по процедурата за предприятие в затруднено положение: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-s-predpriyatie-v-zatrudneno-polojenie-pzp-2534-1643.html. Изискването за собствен капитал може да бъде изпълнено чрез акционерите/съдружниците на кандидата. Стойността на капитала ще бъде изчислена на базата на среднопретеглена стойност с позоваване на дяловото участие, притежавано от съответните акционери или съдружници в проектното дружество (напр. сумата от капитала × процент от собствения капитал за всеки акционер или съдружник). Други лица, свързани с кандидата, не се вземат предвид при проверката на съответствието с изискването.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
86.	11.04.2024 г.	За целите на настоящата процедура как се определя номиналната мощност за производство на електроенергия от възобновяеми източници, когато част от произведената възобновяема енергия ще се консумира в рамките на предприятието и останалата част от нея ще се отдава в мрежата? В този случай, присъединителната мощност няма да съответства на номиналната мощност. С какъв документ трябва да се удостовери номинална мощност за производство на електроенергия от ВИ?	Съгласно нормативната уредба параметъра, който се посочва при присъединяване е „инсталирана мощност" на обекта. Инсталираната мощност за производство на електроенергия от ВИ е тази посочена в становището за присъединяване (в случите по чл.26а, ал. 2 от ЗЕВИ) или предварителния договор или договора за присъединяване.
87.	11.04.2024 г.	При одобрен и изпълнен проект по настоящата процедура какво точно нямаме право да прехвърляме в рамките на 5 години от окончателното плащане по договора за финансиране - само активите, които са били обект на финансиране по програмата, или също така и собствеността на дружеството (дялове или акции), когато изискването за собствен капитал е било удостоверено от акционера/съдружника?	Принципно, нямате право да прехвърляте активите. Прехвърляне на дялове и/или акции в крайния получател е допустимо, освен ако с подобно прехвърляне се заобикалят условията за кандидатстване. Например, би се нарушило ограничението от 1/3 от общата квота на мощността за производство на електрическа енергия от ВИ за предложения на свързаните с кандидата предприятия, изискването за предприятие в затруднено положение и за собствен капитал, и т.н. Свързаността се установява съгласно т. 3 на Приложение 1 на Регламент (ЕС №651/214), като при изчисляването не се включват предприятията партньори по смисъла на т. 2, член 3 от Приложение 1 на Регламент ЕСN№651/2014.
88.	11.04.2024 г.	Уважаеми дами и господа, Имам следните въпроси относно понятието „Предприятие в затруднено положение": 1. Счита ли се, че едно предприятие, както и на ниво група, е в затруднено положение, ако има следнитеданни от счетоводния баланс за последната приключена финансова година: Записан капитал 5 хил.лв., Премии от емисии 0 хил. лв., Резерви от последваща оценки 0 хил.лв., Резерви 0 хил.лв, Натрупана печалба (загуба) от минали години -16 хил.лв, Текуща печалба (загуба) -5 хил. лв.	Моля вижте разяснение по процедурата за предприятие в затруднено положение: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-s-predpriyatie-v-zatrudneno-polojenie-pzp-2534-1643.html.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		Съгласно ЗМСП - предприятието е микро предприятие. Счита ли се, че предприятието попада в цитираната хипотеза: "а) в случай на дружество с ограничена отговорност (различно от МСП, което съществува по-малко от три години или, за целите на допустимостта за помощите за рисково финансиране, МСП, което изпълнява условието в член 21, параграф 3, буква б) на Регламент (ЕС) № 651/2014 и отговаря на условията за инвестиции за рисково финансиране въз основа на извършен от избрания финансов посредник финансов и правен анализ), когато неговият записан акционерен капитал е намалял с повече от половината поради натрупани загуби. Такъв е случаят, когато приспадането на натрупаните загуби от резервите (и всички други елементи, които по принцип се считат за част от собствения капитал на дружеството) води до отрицателен кумулативен резултат, който надвишава половината от записания акционерен капитал. За целите на настоящата разпоредба под понятието „дружество с ограничена отговорност" се разбират по-специално видовете дружества, упоменати в приложение I към Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, а „акционерен капитал" включва, ако е уместно, всякакви премии от емисии;" 2. Под черта е описано, че за проверка по отношение на обстоятелството дали кандидатите (и на ниво група) попадат в определението за затруднено положение, част от документите, които се взимат предвид, е Годишен отчет за дейността за последните	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		четири приключени финансови години (2019, 2020, 2021 и 2022 г.). В този случай ако според данните за 2019, 2020, 2021г. предприятието се счита за предприятие в затруднено положение, но за 2022г. и 2023г., която на етап кандидатстване е последната приключена финансова година, данните сочат, че предприятието НЕ е в затруднено положение, то допустим кандидат ли е предприятието? Как се взимат предвид данни от Годишен отчет за дейността - смятат се кумулативно за всичките години, или за всяка година от 4-те посочени години се смята по отделно предприятието за всяка от тях не трябва да попада под хипотезата за „Предприятие в затруднено положение"?	
89.	11.04.2024 г.	1. Попада ли в разрешените изисквания, проект за изграждане на ЛСС в комбинация между изграден и пуснат в експлоатация фотоволтаичен парк след 01.01.2023 г. и втори, който предстои да бъде изграден до края на 2024 г.? И двата фотоволтаични проекта са присъединени към една и съща мрежа. Има ли допълнителни изисквания за свързването на ЛСС към фотоволтаичните паркове в този случай, с оглед на условието за 75% зареждане на батериите от фотоволтаичният парк? 2. В точка 13 от програма BG-RRP-4.033, пише „да зарежда най-малко 75% от капацитета за съхранение на ЛСС с електрическата енергия от пряко свързания енергиен обект за производство на електрическа енергия от ВИ на годишна база".	По въпроси от 1 до 3. Едно проектно предложение се подава за един енергиен обект, който е с определена инсталирана мощност и за който е издадено становище за присъединяване /има сключен предварителен договор за присъединяване / договор за присъединяване.. Един кандидат може да подаде повече от едно проектно предложение за различни енергийни обекти, като предложенията на един кандидат следва да бъдат за не повече от 1/3 от общата квота на мощността за производство на електрическа енергия от ВИ. Допустимите предложения за проекти следва да са за комбинирани проекти за изграждане на нова мощност за производство на електроенергия от слънчева и/или вятърна енергия и за ЛСС, където и двата елемента (производство и съхранение) представляват компоненти на едно и също проектно предложение. Годишно компонентът съхранение трябва да приема най-малко 75% от електрическата енергия, която съхранява, от пряко присъединената електрическа централа за производство на електрическа енергия от ВИ, на годишна база.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		Въпросът ни е какво имате в предвид под „пряко свързания енергиен обект? 3. В т.20 Проектна готовност за изпълнение на инвестицията, Какво имате в предвид под „зад средствата за търговско измерване" (зад електромера)? 4. Моля да посочите, съгласно статута на присъединяване, коя / кои категории участници на пазара на електрическа енергия могат да участват в процедурите? По коя процедура: - Потребител - Производител - Потребител/Производител	В допълнение ЛСС трябва да е свързано зад средството за търговско измерване от страната към обекта на производителя. 4. Инсталирани мощности за производство на електрическа енергия от ВИ (вятърна и/или слънчева енергия), следва да са присъединени към електрическата мрежа. Произведената електрическа енергия може да бъде използвана за собствено потребление и/или да бъде продавана.
90.	11.04.2024 г.	Въпроси по процедура чрез подбор за изпълнение на инвестиции от крайни получатели BG-RRP-4.033 „Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност над 200 kW" („Процедурата"). 1) Съгласно т. 8 (Приложим режим на държавни помощи) и т. 11.2 (2) (Критерии за недопустимост на кандидатите) от Условията за кандидатстване, по процедурата не се предоставя финансова подкрепа за сектори, изключени в член 13 на Регламент (ЕС) № 651/2024 г., т.е. предприятия, чиято основна икономическа дейност попада в забранените сектори на Регламент (ЕС) № 651/2014 г. Сред забранените сектори в чл. 13, б. б) от Регламент (ЕС) № 65/2014 г. попадат „помощи за производство, съхранение, пренос и разпределение на енергия и за енергийни инфраструктури, с изключение на регионални	1) Потвърждаваме, моля вижте и разяснение по процедурата за приложим режим на държавни помощи: https://www.me.government.bg/themes/vaprosi-i-otgovori-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-s-prilojimiya-rejim-na-darjavna-pomosht-2527-1643.html.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		инвестиционни помощи в най-отдалечените региони и схеми за регионални оперативни помощи; и помощи за сектора на широколентовия интернет, с изключение на схеми за регионални оперативни помощи". Предвид изложеното, молим за Вашето потвърждение дали предприятие, което развива и оперира централа за производство на електроенергия от възобновяеми енергийни източници (слънце и вятър) и съответно имащо основна икономическа дейност „производство на електроенергия" съгласно КИД, може да бъде кандидат, респективно да бъде класиран като краен получател за финансиране по настоящата Процедура. 2) Съгласно т. 13.1 (6) (Допустими дейности) от Условията за кандидатстване, предложението следва да предвижда инсталиране на ЛСС на комбинирания проект с посочените характеристики, като тези обстоятелства следва да се удостоверят чрез представен на етап кандидатстване идеен проект или технически/работен проект, изготвен от лице с проектантска правоспособност. Предвид изложеното, какъв следва да е обхватът на идейния проект по отношение на предвидените ЛСС. При какви условия и при какви евентуални недостатъци на идейния проект, установени от оценителна комисия, може да се стигне до отхвърляне на предложението. При настъпили промени, които се обосновават с по-модерно решение по отношение на ЛСС,	2) Моля вижте становище на ДНСК във връзка с постъпили въпроси по процедурата за подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от ВЕИ и съхранение на електроенергия: https://www.me.government.bg/uploads/manager/source/VOP/%5BUntitled%5D.pdf

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		следва ли кандидатът да уведоми СНД, представя ли се новият идеен проект? Следва ли идейният проект да е представен без необходимото съгласуване и одобрение по реда на ЗУТ, а е достатъчно същият да се изготвен, подписан и подпечатан от лице с проектантска правоспособност. 3) Прилага ли се ограничението от 1/3 от общата квота на мощността от 940 MW по Съгласно т. 13.1 (7) (Допустими дейности) от Условията за кандидатстване и по отношение на „предприятия партньори" по смисъла на Приложение 1 към Регламент (ЕС) 651/2014. Правилно ли е тълкуването, че ограничението се изчислява на база производствената мощност - не повече от 1/3 от 940 MW, т.е. за не повече от 313,33 MW за едно предприятие ли за няколко проекта на свързани предприятие. 4) Как следва да се тълкуват сроковете, посочени в секция II, т. 23.2 (Процедура за сключване на договор за финансиране с крайните получатели): 4.1) всички за разрешителни за строеж да са получени не по-късно от 31.03.2025 г. – Следва ли изискването да се тълкува, че разрешенията за строеж за ВИ и за ЛСС(ако е необходимо) да са издадени или е необходимо същите да са влезли в сила до 31.03.2025 г.; 4.2) подписан е договор за строителство и строителството на ВИ и ЛСС е започнало не по-късно от 30.04.2025 г. – Следва ли изискването да се тълкува, че е необходимо в срок до	3) При изчисляването на 1/3 от общата квота, ще се включват и предложения на свързаните с кандидата предприятия. Свързаността ще се установява към датата на подаване на предложението за инвестиция, съгласно т. 3 на Приложение 1 на Регламент (ЕС №651/214), като няма да вземат предвид "предприятията партньори" по смисъла на т. 2, член 3 от Приложение 1 на Регламент ЕСN№651/2014. Тълкуването Ви е правилно, ограничението се изчислява на база производствената мощност - не повече от 1/3 от 940 MW, т.е. за не повече от 313,33 MW за едно предприятие или за няколко проекта на свързани предприятия. 4.1) Разрешенията за строеж за ВИ и за ЛСС (ако е необходимо) трябва да са издадени до 31.03.2025 г.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		30.04.2025 г. да се сключен договор за строителство, както и да е изготвен Протокол образец 2 за откриване на строителна площадка и определяне на строителна линия и ниво на строежа; 4.3) осигурено е финансиране за реализиране на проектното предложение не по-късно от 30.04.2025 г. – Следва ли изискването да се тълкува, че е необходимо в срок до 30.04.2025 г. да е подписан договорът за финансиране или за изпълнение на изискването е достатъчно кандидатът да се осигурил проект на договора за финансиране и/или 5) Как следва да се тълкува критерият за класиране на предложенията в т. 18.2) (Ред за оценяване на предложенията за изпълнение на инвестицията), че класирането се извършва по възходящ ред на поисканата безвъзмездна помощ въз основа на поисканата безвъзмездна помощ за 1 MW мощност за производство на електрическа енергия? Правилно е тълкуването, че предвид липсата на минимален размер на финансиране, кандидат, който подава предложение за финансиране на (i) по-малък процент от 50% на допустимите разходи, както (ii) минимална мощност от 30% от инсталираната мощност на производствения компонент, ще бъде класиран пред кандидати с предложения за финансиране на процент от допустимите разходи, близък до 50 % (Пример: Кандидат, който подава предложение за финансиране на 300 000 лв. за 1 MW инсталирана мощност на ЛСС за допустими разходи, за 15 MW ЛСС, представляващи 30 % от инсталираната	4.2) В срок до 30.04.2025 г. трябва да е сключен договор за строителство, както и да е изготвен Протокол образец 2 за откриване на строителна площадка и определяне на строителна линия и ниво на строежа. 4.3) В срок до 30.04.2025 г. трябва да е подписан договорът за финансиране. 5) Тълкуването на критериите за оценка от страна на кандидата е принципно правилно. Въпреки това отбелязваме, че не можем да преценим в цялост представения пример, предоставен от кандидата.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		мощност на производствения компонент от 45 MWac ще бъде ли класиран по-напред от кандидат, който подава предложение за финансиране на 300 000 лв. за 1 MW инсталирана мощност на ЛСС за допустими разходи, за 20 MW ЛСС, представляващи 44,44 % от инсталираната мощност на производствения компонент от 45 MWac). 6) При кандидат – търговско дружество, което се представлява от повече от 1 (един) управител, действащи заедно и предвид изискването на т. 19 (Начин на подаване на предложенията за изпълнение на инвестиция), позволява ли уеб базираният формуляр да бъде подписан от повече от един лице? 7) Считат ли се за свързани, съобразно дефиницията за „свързани предприятия" по смисъла на Приложение 1 към Регламент (ЕС) 651/2014, предприятия, които имат един и същ краен собственик – физическо лице, което упражнява непряк контрол, притежаващо косвено повече от 25% от акциите, дяловете или правата на глас в тези предприятия.	6) В случай че кандидат се представлява от повече от 1 (един) управител, действащи заедно формулярът за кандидатстване се подписва с КЕП на един от представляващите или с КЕП-ове на всички представляващи (управител/и и прокурист/и). В случай че предложението за изпълнение на инвестиция се подава от упълномощено лице формуляра за кандидатстване се подписва се с КЕП на упълномощеното лице. Представляващият, подписващ формуляра за кандидатстване с КЕП, попълва обстоятелствата в модул "Е-декларации" на ФК. Останалите представляващи (управители/прокуристи) попълват, подписват и прилагат декларацията в модул "Прикачени електронно подписани документи". Упълномощеното лице НЕ попълва обстоятелствата в модул "Е-декларации". Представляващият попълва, подписва и прилага декларацията в модул "Прикачени електронно подписани документи". 7) От тази информация не става ясно имат ли други отношения или връзки тези предприятия или единственият елемент на свързаността им е един и същ краен собственик – физическо лице, което упражнява непряк контрол, притежаващо косвено повече от 25% от акциите, дяловете или правата на глас в тези предприятия. Ето защо, СНД не може да се ангажира с конкретен отговор.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
91.	11.04.2024 г.	Въпрос 1: В Условията за кандидатстване, раздел 23.2 и в Условията за изпълнение т. 1.4. Специфични правила и изисквания са посочени срокове за изпълнение на отделни дейнсоти от проекта. Сроковете за едни и същи дейности се различават. Моля за разяснение кои срокове трябва да бъдат спазени. Въпрос 2: Моля за разяснение с какъв документ се доказва изпълнението на условието за осигуряване на финансирането за реализиране на проектното предложение не по-късно от съответния срок, посочено в Условията за кандидатстване раздел 23.2. и в условията за изпълнение т. 1.4.	1. Коректните дати са: - поръчан е подходящият(ите) трансформатор(и) за високо напрежение: не по-късно от 28 февруари 2025 г. - всички разрешителни за строеж както за ВЕИ, така и за съоръжението за съхранение, както са посочени в предложението, са получени: не по-късно от 31 март 2025 г. - подписан е договор за строителство и строителството на ВЕИ и съоръжението за съхранение е започнало: не по-късно от 30 април 2025 г; - осигурено е финансиране за реализиране на проектното предложение не по-късно от 30 април 2025. 2. Документите зависят от вида на осигуреното финансиране и неговите източници, например сключен договор за заем от финансова институция, договор за заем от акционер, банково извлечение за направена допълнителна парична вноска от акционер(и)/съдружник(ци) и решението в тази връзка и т.н.
92.	11.04.2024 г.	Моля за информация къде може да бъде намерено приложението с разяснения за приложим режим на държавни помощи? В никой от пакетите документи не фигурира такова	Моля вижте разяснение по процедурата за приложим режим на държавни помощи: https://www.me.government.bg/themes/vaprosi-i-otgovori-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-s-prilojimiya-rejim-na-darjavna-pomosht-2527-1643.html.
93.	11.04.2024 г.	За какъв срок се декларират и изчисляват получени държавни помощи? Например, помощи получени през 2011 г., декларират ли се сега и натрупват ли се с получаваните по тази процедура?	Декларират се всички получени държавни помощи от кандидата до този момент без ограничение в срока, включително и тези от 2011 г. Дадено дружество може да получи държавна помощ и други форми на публична подкрепа от различни източници, евентуално за един и същ проект или дори за едни и същи допустими разходи. В такива случаи на "натрупване на помощ" всички съответни държавни помощи трябва да се вземат предвид при изчисляването на допустимите максимални размери на помощта или интензитета

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
			на помощта и праговете за уведомяване. Член 8 от Общия регламент за групово освобождаване (ОРГО) съдържа "правила за кумулиране". В него се посочва, че само това, което може да се квалифицира като държавна помощ, трябва да бъде взето предвид за целите на спазването на праговете за интензитет на помощта и праговете за уведомяване за индивидуална помощ. Принципно, държавната помощ получена през 2011 г. трябва да бъде добавена към помощта, предоставена по силата на ОРГО, доколкото е предоставена за същия проект и/или за същите допустими разходи на същото юридическо лице. Моля да обърнете внимание, че настоящата процедура е за "нови мощности".
94.	12.04.2024 г.	Здравейте, Моля да отговорите на следните въпроси по процедурата: 1. Във връзка с определението на предприятие в затруднено положение по смисъла на Регламент 651/2014, моля, потвърдете, че МСП по смисъла за ЗМСП, което съществува по-малко от три години към датата на кандидатстване и не попада в обхвата на букви в) и г), автоматично се приема, че не е предприятие в затруднено положение по смисъла на Регламент 651/2014, ако предприятието не е част от група предприятия. 2. Във връзка с определението на предприятие в затруднено положение по смисъла на Регламент 651/2014, моля, потвърдете, че голямо предприятие, което съществува по-малко от две години към датата на кандидатстване и не попада в обхвата на букви в) и г), автоматично се приема, че не е предприятие в затруднено положение по	Въпроси от 1 до 5 Моля да се запознаете с разяснението за предприятия в затруднено положение на следния адрес: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-s-predpriyatie-v-zatrudneno-polojenie-pzp-2534-1643.html

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		смисъла на Регламент 651/2014, ако предприятието не е част от група предприятия. 3. Моля за уточнение дали се разглежда статуса на група предприятия за предприятие в затруднение в хипотезите по въпроси 1-2 по-горе, т.е. ако МСП, съществуващо по-малко от 3 години или голямо предприятие, съществуващо по-малко от 2 години към датата на кандидатстване, са част от група предприятия. 4. Моля, потвърдете, че МСП по смисъла на ЗМСП е предприятие в затруднено положение в обхвата на буква а) или буква б) по смисъла на Регламент 651/2024 г., ако е с такъв статус само за последната завършена финансова година към датата на кандидатстване. 5. Моля, потвърдете, че голямо предприятие е предприятие в затруднено положение в обхвата на д) по смисъла на Регламент 651/2024 г., ако е с такъв статус и за двете последни завършени финансови години към датата на кандидатстване кумулативно и двете условия по буква д) са изпълнени. 6. Моля, потвърдете, че при прилагане на Националните счетоводни стандарти, съответствието за изискването за собствен капитал към последната завършена финансова година по т. 11.1.4 от Поканата, се съпоставя със стойността в Раздел „Общо за група А" в пасива на образеца на баланс в Приложение № 1 към Счетоводен стандарт 1. Моля да посочите и източник на информация за съответствие с	6. Съответствието с изискването за собствен капитал се доказва въз основа на раздела за собствен капитал от баланса, изготвен в съответствие със Счетоводен Стандарт 1 от Националните счетоводни стандарти или съответно от отчета за финансовото състояние в съответствие с IAS 1 1 Представяне на финансови отчети за дружествата, прилагащи IFRS.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		това обстоятелство за дружества, които прилагат МСФО, без бланкетни отговори, а с конкретни примери и наименования на съответните раздели/наименования на сметки. 7. Във връзка с попълването на формуляра за самооценка за спазване на принципа за „ненанасяне на значителни вреди", моля, еднозначно да потвърдите, че самооценката трябва да се отнася до дейността по инвестицията и активите, които се придобиват по нея, а именно, изграждане на комбиниран проект за производство и съхранение на енергия от ВИ и не самооценката не се отнася до основната или допълнителните дейности на кандидата по КИД-2008 по принцип. Моля в отговора да не се реферира бланкетно към Техническите насоки на ЕК, с които кандидатите вече са се запознали задълбочено. 8. Във връзка с липсата на конкретни указания на ЕК за формула за изчисляване на статус на	7. В контекста на Механизма за възстановяване и устойчивост преките и първичните непреки въздействия на дадена инвестиция (проект) са от значение за оценката съгласно принципа за ненанасяне на значителни вреди. Прякото въздействие може да отразява ефектите от мярката на проектно равнище (например ВЕИ инсталация, защитена зона) или на системно равнище (напр. присъединителни съоръжения) и които възникват при изпълнението на инвестицията. Първичните непреки въздействия могат да отразяват ефекти, които възникват извън тези проекти или системи, и могат да се проявят след изпълнението на мярката или след календара на Механизма за възстановяване и устойчивост, но са разумно предвидими и уместни. За тази цел, всички кандидати следва да направят детайлен анализ и оценка (Приложение 8 към Условията за кандидатстване), доколко реализирането на проектните предложения ще окаже пряко или непряко въздействие за спазването на шестте екологични цели от Регламента за таксономията. За повече информация, моля да се запознаете с разяснението във връзка със спазване на принципа за ненанасяне на значителни вреди: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-sas-spazvane-na-principa-za-nenanasyane-na-znachitelni-vredi-nzv-2535-1643.html 8. Моля да се запознаете с разяснението за предприятия в затруднено положение на следния адрес: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		предприятие в затруднено положение по смисъла на Регламент 651/2024 г. от една страна, натрупаната практика в други ведомства в тази връзка по други процедури за безвъзмездна финансова помощ по същия регламент и възможност за тълкуване (напр. по отношение на задълженията и допълнителни пояснения на ЕК по този повод), моля, да оповестите методиката, по която оценителите ще проверяват статуса на кандидатите, прилагащи националните или международните счетоводни стандарти с конкретни примери и конкретни източници на информация с посочени раздели, групи, статии, за всяка отделна хипотеза. Моля да не цитиране бланкетно посоченото в регламента, с което кандидатите са се запознали обстойно. 9. Допустимо ли юридическо лице, което е ангажирано за технически ръководител по проекта, да бъде свързано лице с едни или повече от избраните изпълнители за доставка, услуги или СМР на етап изпълнение на инвестициите? 10. Във връзка с липсата на Ръководство за изпълнение на инвестиции по МВУ със СНД Министерството на енергетиката, моля, посочете, при частноправни субекти, какво трябва да бъде посочено в раздел 10 от формуляра за кандидатстване конкретно по отношение на избора на изпълнител извън обхвата на ПМС 80/2022 г. В допълнение, моля, потвърдете, че разходи за държавни и общински такси не са обект на външно възлагане.	elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-s-predpriyatie-v-zatrudneno-polojenie-pzp-2534-1643.html 9. В условията по процедурата няма ограничение относно свързаност на юридическото лице технически ръководител с едни или повече от избраните изпълнители за доставка, услуги или СМР на етап изпълнение на инвестициите. 10. По отношение на приложението на ПМС 80, моля да се запознаете с разяснението по процедурата на следния адрес: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-vav-vrazka-s-postanovlenie-80-na-ms-ot-09-05-2022-g-za-opredelyane-na-pravilata-za-vazlagane-na-deinosti-po-investicii-ot-kraini-poluchateli-na-sredstva-ot-mehanizma-za-vazstanovyavane-i-ustoichivost-2536-1643.html

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		11. Подробният финансов план, който се изисква да бъде прикачен в свободен текст pdf формат към предложението за инвестиции, трябва ли да бъде подписано от представляващия кандидата (сканирано и прикачено или с КЕП)? 12. В случай че има изградено нова производствена мощност ВИ, която е пусната в експлоатация след 01.01.2023 г. и е изградена след 01.02.2021 г. с капацитет 5000 kWp и предстои да бъде разширена с нови производствени мощности с още 2000 kWp, моля, потвърдете, че е допустимо да се участва с обща инсталирана мощност на производствените ВИ в размер на 7000 kWp. 13. При условие, че техническият ръководител (физическо или юридическо лице) трябва да бъде ангажиран към датата на кандидатстването, с какви доказателства се доказва това обстоятелство и ако е юридическо лице, какво се посочва в раздел 9 Екип от формуляра за кандидатстване. Разходите за технически ръководител допустими разходи ли са по процедурата (при наличието на задължителен поет ангажимент преди датата на кандидатстване)? 14. Ако на етап кандидатстване в идейния проект е заложено определено техническо решение, може ли да бъде изменяно на етап изпълнение, ако отговаря на параметрите за	11. Финансовият план се подписва с КЕП от лице, което е официален представляващ на кандидата и е вписано като такъв в ТР и регистъра на ЮЛНЦ. 12. Доколкото вече изградената мощност за производство на електроенергия от ВИ (5000 kW) отговаря на критериите за "нова мощност" по процедурата, кандидатът може да подаде проектно предложение, което включва и планираното разширение с обща мощност за производство от 7000 kW. Моля да обърнете внимание, че строителството трябва да е започнало след 12.01.2021 г. 13. Няма изискване относно вида на правоотношенията с лицето (физическо или юридическо лице), което ще бъде ангажирано за технически ръководител. Възможно е да се представят трудови договори, договори с юридически лица и други. Ако е юридическо лице, то трябва да посочи конкретно физическо лице от своя колектив и това физическо лице се попълва във раздел 9. Не трябва да са направени разходи преди датата на кандидатстване. 14. Ако се налага промяна на техническото решение и тази промяна не води до промяна на параметрите, размера на безвъзмездното финансиране и/или индикаторите, принципно е възможно. В допълнение, кандидатът следва са спази крайния срокът за изпълнение съгласно Раздел 17 и сроковете за постигане на междинните етапи съгласно Раздел 23.2, II. от Условията за кандидатстване.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		мощност на ЛСС съгласно условията по поканата. При какви условия? 15. В случай че дадено дружество има съдружници/акционери физически лица и самостоятелно не отговаря на изискването за собствен капитал съобразно производствената мощност за ВИ, по какъв начин/ с какви документи може да се докаже съответствието с това изискване? 16. Ако даден кандидат прилага Националните счетоводни стандарти, допустимо ли е да приложи годишни финансови отчети, използвайки формите, подавани във формата на НСИ, за баланс, ОПР, отчет за собствения капитал и отчет за паричните потоци, заедно с пояснителни бележки?	15. Съгласно Условията за кандидатстване изискването за собствен капитал се доказва с годишни финансови отчети или консолидирани годишни финансови отчети от последната приключена финансова година. Предвид това, физическо лице, което не изготвя финансови отчети в съответствие със Закона за счетоводството и приложимите счетоводни стандарти, не може да отговори на условието за доказване на собствен капитал чрез акционер/съдружник. 16. Приемат се годишни финансови отчети, изготвени в съответствие със Закона за счетоводството и приложимите счетоводни стандарти включително във формата на НСИ за баланс, отчет за приходите и разходите, отчет за промените в собствения капитал и отчета за паричните потоци.
95.	12.04.2024 г.	Здравейте, В поле „ВАЖНО“ на стр. 25 от Условията за кандидатстване е посочено следното: „За да отговаря на изискването за "нова мощност", предложението трябва да отговаря на едно от следните изисквания:	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		1) предложение, при което се изграждат нови мощности за производство на електрическа енергия от ВИ (вятърна и/или слънчева енергия) с ЛСС - към момента на подаване на предложението за изпълнение на инвестиция: а) не са започнали работите по проекта за двата компонента (производство и съхранение); или б) работите по проекта по отношение на ЛСС не трябва да са започнали преди подаване на предложението за изпълнение на инвестиция по настоящата процедура, а по отношение на компонента за производство на електрическа енергия от ВИ - строителството да е започнало след 12 февруари 2021 г., но да не е въведен в експлоатация ПРЕДИ 1 януари 2023. 2) разширяване или реконструкция на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от ВИ в експлоатация с увеличаване на съществуващата инсталирана мощност. В тези случаи, предложението се съобразява и е допустимо само за увеличената мощност (разликата между инсталираната мощност след разширението и реконструкцията и инсталираната мощност на съществуващия обект преди разширението и реконструкцията). Разширението и реконструкцията трябва да отговарят на условията за нови проекти по т. 1) а) или б) по-горе“.	1) Да, допустимо е съгласно т. б) "работите по проекта по отношение на ЛСС не трябва да са започнали преди подаване на

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		Имаме следните казуси във връзка с тези изисквания и моля за Вашето разяснение по тях: Казус 1: Предложение, при което работите по ЛСС все още не са започнали и няма да започнат преди подаване на проекта по настоящата процедура, а строителството на производствения компонент е започнало след 12 февруари 2021 г. (по-конкретно на 14 април 2021 г.) и този компонент е въведен в експлоатация СЛЕД 1 януари 2023 г. (по-конкретно на 05 май 2023 г.). Въпрос 1: Допустимо ли е подобно предложение и към коя от цитираните по-горе точки/букви следва да се отнесе? Казус 2: Предложение, при което работите по ЛСС все още не са започнали и няма да започнат преди подаване на проекта по настоящата процедура, а строителството на производствения компонент е започнало след 12 февруари 2021 г. (по-конкретно на 12 юни 2022 г.), като този компонент все още НЕ Е въведен в експлоатация и НЯМА да бъде въведен в експлоатация преди подаване на проект по процедурата (най-вероятно и до края на периода за оценка на проектите). Въпрос 1: Допустимо ли е подобно предложение и към коя от цитираните по-горе точки/букви следва да се отнесе? Поздрави.	предложението за изпълнение на инвестиция по настоящата процедура, а по отношение на компонента за производство на електрическа енергия от ВИ - строителството да е започнало след 12 февруари 2021 г., но да не е въведен в експлоатация ПРЕДИ 1 януари 2023. 2) Да, допустимо е съгласно т. б) "работите по проекта по отношение на ЛСС не трябва да са започнали преди подаване на предложението за изпълнение на инвестиция по настоящата процедура, а по отношение на компонента за производство на електрическа енергия от ВИ - строителството да е започнало след 12 февруари 2021 г., но да не е въведен в експлоатация ПРЕДИ 1 януари 2023.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
96.	12.04.2024 г.	Здравейте, Във връзка с изискването в Условията за кандидатстване по процедурата, след сключване на договора за финансиране крайният получател да представи доказателства за поръчан/и подходящият(ите) трансформатор(и) за високо/средно напрежение не по-късно от 28 февруари 2025 г., моля да отговорите на следните въпроси: 1. Има ли ограничение за производствения компонент на комбинирания проект към какъв вид напрежение да бъде присъединен и по-конкретно допустими ли са проекти, които ще бъдат присъединени или са присъединени (не по-късно от 31.12.2023) към ниско напрежение? 2. Когато централата е присъединена задължително ли закупуването трансформатор(и) за високо/средно напрежение, тъй като те вече са закупени и инсталирани? 3. В случай на проект, в който има условия за присъединяване към ниско напрежение, задължително ли е закупуването на трансформатор(и) за високо/средно	1. Няма ограничение за напрежението, но моля да имате предвид, че мощностите за производство на електрическа енергия от ВИ (вятърна и/или слънчева енергия) следва да са присъединени към електрическата мрежа. Произведената електрическа енергия може да бъде използвана за собствено потребление или да бъде продавана, но във всички случаи обектът за производство трябва да бъде присъединен към мрежата. Чл. 25а от ЗЕВИ урежда случаи на обекти за собствено потребление, които не са преминали през процедура за присъединяване и съответно не могат да внасят произведената електрическа енергия в мрежата. 2. Ако трансформаторът не е необходим за осъществяване на връзката с електрическата мрежа, не е необходимо да се закупува. 3. Не, не е необходимо.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		напрежение, при положение, че такъв не е необходим?	
97.	15.04.2024 г.	Здравейте, Във връзка с обявената процедура имаме следните въпроси: 1. В случай, че кандидатстват 5 отделни дружества, които са свързани лица, като подадат 9 проектни предложения с обща мощност до 5 MB, достатъчно ли е 1 от дружествата, които са свързани лица да покрива изискването за собствен капитал от 1 милион лева съгласно СС1? 2. Ако отговорите с НЕ на въпрос №1 моля дайте разяснение как ще прилагате изискването за собствен капитал в тези случаи?	1. Не. 2. Изискването за собствен капитал може да бъде изпълнено чрез акционери-те/членовете на кандидата. Други лица, свързани с кандидата, не се вземат предвид при проверката на съответствието с изискването. Стойността на капитала ще бъде изчислена на базата на среднопретеглена стойност с позоваване на дяловото участие, притежавано от съответните акционери или съдружници в проектното дружество (напр. сумата от капитала × процент от собствения капитал за всеки акционер или съдружник). Изискването за собствен капитал се прилага отделно за всяко проектно предложение в съответствие с инсталираната мощност на компонента за производство на конкретното предложение. Капиталът на кандидата няма да се проверява с оглед общата мощност на всички подадени проектни предложения. 3. Не, трябва да е под формата на банкова гаранция и да има минималните реквизити съгласно Условията за кандидатстване.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		3. Може ли гаранцията за кандидатстване от 3% да бъде под формата на застрахователна полица? 4. В случай, че изпълняваме проекта за ЛСС с Разрешение за поставяне на ЛСС, понеже в различните общини има различни местни наредби и срокове на разрешенията за поставяне според зависи дали електрическата централа е на собствен терен или на общински и т.н., как ще процедира Управляващия орган, ако разрешението за поставяне не му бъде удължен срока в периода на устойчивост на договора?	4. Крайният получател ще е в неизпълнение на договора за финансиране с произтичащите от това последици.
98.	15.04.2024 г.	Ако кандидатът не покрива критерия за собствен капитал по год. финансов отчет за 2023 г., но го изпълнява към датата на представяне на проекта, ще се счита ли за допустим кандидат?	Да. При увеличение на капитала през 2024 г. съответствието с изискването следва да е безспорно доказано чрез одитиран междинен финансов отчет към датата на подаване на предложението за проект и потвърдено на етап сключване на договор за финансиране чрез попълване на приложен към Условията за кандидатства образец на декларация за липса на промяна във вече декларирани обстоятелства и представени документи (образец 17).
99.	15.04.2024 г.	По отношение на изискването за собствен капитал за 2023г. могат ли да се считат за такива извършените инвестиционни разходи за изграждане на производствените мощности от ВЕИ?	Съответствие с изискването за собствен капитал се доказва на база счетоводен баланс, при структура по Счетоводен стандарт (СС) 1.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
100.	15.04.2024 г.	Уважаеми госпожи и господа, Във връзка с отворена за кандидатстване процедура BG-RRP-4.033 "Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност над 200 kW" имам следният въпрос, касаещ допустимостта на кандидатите: В раздел 11 "Допустими кандидати", секция 11.1, точка 4 е записано "Да имат самостоятелно или чрез своя(ите) акционер(и)/съдружник(ци) собствен капитал от: (а) 1 млн. лева за предложения за изграждане на комбинирани проекти, където производствения компонент от ВИ е с планирана мощност <=5 MW. (б) 4 млн. лева за предложения за изграждане на комбинирани проекти, където производствения компонент от ВИ е с планирана мощност <= 20 MW. (в) 6 млн. лева за предложения за изграждане на комбинирани проекти, където производствения компонент от ВИ е с планирана мощност над 20 MW." Въпросът ми е: Според ЗС и подзаконовите му нормативни актове, в раздел "Собствен капитал" от Баланса влизат внесен уставен капитал, печалба/загуба за предходна година, както и резерви. Моля да поясните дали СНД ще приеме същия обхват на съставните части при разглеждане допустимостта на кандидатите. В случай, че отговорът е "не", моля да поясните	Съответствието с изискването за собствен капитал се доказва въз основа на раздела за собствен капитал от баланса, изготвен съгласно приложимите счетоводни стандарти.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		кои стойности от баланса на дружеството ще разглеждате като съставни на уставния капитал.	
101.	15.04.2024 г.	Здравейте, Моля за отговор на следните въпроси по процедурата: 1. Ако на етап кандидатстване в проектното предложение е заложена батерия с C/2 rate, допустимо ли е на етап изпълнение да бъде избрана батерия с по-добри характеристики (например с C/3 rate), при спазване на одобрения бюджет по проекта? 2. Допустимо ли е на етап кандидатстване да се предостави банкова гаранция за участие за повече от 3% от безвъзмездното финансиране, за което се кандидатства или задължително гаранцията трябва да бъде в размер на точно 3% от безвъзмездното финансиране? 3. Дружество А притежава производствена база, в която са разположени 3 халета. За всяко едно от халетата е изграден индивидуален проект с инсталирана мощност от 1 MW, т.е. имаме 3 проекта за по 1 MW всеки. Единият от проектите е въведен в експлоатация на 01.12.2022 г. и се използва за собствено потребление (предварителен	1. Да, възможно е. Ако тази промяна не води до промяна на параметрите, размера на безвъзмездното финансиране, графика за изпълнение и/или индикаторите. В допълнение, кандидата следва са спази крайния срок за изпълнение съгласно Раздел 17 и сроковете за постигане на междинните етапи съгласно Раздел 23.2, II. от Условията за кандидатстване. 2. Да, допустимо е. 3. Моля, вижте отговора на въпрос 89 по-горе. Отговорите по-долу са условни, тъй като не разполагаме с цялата необходима информация.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		Договор с ЕСО и присъединяване по временна схема). Останалите два проекта не са въведени в експлоатация. И трите проекта са обединени в един предварителен договор за присъединяване. Моля да ми отговорите на следните въпроси: 3.1. Допустими ли са останалите два проекта за финансиране по процедурата? Тъй като първият проект е въведен в експлоатация преди 01.01.2023 г., това би трябвало да означава, че допустими са единствено останалите два проекта. Моля за отговор. 3.2. В случай че са допустими двата проекта, как трябва да бъдат обособени и представени по настоящата процедура – в рамките на 1 проектно предложение с кандидат Дружество А или 2 отделни проектни предложения, подадени от Дружество А? 3.3. Към кой от вариантите за „нова мощност" се отнася/т проектното/ите предложение/я, съгласно посоченото в поле „Важно" на стр. 25 от Условията за кандидатстване?	3.1 Да, останалите мощности са принципно допустими. 3.2 Кандидатът (Дружество А) би могъл да ги представи като едно проектно предложение. 3.3 Доколкото "двата проекта" са част от един енергиен обект, би могло да се приложи хипотезата на т. 2) от поле „ВАЖНО" на стр. 25: „За да отговаря на изискването за "нова мощност", предложението трябва да отговаря на едно от следните изисквания: 1) предложение, при което се изграждат нови мощности за производство на електрическа енергия от ВИ (вятърна и/или слънчева енергия) с ЛСС - към момента на подаване на предложението за изпълнение на инвестиция: а) не са започнали работите по проекта за двата компонента (производство и съхранение); или

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
			б) работите по проекта по отношение на ЛСС не трябва да са започнали преди подаване на предложението за изпълнение на инвестиция по настоящата процедура, а по отношение на компонента за производство на електрическа енергия от ВИ - строителството да е започнало след 12 февруари 2021 г., но да не е въведен в експлоатация ПРЕДИ 1 януари 2023. 2) разширяване или реконструкция на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от ВИ в експлоатация с увеличаване на съществуващата инсталирана мощност. В тези случаи, предложението се съобразява и е допустимо само за увеличената мощност (разликата между инсталираната мощност след разширението и реконструкцията и инсталираната мощност на съществуващия обект преди разширението и реконструкцията). Разширението и реконструкцията трябва да отговарят на условията за нови проекти по т. 1) а) или б) по-горе“.
102.	16.04.2024 г.	Здравейте, Бих искала да Ви попитам следното: 1. В отговора на въпрос № 9.2 казвате "Моля вижте приложението с разяснения за приложим режим държавни помощи", но не успявам да намеря такова приложение. Търсих във всички папки на публикуваната документация, но не намерих специално приложение за държавните помощи. Може ли да ми помогнете и да ме насочите кой точно файл да гледам? 2. Кога ще публикувате още отговори на зададени въпроси? В момента има само 11 такива, които са публикувани на 05.04, т.е. повече от 10 дни вече няма отговори от Ваша страна, а до крайния срок остават по малко от два месеца.	Моля вижте разяснение по процедурата за приложим режим на държавни помощи: https://www.me.government.bg/themes/vaprosi-i-otgovori-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-s-prilojimiya-rejim-na-darjavna-pomosht-2527-1643.html.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
103.	16.04.2024 г.	Уважаеми експерти, Съгласно Закона за малки и средни предприятия при определяне на размера на едно дружество се изчисляват активите и оборота (включително собствения капитал) като се сумират тези на самото предприятие, предприятията-партньори и свързаните предприятия, а именно: Чл. 4г, ал. 4 „Към данните по ал. 2 и 3 на предприятието партньор се добавят в пълен размер данните на всяко предприятие, което е свързано с него, при условие че тези данни не са били включени посредством консолидирани финансови отчети." и Чл. 4г, ал. 6 „Данните на свързаните предприятия се вземат от техните годишни финансови отчети или консолидирани финансови отчети. Към данните на свързаните предприятия се добавят данните на всяко тяхно предприятие партньор, при условие че вече не са били включени в консолидираните финансови отчети с дял, пропорционален на дела по ал. 3." Нашият казус разглежда Предприятие А със собствен капитал от 600 000 лв. и предприятие Б със собствен капитал от 1 000 000 лв. Двете предприятия са свързани чрез физическо лице съгласно чл. 4, ал. 8 от ЗМСП. Съгласно Раздел 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите от Условията за кандидатстване, и по-конкретно критерий 4), а именно:	Изискването за собствен капитал може да бъде изпълнено чрез акционерите/членовете на кандидата. Други лица, свързани с кандидата, не се вземат предвид при проверката на съответствието с изискването. Стойността на капитала ще бъде изчислена на базата на среднопретеглена стойност с позоваване на дяловото участие, притежавано от съответните акционери или съдружници в проектното дружество (напр. сумата от капитала × процент от собствения капитал за всеки акционер или съдружник). В допълнение, съгласно Условията за кандидатстване изискването за собствен капитал се доказва с годишен финансов отчет или консолидиран годишен финансов отчет за последната приключена финансова година или одитиран междинен финансов отчет към датата на подаване на проектното предложение и потвърдено на етап сключване на договор за финансиране чрез попълване на приложен към Условията за кандидатства образец на декларация за липса на промяна във вече декларирани обстоятелства и представени документи (образец 17). В случай че физическо лице, което не изготвя финансови отчети в съответствие със Закона за счетоводството и приложимите счетоводни стандарти, не може да изпълни условието за доказване на собствен капитал чрез съдружник, за оценка на изискванията ще се вземат предвид само дяловете на останалите съдружници в % от капитала на кандидата и съответния капитал.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		„Да имат самостоятелно или чрез своя(ите) акционер(и)/съдружник(ци) собствен капитал от: (а) 1 млн. лева за предложения за изграждане на комбинирани проекти, където производствения компонент от ВИ е с планирана мощност <=5 MW. В този случай, може ли да се счита, че предприятие А покрива критериите за собствен капитал – критерий 4) от т. 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите от Условията за кандидатстване при положение, че съгласно разпоредбите на ЗМСП собственият капитал на дружествотосе определя на 1,6 млн. лв поради наличието на свързано предприятие? Моля за пояснение дали в определянето на собствения капитал на кандидата по настоящата процедура, ще се взима предвид и собствения капитал на свързаните с него лица, посредством физическо лице.	
104.	16.04.2024 г.	Здравейте, 1. Моля да поясните какъв КИД на проекта е релевантен да бъде посочен в проектното предложение, защото има няколко възможности съгласно класификацията на икономическите дейности 2008. 2. В случай, че не бъде посочен коректен КИД на проектното предложение, това би ли било счетено за административно нарушение, което да доведе до отстраняване на проектното предложение?	Въпроси от 1 до 3. В "Код на проекта по КИД-2008" от раздел 2 от формуляра за кандидатстване "Данни за кандидата" се посочва „неприложимо“.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		3. Предвижда ли се служебна корекция на КИД на проекта, в случай, че същия не е посочен в ИСУН коректно? 4. Моля да поясните какъв ще е реда за избор на изпълнител/и по проекта в светлината на изказаното по време на информационния ден, че изборът ще бъде допустимо да бъде направен на базата на минимум две съпоставими оферти, без да е необходимо публикуване на публична покана, когато БПФ по-малко или равно на 50% от стойността на проекта.	4. Моля вижте последен параграф от Разяснение по процедурата за приложение на ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 80 на МС от 09.05.2022 г.: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-vav-vrazka-s-postanovlenie-80-na-ms-ot-09-05-2022-g-za-opredelyane-na-pravilata-za-vazlagane-na-deinosti-po-investicii-ot-kraini-poluchateli-na-sredstva-ot-mehanizma-za-vazstanovyavane-i-ustoichivost-2536-1643.html.
105.	16.04.2024 г.	Моля за разяснение какъв следва да бъде срокът на валидност на гаранцията за участие, предвидена в Раздел 11, подт. 3 от Условията за кандидатстване.	Банковата гаранция следва да е валидна до 12 март 2025 г.
106.	16.04.2024 г.	Здравейте, Бихме искали да поискаме разяснения във връзка със следното: На стр. 24 в Условията за кандидатстване на Процедура BG-RRP-4.033 C4.I6 "Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност над 200 " (Покана 2), каре ВАЖНО, е посочено, че „ Инвестицията трябва да се изпълни от един инвеститор (юридическо лице) и този кандидат трябва да бъде титуляр	В раздел 20 от Условията за кандидатстване са посочени документите, които се подават на етап кандидатстване, като няма изискване да се представи нотариален акт. Въпреки това, СНД има право да извършва проверки и да изисква документи за доказване изпълнението на изискванията преди изплащане на помощта.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		на всички права, разрешителни и активи, необходими за реализирането на комбинирания проект (интегриран проект) за изграждане на нова мощност за производство на електрическа енергия от слънчева и/или вятърна енергия и за ЛСС.“ Същевременно, нито в критериите за оценка, нито във формуляра за кандидатстване в ИСУН е заложено представяне на документи за проверка на изпълнението на това условие. Молим за разяснения какъв документ следва да бъде предоставен от страна на потенциален кандидат за изпълнение на изискванията за административно съответствие, в частност – допустимо ли е предоставяне на нотариален акт, по силата на който е учредено право на строеж в полза на кандидата за изграждане на мощност за производство на електрическа енергия от слънчева и/или вятърна енергия и за ЛСС?	
107.	16.04.2024 г.	При инсталирана мощност на производствения компонент 4,5 MW може ли проектът за ЛСС да бъде за мощност 2,00 MW с капацитет 4,00 MWh?	Да, би могъл да бъде.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
108.	17.04.2024 г.	Здравейте, моля дайте ясен и категоричен отговор, допустим разход ли са панелите свързани с изграждането на фотоволтаична централа с батерии или е допустимо само и единствено за закупуване на ЛСС/батерии/?	Панелите, свързани с изграждането на фотоволтаична централа с батерии, не са допустим разход.
109.	17.04.2024 г.	1. В наименованието на програмите (BG-RRP-4.032 и BG-RRP-4.033), моля да се поясни кое от посочените по-долу определения се има предвид под „инсталирана мощност“: А) Инсталирана мощност на обекта за производство на електрическа енергия от ВИ; Б) Инсталирана мощност на PCS (инвертора към батерийния блок) или В) Инсталиран капацитет (батериен блок в MWh) на ЛСС ? 2. Какво се има предвид под определението „Инсталирана мощност на производствен компонент на комбинирания проект“? А) Инсталирана мощност на обекта за производство на електрическа енергия от ВИ; или Б) Инсталирана мощност на PCS (инвертора към батерийния блок). 3. Моля за уточнение на следното тълкуване: Максималният размер на безвъзмездното финансиране в размер на ….лв. е определен за 1 MW инсталирана мощност на коя част от ЛСС: А) Инсталирана мощност на PCS (инвертора към батерийния блок) или	1. Моля вижте разяснение по процедурата за минималната и максимална мощност на компонента за производство и на компонента за съхранение на електрическа енергия: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-2523-1643.html 2. "Инсталирана мощност" е номиналната променливотокова мощност (AC мощност) на електрическа централа или на съоръжението за съхранение на електрическа енергия, която се измерва в MW или kW. Инсталираната мощност на производствения компонент следва да е посочена в становището за присъединяване / предварителен договор за присъединяване / договор за присъединяване в зависимост от етапа на развитие на проекта. 3. За 1 MW инсталирана мощност, а не за инсталиран капацитет, който се измерва в MWh.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		Б) Инсталиран капацитет (батериен блок в MWh) на ЛСС ?	
110.	18.04.2024	Въпрос: Допусната ли е грешка в раздел „Класиране на предложенията" (стр.39 и 41)? Съгласно Условията за кандидатстване: „Предложенията се класират въз основа на поисканата помощ за 1 MW мощност за производство на електрическа енергия от ВИ, раздел „Класиране на предложенията" (стр.39 и 41), при положение, че съгласно условията „ безвъзмездното финансиране е под формата на инвестиционна помощ САМО за локалните съоръжения за съхранение на електрическа енергия". В случай, че се пристъпи към класиране по начина описан в поканата, това би означавало, че в процедурата могат да бъдат избрани предложения с по висока цена за единица мощност на ЛСС, в случай, че цената на единица мощност за производство на електрическа енергия е по ниска от конкурентно предложение, по което е предвидено по висока стойност на единица мощност за производство (по високо технологична централа, което ще помогне за по добра синергия на системата производство/ съхранение), но по ниска стойност на единица мощност на ЛСС. Въпрос: Върху общата квота на мощността за производство на електрическа енергия от ВИ	Разбирането на кандидата е правилно. Вижте отговора на въпрос 78 по-горе. Ограничението се изчислява на база производствената мощност - не повече от 1/3 от 940 MW, т.е. за не повече от 313,33 MW за

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		или върху общата квота на ЛСС се изчислява 1/3, за определяне на обема на всички предложения от един кандидат и свързаните с него предприятия? Въпросът е провокиран от противоречието описано по долу: Съгласно раздел 7 от Условията за кандидатстване: ЛСС на комбинирания проект да бъдат за не повече от 1/3 от общата квота на мощността за производство на електрическа енергия от ВИ за едно предприятие за няколко проекта (включително свързаните с кандидата предприятия). Съгласно Анекс 14, т.24 от Критерии и методология за оценка: Предприятието, което участва в търга, не може да поиска повече от 1/3 от общата квота на ЛСС по настоящата процедура съгласно раздел 7 за едно предприятие за няколко проекта (включително свързаните с кандидата предприятия). Въпрос: Допустим разход ли е следното оборудване и програмно обезпечение? - Допълнително измервателно оборудване към електрическата мрежа на комбинирания проект, необходимо за функциониране на ЛСС; - Програмно обезпечение за управление на самата ЛСС (BMS - battery management system, когато се използва); - Програмно обезпечение за управление на мощностите и енергийните потоци между: ЛСС; мощностите за производство на електрическа енергия от слънчева и/или вятърна енергия; електроразпределителната мрежа (EMS – energy management system)	едно предприятие или за няколко проекта на свързани предприятия. При изчисляването на 1/3 от общата квота, ще се включват и предложения на свързаните с кандидата предприятия. Свързаността ще се установява към датата на подаване на предложението за инвестиция, съгласно т. 3 на Приложение 1 на Регламент (ЕС №651/214), като няма да вземат предвид "предприятията партньори" по смисъла на т. 2, член 3 от Приложение 1 на Регламент ЕСN№651/2014. Да, допустим разход е.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		Въпрос: При описанието на ЛСС в идейният проект (или технически/ работен проект) и документацията към него необходимо ли е да бъде посочена търговска марка и доставчик на ЛСС или е достатъчно да се съдържат само технически данни на ЛСС? (стр. 48, т.9, буква "в" от Условия за кандидатстване)	Достатъчно е да се съдържат техническите данни. В допълнение, преди изплащане на помощта е необходимо да се представи документ, който да доказва, че оборудването е ново и отговаря на посочените спецификации.
		Въпрос: Може ли да се участва в процедурата кандидат с договор за присъединяване, който към датата на подаване на предложението е прекратен (на осн. Чл.59 от Наредба 6/24.02.2014 (отм.) - след представяне на документ за въвеждане в експлоатация на съоръженията за присъединяване и на електрическата централа)?	Да, може да се представи договор за достъп и пренос/разпределение като алтернативен документ.
		В Приложение 14 т.27 се изисква представяне на валидно становище за присъединяване (в случаите по чл.26а ал.2 от ЗЕВИ) или валиден предварителен договор за присъединяване със съответния мрежови оператор за компонента комбиниран проект, свързан с производството на ВИ. В Условия за кандидатстване, стр.48, т.9, б. „б" се изисква валидно становище за присъединяване (в случаите по чл.26а, ал.2 от ЗЕВИ) или валиден предварителен договор за присъединяване или действащ договор за присъединяване със съответния мрежови оператор за компонента от комбинирания проект, свързан с производството та електрическа енергия от ВИ.	
		Въпрос: Какво се разбира под валидно становище за присъединяване/ валиден предварителен договор за присъединяване и	Под валидно становище за присъединяване/ валиден предварителен договор за присъединяване се има предвид съответния документ да има валидно правно действие, например да не е прекратен или с изтекъл срок. Да, има разлика.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		има ли разлика между тях и действащ договор за присъединяване?	
111.	19.04.2024	Уважаеми Експерти, Моля да поясните, след подаване на предложение по проекта и стартиране на изпълнението му, дали дейности по изпълнение на проекта могат да бъдат възлагани на дружество с доказан опит в областта на енергетиката и изграждане на ВЕИ централи, би се считало за конфликт на интереси, ако 50% собственик на бенефициента е съдружник в друго дружество с изпълнителя на проекта по програмата.	Моля вижте последен параграф от Разяснение по процедурата за приложение на ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 80 на МС от 09.05.2022 г.: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-vav-vrazka-s-postanovlenie-80-na-ms-ot-09-05-2022-g-za-opredelyane-na-pravilata-za-vazlagane-na-deinosti-po-investicii-ot-kraini-poluchateli-na-sredstva-ot-mehanizma-za-vazstanovyavane-i-ustoichivost-2536-1643.html.
112.	19.04.2024	Въпрос 1: В т.13, ал. 6 (стр. 26) от Условията за кандидатстване е записано, че „ЛСС да имат гарантиран (полезен) капацитет за продължителност от най-малко 2 часа (дефиниран като отношението на гарантирания капацитет на ЛСС, в MWh, към неговата максимална мощност на зареждане/разреждане в MW, C-Rate да е максимум C/2).“. Така записаното изискване създава объркване какво точно се предвид под „полезен капацитет“ и „гарантиран капацитет“ на ЛСС в MWh. Моля за разяснения дали под понятието „полезен капацитет“ и „гарантиран капацитет“	1. "Полезният капацитет" трябва да бъде поне толкова голям, колкото е "Гарантирания капацитет". "Полезният" капацитет представлява използваемия капацитет във всеки един момент. "Гарантираният" капацитет е минималният, посочен в офертата.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		трябва да се разбира едно и също нещо и какво точно означава то: - Това е номиналният капацитет (общ DC капацитет на батерийният контейнер по техническо описание (datasheet) на оборудването)? или - Това е AC полезен капацитет, отчитайки всички технологични загуби, включително DC>AC трансформация, консумация за собствени нужди и др. в точката на присъединяване на централата? или - друго (моля да разясните)? Въпрос 2: Съгласно условията за кандидатстване предприятията в затруднено положение не са допустими за подпомагане. Същевременно е посочено (стр. 11 от условията за кандидатстване), че „Изискванията за „Предприятие в затруднено положение" се прилагат и на равнище група – както за предприятието-кандидат, така и за предприятията, с които кандидатът формира група предприятия (разгледани в цялост)". В тази връзка задаваме следния въпрос: Ако предприятието кандидат разглеждано самостоятелно е „предприятие в затруднено положение" по смисъла на чл. 2, пар. 18 от Регламент (ЕС) № 651/2014, но същевременно е част от икономическа група, която разглеждана в цялост (вкл. с предприятието кандидат), не е „предприятие в затруднено	2. Моля вижте разяснение по процедурата за предприятие в затруднено положение: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-s-predpriyatie-v-zatrudneno-polojenie-pzp-2534-1643.html.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		положение" по смисъла на чл. 2, пар. 18 от Регламент (ЕС) № 651/2014, ще бъде ли считано предприятието кандидат за допустимо за подпомагане? Въпрос 3: Според условията за кандидатстване (както по Процедура 1, така и по Процедура 2) Допустимите предложения за изпълнение на проекти следва да бъдат за не повече от 1/3 от общата квота на мощността за производство на електрическа енергия от ВИ съгласно раздел 7 от условията, като при изчисляването на 1/3 от общата квота, ще се включват и предложения на свързаните с кандидата предприятия към датата на подаване на предложението за инвестиция. В раздел 7 от условията за кандидатстване е посочено, че процедурите са за „подбор на предложения за изграждането на минимум 200 MW ВИ (по Процедура 1), съответно на минимум 940 MW ВИ (по Процедура 2)". - 1/3 от 200 MW се равнява на 66,67 MW - 1.3 от 940 MW се равнява на 313,33 MW При условие, че съгласно раздел 7 от условията посочената стойност е посочена като минимална (минимум), т.е. може да се определи като индикативна, а не фиксирана, ще бъдат ли допустими всички предложения на кандидат и на свързаните с него предприятия, при следната хипотеза:	3. Не, няма да бъдат допустими. Ограничението се изчислява на база производствената мощност - не повече от 1/3 от 940 MW, т.е. за не повече от 313,33 MW за едно предприятие или за няколко проекта на свързани предприятия. При изчисляването на 1/3 от общата квота, ще се включват и предложения на свързаните с кандидата предприятия. Свързаността ще се установява към датата на подаване на предложението за инвестиция, съгласно т. 3 на Приложение 1 на Регламент (ЕС №651/214), като няма да вземат предвид "предприятията партньори" по смисъла на т. 2, член 3 от Приложение 1 на Регламент ЕСN№651/2014.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		Всички заявления на кандидата и на свързаните с него лица (групата) са за ВИ инсталирани мощности, надхвърлящи 1/3 от индикативната стойност на общата ВИ квота (например 75 MW ВИ по Процедура 1 или 350 MW ВИ по Процедура 2), като същевременно ЛСС към тях, за чието финансиране се кандидатства: - са в рамките на 30%-50% от инсталираната ВИ мощност; - стойността на поисканата финансова помощ от групата не надхвърля 58 674 900 лв. ? Въпрос 4: Независимо, че според Процедурата се кандидатства за финансова помощ за частта от разходите, свързани с изграждането на ЛСС, в Приложение 14 „Критерии и методология за оценка на предложенията за осъществяване на инвестиции" е посочено, че: „Предложенията ще се класират на базата на исканата в тях помощ (лева) за MW(AC) мощности за производство на електрическа енергия от ВИ, подредени във възходящ ред, като предложенията се класират по възходящ ред на поисканата безвъзмездна помощ на единица мощност за производство от ВИ." (посочените по-долу са илюстративни и хипотетични за нуждите на примера): Ако при равни други условия в конкуренция помежду си попаднат два проекта, при които частта – производство на ел. енергия от ВИ е	4. В представения пример проектът X ще получи по-добро класиране от проекта Y. Все пак отбелязваме, че в примера с кандидатите и двамата кандидати представят поискана помощ в размер на 50% от стойността на проекта. Оферентите могат да подават искания за подкрепа в размер, по-нисък от 50 % от стойността на проекта (но не по-висок от 50 %) (вж. Раздел 10 от условията за кандидатстване).

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		за 5 MW инсталирана и присъединена мощност (проекти X и Y), като: - Проект X кандидатства с мощност на ЛСС за 2 MW (40% от ВИ); - Проект Y кандидатства с мощност на ЛСС за 2,5 MW (50% от ВИ) при посочени еднакви ценови стойности на 1 MW мощност на ЛСС (900 000 лв. без ДДС за 1 MW инсталирана мощност на ЛСС) в проекти X и Y: - Поисканата помощ от проект X ще бъде 900 000 лв. (50% от стойността на ЛСС за 2 MW мощност на ЛСС) - Поисканата помощ от проект Y ще бъде 1 125 000 лв. (50% от стойността на ЛСС за 2,5 MW мощност на ЛСС) Очевидно чрез проект Y се постигат в по-висока степен целите на НПВУ и на тази процедура в частност. Проект X ще кандидатства за помощ в размер на 180 000 лв. за единица мощност за производство от ВИ. Проект Y ще кандидатства за помощ в размер на 225 000 лв. за единица мощност за производство от ВИ. В тази връзка възниква следният въпрос: Кой от двата проект (X или Y) ще получи по-добро класиране на този етап от процедурата по класиране? Въпрос 5: В електронния формуляр за попълване в системата ИСУН по процедурата следва да се	5. Като дати за целеви стойности на частта мощности за производство на ВИ от комбинирания проект, в хипотезата на нови мощности, които вече са въведени в експлоатация (изграждането е започнало 2022 г., а въвеждането в експлоатация е през март 2023 г.) следва да се посочат: - Като дата на базова стойност - датата, на която е подадено предложението за изпълнение на инвестиция и - Като дата на целева стойност трябва да се посочи датата на издаването на удостоверението за въвеждане в експлоатация.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		посочи начална и крайна дата на целевите стойности: Какви дати за целеви стойности следва да се посочат за частта мощности за производство на ВИ от интегрирания проект, в хипотезата на нови мощности, които вече са въведени в експлоатация (изграждането е започнало 2022 г., а въвеждането в експлоатация е през март 2023 г.)? - Като началната дата на целевата стойност трябва ли да се посочи датата, на която е започнало изграждането (издадено разрешително за строеж)? или датата на подаване на заявлението за подпомагане? - Като крайна целева дата трябва ли да се посочи датата на издаването на удостоверението за въвеждане в експлоатация или крайната дата за изпълнение на инвестицията в ЛСС според проектното предложение? Въпрос 6: В електронния формуляр за попълване в системата ИСУН по процедурата следва да се посочи стойност на очакваните приходи в следствие на инвестицията: Моля да посочите които точно прогнозни приходи следва да се посочат! Само тези, които съответстват на финансираната част от интегрирания проект (за ЛСС) или за всички приходи от интегрирания проект? За какъв срок (колко години) трябва да бъдат пресметнати прогнозните приходи (година, две, три, пет, десет)?	6. Секцията „Очаквани приходи от проекта" НЕ се попълва.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
113.	19.04.2024	Въпроси по процедура BG-RRP-4.033 - "Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност над 200 kW" (Покана 2): 1. Секция 4. План за изпълнение/Дейности по проекта от формуляра в ИСУН: 1.1. Задължително ли е попълването на секцията? 1.2. Оценява ли се от оценителната комисия по процедурата? 2. Секция 5. Индикатори от формуляра в ИСУН: 2.1. Кандидатът следва ли да попълва допълнителни индикатори освен зададените във формуляра? 3. Секция 6. Финансова информация – кодове по измерения от формуляра в ИСУН: 3.1. Кандидатът следва ли да попълва някаква допълнителна информация? 4. Секция 10. Екип от формуляра в ИСУН: 4.1. Техническият ръководител на проекта съгласно раздел 11.1, точка 6 от Условията за кандидатстване и техническият ръководител по смисъла на чл. 163а от Закона за устройство на територията едно и също лице ли са? 4.2. Кандидатът следва ли да попълва допълнителни членове на екипа, освен техническия ръководител на комбинирания проект съгласно раздел 11.1, точка 6 от Условията за кандидатстване?	1. 1.1. Секция 4. План за изпълнение/Дейности по проекта от формуляра в ИСУН кандидатите следва задължително да посочат точното наименование на допустимата по процедурата дейност, описание на дейността, начин на изпълнение и очаквани резултати. 1.2. Проектното предложение се разглежда и оценява от оценителната комисия в неговата цялост. 2. 2.1. Кандидатите не следва да попълват допълнителни индикатори освен зададените във формуляра. 3. В тази точка кандидатите не следва да попълват никаква информация. 4. 4.1. В секция 10 кандидатите следва да представят информация за технически ръководител (физическо или юридическо лице) на комбинирания проект. 4.2. Допълнителните членове на екипа не е задължително да бъдат посочени. 4.3. На оценка подлежи само техническия ръководител по отношение на критериите заложени в т. 6 на раздел 11.1 КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА КАНДИДАТИТЕ.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		4.3. Екипът на кандидата подлежи ли на оценка от оценителната комисия по процедурата, извън съответствието техническия ръководител с изискванията на раздел 11.1, точка 6 от Условията за кандидатстване? 5. Секция 11. План за външно възлагане от формуляра в ИСУН: 5.1. кандидати, които не прилагат ЗОП и ПМС 80 следва ли да попълват тази секция? 6. Секция 13. Е-Декларации и Секция 14. Прикачени документи от формуляра в ИСУН: 6.1. Формулярът за кандидатстване позволява ли подписване и подаване с два КЕП сертификата за случаите, в които кандидатът се представлява от 2 лица едновременно? Има ли такава техническа функционалност в системата ИСУН? 6.2. При подаване на формуляра за кандидатстване чрез пълномощник – съгласно Условията за кандидатстване (раздел 20), за част от декларациите по образец има изискване да се подадат подписани само и единствено от законните представляващи кандидата съгласно Търговския регистър – къде се прикачват така подписаните сканирани файлове – в секция 14. Прикачени документи или на друго място във формуляра?	5. В случай че кандидатите не прилагат ЗОП и ПМС 80 в секцията се попълват дейностите, така както са заложени в Плана за изпълнение. В полето „Приложим нормативен акт" се избира ПМС, а в полето „Тип на процедурата" се избира „Избор без провеждане на процедура (по указание на УО)". 6. В случай че кандидат се представлява от повече от 1 (един) управител, формуляра за кандидатстване се подписва с КЕП на един от представляващите или с КЕП-ове на всички представляващи (управител/и и прокурист/и). В случай че предложението за изпълнение на инвестиция се подава от упълномощено лице формуляра за кандидатстване се подписва се с КЕП на упълномощеното лице. Представляващият, подписващ формуляра за кандидатстване с КЕП, попълва обстоятелствата в модул "Е-декларации" на ФК. Останалите представляващи (управители/прокуристи) попълват, подписват и прилагат декларацията в модул "Прикачени електронно подписани документи". Упълномощеното лице НЕ попълва обстоятелствата в модул "Е-декларации". Представляващият попълва, подписва и прилага декларацията в модул "Прикачени електронно подписани документи".

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		6.3. Ако в секция 14. Прикачени документи, прикачваме такива документи, които не са в предварително зададения списък от падащото меню „Вид" (например финансов отчет, сканирана банкова гаранция, други) – това означава ли, че се попълва само поле описание и се прикачва съответния файл, без да се избира вид на документа от падащото меню?	6.3. В случай че се прикачват документи, които не са в предварително зададения списък от падащото меню се избира произволна опция, като в полето описание се посочва наименованието на съответния файл. Прикачените документи ще бъдат разглеждани по съдържание, а не по наименование.
114.	21.04.2024	Въпроси по процедура чрез подбор за изпълнение на инвестиции от крайни получатели BG-RRP-4.033 „Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност над 200 kW" („Процедурата"): 1) Съгласно подточка (7) от точка 13.1 I (Допустими дейности) допустимите предложения следва да бъдат за не повече от 1/3 от общата квота на мощността за производство на електрическа енергия от ВИ по Процедурата. Същевременно, съгласно т. 24 от Приложение № 14 (Критерии и методология за оценка на предложенията за осъществяване на инвестиции) предприятие, което участва в търга, не може да поиска повече от 1/3 от общата квота на ЛСС по настоящата процедура. Предвид изложеното, молим за Вашето потвърждение дали предложение на предприятие или свързани предприятия следва да бъде за не повече от 1/3 от общата квота на мощността за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници И/ИЛИ не повече от 1/3 от общата квота на ЛСС по настоящата Процедура.	1) Ограничението се изчислява на база производствената мощност - не повече от 1/3 от 940 MW, т.е. за не повече от 313,33 MW за едно предприятие или за няколко проекта на свързани предприятия. При изчисляването на 1/3 от общата квота, ще се включват и предложения на свързаните с кандидата предприятия. Свързаността ще се установява към датата на подаване на предложението за инвестиция, съгласно т. 3 на Приложение 1 на Регламент (ЕС №651/214), като няма да вземат предвид "предприятията партньори" по смисъла на т. 2, член 3 от Приложение 1 на Регламент ЕСN№651/2014.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		2) Прилага ли се максималният размер на финансиране за един проект за едно предложение от 58 674 900 лева за предложенията на кандидат и неговите свързани предприятие? При положителен отговор, молим да посочите от къде се извежда това ограничение, реферирайки към конкретен текст от документацията по процедурата.	2) Не, не се прилага за свързаните предприятия.
115.	23.04.2024	Здравейте! Моля за отговор на следните въпроси: 1. Съгласно секция 13.1, I, т. 6) от Условията, Допустимите предложения за изпълнение на проекти следва: Да предвиждат инсталиране на ЛСС на комбинирания проект с определени характеристики. На стр. 27 от Условията изрично е посочено, че тези обстоятелства „се удостоверяват чрез представения на етап кандидатстване на идеен проект или технически/работен проект, изготвен от лице с проектантска правоспособност, вписано в съответния регистър на Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране и отговарящ на приложимите нормативни изисквания.“ Също така, в Секция 20, т. 9) се изисква, наред с другото, при подаване на формуляра за кандидатстване да се представи „В зависимост от степента на проектна готовност за изпълнение на комбинираните проекти (интегрирани проекти) за изграждане на нови инсталирани мощности за производство на електрическа енергия от слънчева и/или вятърна енергия и за ЛСС, „зад средствата за търговско измерване“ (зад електромера),	1. Моля вижте становище на ДНСК във връзка с постъпили въпроси по процедурата за подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от ВЕИ и съхранение на електроенергия: https://www.me.government.bg/uploads/manager/source/VOP/%5BUntitled%5D.pdf

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		включени в предложението … идеен проект (ако за проекта няма пълна проектна готовност към момента на кандидатстване) или технически/работен проект (за проекти в пълна степен на проектна готовност)" В нашия случай ФЕЦ вече са изградени и въведени в експлоатация със съответните решения. Същевременно, батериите по същността си по-скоро са преместваем обект, отколкото строеж. Това разбиране е залегнало и в самите Условия, като в Секция 23.2, II се казва, че „След сключване на договора за финансиране, крайният получател следва да представи: Доказателства за изпълнение на следните етапи в предвидените срокове: … - разрешение за поставяне или разрешение за строеж на ЛСС съгласно ЗУТ." За преместваеми обекти не се изготвят технически проекти. С оглед на горното, дали предложение, което не съдържа технически проект за ЛСС поради техния характер би следвало да се приеме за разглеждане от СНД като допустимо или изискването да се представи технически проект трябва да се тълкува в смисъл, че е необходимо ЛСС да бъдат третирани като строеж, а не като преместваеми обекти, каквито са? 2. Когато едно предприятие-участник в процедурата кандидатства с повече от един обект за производство на ВИ, молим за Вашето потвърждение дали: (1) такова предприятие-участник подава едно предложение по отношение на всички обекти, с които се кандидатска или е необходимо	2. Едно проектно предложение се подава за един енергиен обект, който е с определена инсталирана мощност и за който е издадено становище за присъединяване /има сключен предварителен договор за присъединяване / договор за присъединяване. Един кандидат може да подаде повече от едно проектно предложение за различни енергийни обекти, като предложенията на един кандидат следва да бъдат за не повече от 1/3 от общата

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		изготвянето и подаването на отделни предложения за всеки обект? и (2) във връзка с класирането и методологията за оценка на предложенията – оценката/класирането на такъв участник поотделно ли ще се извършва за всеки обект или за всички обекти заедно (включително от гледна точка на прилагането на първия критерии при равенство на база мощност за производство на ВИ, посочен на. стр. 13 от Приложение 14 към Условията за участие)?	квота на мощността за производство на електрическа енергия от ВИ. (2) Класирането ще се извършва поотделно за всяко проектно предложение.
116.	24.04.2024	Моля за отговор на следните въпроси: 1. Идейният или технически проект при ФЕЦ, за който предстои изграждане , трябва да бъде само за батериите или за целия комбиниран проект?	1. Съгласно Условията за кандидатстване, кандидатът следва да представи минимум следните документи: идеен проект (ако за проекта няма пълна проектна готовност към момента на кандидатстване) или технически/работен проект (за проекти в пълна степен на проектна готовност) - документите по б. в) се изготвят от лице с проектантска правоспособност, вписано в съответния регистър на Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране. Документите трябва да съдържат минимум следната информация, удостоверяваща обстоятелствата по т. 13.1 „Допустими дейности", т. I, подточки 4) - 6) от настоящите Условия за кандидатстване, както следва: • точният адрес на обекта, попадащ в урбанизирани територии, където ще се изгражда комбинирания проект; • инсталирана мощност за производство на енергия от ВИ (вятърна и/или слънчева енергия), MW; • инсталирана мощност на ЛСС, MW; • капацитет на инсталираните съоръжения за съхранение, MWh.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
			• инсталиране на ЛСС на комбинирания проект със следните характеристики: • минимална мощност от 30% от инсталираната мощност (MW) на производствения компонент на комбинирания проект и не повече от 50% от инсталираната мощност (MW); • да зарежда най-малко 75% от електрическата енергия от пряко свързания енергиен обект за производство на енергия от ВИ на годишна база (от компонента производство на комбинирания проект); • ЛСС да имат гарантиран (полезен) капацитет за продължителност от най-малко 2 часа (дефиниран като отношението на гарантирания капацитет на ЛСС, в MWh, към неговата максимална мощност на зареждане/разреждане в MW) да е с най-малко 2 часа (C-Rate да е максимум C/2). • Площ в кв. м., на която ще се разположи/изгради ЛСС.
		2. Ако техническият ръководител на проекта е нает на трудов договор, напр. 4 часа по един проект, то възможно ли е той да бъде нает на 4ч по друг проект, отново като технически ръководител? Неговото възнаграждение допустим разход ли е във връзка с разходите за инженерни и технически услуги?	2. Да, възможно е. Да, неговото възнаграждение е част от допустимите разходи.
		3. При изграждане на ФЕЦ с получено разрешително за строеж в началото на 2024, но който не е изграден към момента на подаване на проекта, валидно ли е изискването, посочено на стр. 25 за нови	3. Дефиницията по започването на работите по проекта включва започване на строителните дейности, поемане на първия правнообвързващ ангажимент за поръчка на оборудване и т.н. Подготвителни действия като получаване на разрешително само по себе си не води до започване на работите по проекта. Вижте и отговора на въпрос 95.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		мощности, а именно а) не са започнали работите по проекта за двата компонента (производство и съхранение) или с налично разрешително преди датата на кандидатстване е възможно да е стартирало строителството на ФЕЦ? 4. Относно датите, на които трябва да са постигнати резултати, в Условията за изпълнение са записани тези: Крайният получател следва да представи доказателства за изпълнение на следните етапи в предвидените по-долу срокове: - поръчан е/са подходящият(ите) трансформатор(и) за високо напрежение: не по-късно от 31 октомври 2024 г. - всички разрешителни за строеж за енергийния обект за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници (ВИ) и за съоръжението за съхранение, както са посочени в предложението, са получени: не по-късно от 30 ноември 2024 г. - подписан е договор за строителство енергийния обект за производство на електрическа енергия от ВИ и съоръжението за съхранение е започнало: не по-късно от 31 декември 2024 г; - осигурено е финансиране за реализиране на проектното предложение не по-късно от 31.12.2024 г. В Критериите за оценка, обаче, датите са: - поръчан е подходящият(ите) трансформатор(и) за високо напрежение: не по-късно от 28 февруари 2025 г.	4. Коректните дати са: - поръчан е подходящият(ите) трансформатор(и) за високо напрежение: не по-късно от 28 февруари 2025 г. - всички разрешителни за строеж както за ВЕИ, така и за съоръжението за съхранение, както са посочени в предложението, са получени: не по-късно от 31 март 2025 г. - подписан е договор за строителство и строителството на ВЕИ и съоръжението за съхранение е започнало: не по-късно от 30 април 2025 г; - осигурено е финансиране за реализиране на проектното предложение не по-късно от 30 април 2025.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		- всички разрешителни за строеж както за ВЕИ, така и за съоръжението за съхранение, както са посочени в предложението, са получени: не по-късно от 31 март 2025 г. - подписан е договор за строителство и строителството на ВЕИ и съоръжението за съхранение е започнало: не по-късно от 30 април 2025 г; - осигурено е финансиране за реализиране на проектното предложение не по-късно от 30 април 2025. Кои са верните дати?	
117.	25.04.2024	Здравейте, Моля във връзка с отговор на въпрос 28.1 да потвърдите, че в "Код на проекта по КИД-2008" от раздел 2 от формуляра за кандидатстване "Данни за кандидата" се посочва код по КИД-2008, който има отношение към дейностите по проекта, а именно изграждане на комбиниран проект за производство на електроенергия от ВИ и съоръжения за съхранение. Кодът по проекта не съвпада непремено с кода на основна икономическа дейност на кандидата. Благодарим Ви за уточнението.	В "Код на проекта по КИД-2008" от раздел 2 от формуляра за кандидатстване "Данни за кандидата" се посочва „неприложимо“.
118.	26.04.2024	1. Моля да потвърдите, че по процедурата са допустими единствено разходи за изграждане на съоръжение за ЛСС , а не са допустими разходи за изгражане на компонента за производство на електрическа енергия (съгласно текста на т.14.2 от Поканата). 2. В случай че отговорът по т.1 е положителен, то разходите за изграждане на компонента за производство на електрическа енергия следва да бъдат част от проекта, но да не се	1. Потвърждаваме, разходи за изграждане на компонента за производство на електрическа енергия не са допустими. 2. Разходите за изграждане на компонента за производство на електрическа енергия не се посочват във формуляра за кандидатстване.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		предвижда БФП или да бъдат извършени от бенефициента извън проекта. 3. Моля да предоставите пояснения отнсоно изискването за "нова мощност", 2) разширяване или реконструкция на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от ВИ в експлоатация с увеличаване на съществуващата инсталирана мощност. В тези случаи, предложението се съобразява и е допустимо само за увеличената мощност (разликата между инсталираната мощност след разширението и реконструкцията и инсталираната мощност на съществуващия обект преди разширението и реконструкцията). Коя мощност визирате - на производствената мощност или на ЛСС? Как се изчислява мощността? Моля, дайте конкретни примери.	3. В конкретния случай под увеличена мощност се има предвид мощността на компонента за производство на електрическа енергия. Вижте отговора на въпрос 101.
119.	26.04.2024	Допустимо ли е банковата гаранция и декларацията за същата съгласно Приложение 15 да бъде предоставена от банка с регистрация в рамките на Европейския Съюз без регистрация в Търговския Регистър?	Да, допустимо е.
120.	29.04.2024	При хипотеза: Кандидат с повече от едно проектно предложение за общо над 9 MW мощност на производствения компонент на централите, но не повече от 5 MW мощност на проект, с какъв собствен капитал следва да разполага дружеството - кандидат? Индивидуално ли се разглеждат предложенията, респ. капитала с който	Изискването за собствен капитал може да бъде изпълнено чрез акционери-те/членовете на кандидата. Други лица, свързани с кандидата, не се вземат предвид при проверката на съответствието с изискването. Стойността на капитала ще бъде изчислена на базата на среднопретеглена стойност с позоваване на дяловото участие, притежавано от съответните акционери или съдружници в проектното дружество (напр. сумата от капитала ×

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		разполага кандидата и мощностите, за които се подава предложението или кумулативно - след като се вземат предвид всички подадени от него проекти?	процент от собствения капитал за всеки акционер или съдружник). Изискването за собствен капитал не се прилага кумулативно за всяко едно проектно предложение. Капиталът на кандидата няма да се проверява с оглед общата мощност на всички подадени проектни предложения.
121.	30.04.2024	Допустимо ли е кандидатът да има в структурата си 30% държавно участие?	По настоящата процедура няма ограничение по отношение на собствеността на капитала.
122.	02.05.2024	Във връзка с поставеното изискване по т.4 от Критериите за допустимост за минимален размер на собствен капитал, моля за разяснения: 1.При позоваване на собствения капитал на съдружниците/акционерите, какво представлява терминът "среднопретеглена стойност" и съставлява ли същата сбор, в размер на изискуемия минимум за кандидата, който се изчислява чрез събиране на собствения капитал на всеки от отделните съдружници, изчислен на база дяловото му участие му в капитала на дружеството - кандидат? 2. При позоваване на капитала на отделните съдружници, необходимо ли е всеки от тях поотделно да притежава минимален собствен капитал, изчислен на база дяловото му участие? Възможно ли е критериите за минимален капитал да бъдат изпълнение само	1. В случай на множество акционери или съдружници стойността на капитала ще бъде изчислена на базата на среднопретеглена стойност с позоваване на дяловото участие, притежавано от съответните акционери или съдружници в проектното дружество (напр. сумата от капитала × процент от собствения капитал за всеки акционер или съдружник). 2. Възможно е критерият за собствен капитал да бъде покрит и от един от съдружниците/акционерите, доколкото неговата кореспондиращата среднопретеглена стойност на дяловото участие е достатъчна да покрие критерия за собствен капитал.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		с позоваването на стойността на капитала на един от съдружниците/акционерите?	
123.	02.05.2024	Във връзка с поставеното изискване по т.4 от Критериите за допустимост на кандатите за минимален размер на собствен капитал, моля за разяснения: 1. Допустимо ли е позоваването на капитала на един съдружник/акционер юридическо лице, ако другите съдружници в дружеството кандидат са физически лица? Необходимо ли е всеки отделен съдружник да отговаря на изискване за минимален размер на собствен капитал или за изпълнение на изискването се отчита общия сбор от собствения капитал на съдружниците изчислен по процентното му участие в капитала на кандидата? 2. В предоставените указания позоваването на собствен капитал е допустимо при множество акционери/съдружници. Възможно ли е кандидатът при едноличен ООД или АД да се позове на собствения капитал на едноличния собственик (тъй като очевидно в случая няма множество съдружници/акционери)?	1. Моля вижте отговора на въпрос 122 по-горе. 2. В съответствие с Условията за кандидатстване, изискването за собствен капитал се доказва от кандидата самостоятелно или чрез негов(ите) акционер(и)/съдружник(ци). В допълнение, съгласно Условията за кандидатстване изискването за собствен капитал се доказва с годишни финансови отчети или консолидирани годишни финансови отчети от последната приключена финансова година. Предвид това, физическо лице, което не изготвя финансови отчети в съответствие със Закона за счетоводството и приложимите счетоводни стандарти, не може да отговори на условието за доказване на собствен капитал чрез акционер/съдружник.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
124.	02.05.2024	Въпрос 1: Необходимо ли е представяне на актуални състояния на чуждестранни дружества, с които кандидатът формира група? Въпрос 2: Необходимо ли е представяне на годишни отчети за дейността на предприятията, с които кандидатът формира група предприятия, за целите на доказване, че те не са предприятия в затруднено положение? Въпрос 3: Необходимо ли е представяне на доказателства за ангажиране на технически ръководител (договор, писмо за ангажимент или друго)? Въпрос 4: Необходимо ли е представяне на доказателства за опита на ангажирания технически ръководител? Въпрос 5: Необходимо ли е попълване на раздел "Екип" от формуляра за кандидатстване, при положение, че няма изисквания за екип на проекта?	1. В случаите, когато кандидатът предостави одитиран консолидиран финансов отчет за чуждестранни дружества, с които кандидатът формира група, не е необходимо да се представяне на актуални състояния на чуждестранни дружества. В останалите случаи, следва да се представят. 2. Условията за кандидатстване, критериите за допустимост се доказват с представяне на годишни финансови отчети или консолидирани годишни финансови отчети от последната приключена финансова година. При оценката на ниво група от свързани предприятия се използват данни от консолидираните отчети на групата. Когато консолидираните отчети не са изготвени в съответствие с изискванията на нормативните актове (Закон за счетоводството, приложимите счетоводни стандарти, др.), необходимите за изчисленията числа се обобщават от индивидуалния годишен отчет на всяко свързано дружество и се заверяват от регистриран одитор. Моля вижте разяснение по процедурата за предприятие в затруднено положение: https://www.me.government.bg/uploads/manager/source/VOP/NPVU/Raziasnenie_PZP.pdf. 3.-5. В т. 9 Екип от Формуляра за кандидатстване е необходимо да се посочи техническия ръководител по т.11.1, т 6) от Условията за кандидатстване. Няма изискване относно вида на правоотношенията с лицето (физическо или юридическо лице), което ще бъде ангажирано за технически ръководител. Доколкото кандидатът декларира, че е ангажирал технически ръководител, кандидатът трябва да може да докаже достоверността на декларираните доказателства. СНД има право да изисква документи в тази връзка. За доказателства могат да се представят всякакви документи, които доказват, че техническия ръководител е ангажиран и има

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
			изискуемия опит (напр. граждански договор, трудов договор, CV, референции за изпълнение на проекти, и т.н.).
		Въпрос 6: Идейният/технически/работен проект в заверено копие ли се представя?	6. Приложените документи трябва да са копия на оригиналите, като те трябва да са подписани с валиден КЕП от упълномощеното лице или лицето, представляващо кандидата, вписано като такова в ТР и Регистъра на ЮЛНЦ или заверени с изписване „Вярно с оригинала", подпис и имена на заверяващия (Крайния получател или негов пълномощник).
		Въпрос 7: Допустима ли е промяна на точното местоположение на съоръжението за съхранение спрямо заложеното в представения към формуляра за кандидатстване идеен проект, при положение че техническите характеристики на съоръжението се запазват в съответствие с изискванията по процедурата и подаденото предложение?	7. Възможно е, доколкото промяната не води до промяна на параметрите, размера на безвъзмездното финансиране и/или индикаторите.
		Въпрос 8: Допустими ли са изменения в проекта по време на строителството спрямо представения на етап кандидатстване проект, включително конкретното оборудване на съоръжението за съхранение, при положение че построеното отговаря на техническите изисквания на документацията, подадената оферта и подписания договор за финансиране?	8. Ако се налага изменение на проекта и/или техническото решение и това изменение не води до промяна на параметрите (инсталираната мощност), размера на безвъзмездното финансиране и/или индикаторите, то би било допустимо. В допълнение, кандидатът следва са спази крайния срокът за изпълнение съгласно Раздел 17 и сроковете за постигане на междинните етапи съгласно Раздел 23.2, II. от Условията за кандидатстване.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
125.	02.05.2024	Необходимо ли е електронните подписи на законните представляващи кандидатите да бъдат издадени като професионални квалифицирани електронни подписи в качеството им на законни представляващи на съответното дружеството или могат да подпишат с лични квалифицирани електронни подписи (издадени в качеството им на физически лица)?	И двата варианта са допустими.
126.	02.05.2024	Доколкото в Условията за кандидатстване изискването за (полезен) гарантиран капацитет на ЛСС не е достатъчно ясно и еднозначно, моля да потвърдите, че е допустимо финансирането на ЛСС, при което отношението на гарантирания капацитет на ЛСС, в MWh, към неговата максимална мощност на зареждане/разреждане в MW, C-Rate е C/4!	Капацитетът за продължителност на ЛСС трябва да бъде най-малко 2 часа или повече. Следователно, ЛСС с капацитет за продължителност 4 часа отговаря на условията за участие. Капацитетът на продължителност на ЛСС не е част от критериите за оценка. Той е приложим само за оценка на допустимостта на определено проектно предложение.
127.	04.05.2024	Здравейте, Едно от изискванията по процедурата (т. 11.1, 6) от Условията за кандидатстване) е кандидатите да са ангажирали технически ръководител (физическо или юридическо лице) на комбинирания проект, който да е работил по сходен проект, като са определени изискванията за такъв сходен проект. Края на т. 6) изрично е посочено, че съответствието с посочените в нея обстоятелства, при кандидатстване се ДЕКЛАРИРА от кандидатите в декларация по образец Приложение 6. Посоченото се потвърждава от критерий № 29 от Критериите за допустимост по процедурата (Приложение 14), съгласно който ЕДИНСТВЕН ИЗТОЧНИК НА ПРОВРКА по този критерий е	Техническият ръководител следва да е ангажиран на етап кандидатстване. Няма изискване относно вида на правоотношенията с лицето (физическо или юридическо лице), което ще бъде ангажирано за технически ръководител. В т. 9 Екип от Формуляра за кандидатстване се посочва техническия ръководител по т.11.1, т 6) от Условията за кандидатстване. Доколкото кандидатът декларира, че е ангажирал технически ръководител, кандидатът трябва да може да докаже достоверността на декларираните доказателства. СНД има право да изисква документи в тази връзка.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		Декларация (съгласно образец по Приложение 6). Препотвърждаване се явява и ЛИПСАТА НА КАКВИТО И ДА БИЛО ИЗИСКУЕМИ ДОКУМЕНТИ по отношение на техническия ръководител в т. 20 "Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване" от Условията за кандидатстване. Посоченото по-горе е напълно нормално и правилно заложено при разработване на документацията, имайки предвид същността на процедурата, етапите на развитие на проектите, множеството различни варианти на потенциалните проекти и т.н. Същевременно обаче, в сесията "Въпроси и отговори" на няколко места отговаряте, че в т. 10 "Екип" от Формуляра за кандидатстване се посочва техническия ръководител и като доказателства могат да се представят всякакви документи, които доказват, че техническия ръководител е ангажиран и има изискуемия опит (напр. граждански договор, трудов договор, CV, референции за изпълнение на проекти и т.н.). Предвид значителното противоречие между отговорите Ви и заложеното в официалната документация по процедурата, моля за ясни, точни и категорични отговори на следните въпроси: 1. Необходимо ли е да се представят на етап кандидатстване други документи по отношение	1. Техническият ръководител следва да е ангажиран на етап кандидатстване.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		на техническия ръководител, освен декларирането на обстоятелствата в Декларацията съгласно Приложение 6? В случай на положителен отговор от Ваша страна, моля ИЗРИЧНО ДА СЕ ОБОСНОВЕТЕ кое налага това и къде в документацията по процедурата може да се намери ОСНОВАНИЕТО за отговора Ви. 2. Какво следва да се представи на етап кандидатстване по отношение на техническия ръководител, в случай че той все още не е избран, тъй като етапът на проекта не предполага необходимостта от това (изборът му ще се направи, когато е налице проектна готовност)? 3. Какво следва да се представи на етап кандидатстване по отношение на техническия ръководител, в случай че тече процес на неговия избор, който ще продължи след крайния срок за кандидатстване, т.е. няма да е приключил до 12.06? 4. Какво следва да се посочи в т. 10 "Екип" от Формуляра за кандидатстване при случаите по т. 2 и 3 по-горе, когато на етап кандидатстване не е избран технически ръководител? 5. Какво следва да се посочи в т. 10 "Екип" от Формуляра за кандидатстване, в случай че техническият ръководител е юридическо лице?	Няма изискване относно вида на правоотношенията с лицето (физическо или юридическо лице), което ще бъде ангажирано за технически ръководител. В т. 9 Екип от Формуляра за кандидатстване се посочва техническия ръководител по т.11.1, т 6) от Условията за кандидатстване. Доколкото кандидатът декларира, че е ангажирал технически ръководител, кандидатът трябва да може да докаже достоверността на декларираните доказателства. СНД има право да изисква документи в тази връзка.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
128.	07.05.2024	Ще кандидатстваме по процедурата с три проектни предложения за изграждане на комбинирани проекти, където производствения компонент от ВИ е с планирана мощност по 4.8 MW за всеки отделен проект. В счетоводния баланс за последната приключена финансова година имаме собствен капитал 1.2 млн. лева. Правилно ли е разбирането ни, че с 1.2 млн. лева собствен капитал отговаряме на изискването по административен критерий за допустимост № 31 (за собствен капитал) и за трите проектни предложения?	Изискването за собствен капитал не се прилага кумулативно за всяко едно проектно предложение. Капиталът на кандидата няма да се проверява с оглед общата мощност на всички подадени проектни предложения.
129.	07.05.2024	Здравейте, На 29.03.2024 г. в 16:10:37 ч. през системата ИСУН зададох няколко въпроса по процедура BG-RRP-4.033 - "Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност над 200 kW" (Покана 2). Въпросите са под номер BG-RRP-4.033-Q062. Днес видях, че има публикувани отговори от Ваша страна от дата 02.05, като те са на въпроси до № 63 включително. За съжаление, не можах да намеря отговорите на моите въпроси! Всъщност не намерих и самите въпроси! Под № 62 в таблицата с отговорите стои съвсем различен въпрос, който не съм задавал! Моля, да проверите какво се е случило и на какво се дължи това недоразумение. Също така НАСТОЯВАМ ДА ОТГОВОРИТЕ НА ВЪПРОСИТЕ МИ ВЪВ ВЪЗМОЖНО НАЙ-КРАТКИ СРОКОВЕ И ПРИОРИТЕТНО ПРЕД ДРУГИ	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		ВЪПРОСИ, ЗАДАДЕНИ СЛЕД ТЯХ, защото отдавна трябва да имам отговори от Ваша страна! Фактът, че групата, в която е трябвало да бъдат моите въпроси, вече е публикувана, го доказва! Ето и първоначално зададените от мен въпроси под № RRP-4.033-Q062: "Здравейте, Дружество Х има готов работен проект (вкл. разрешение за строеж, становище, че не е необходима ОВОС/екологична оценка и валиден предварителен договор за присъединяване) за изграждане на 7MW ФЕЦ. Проектната документация не включва изграждането на ЛСС. В момента централата е в процес на изграждане (на 60% изградена), като отговаряме на сроковете за започване на работа по проекта съгласно Условията за кандидатстване. Технически ръководител на обекта е лице, което не отговаря на изискванията заложени в документацията по процедурата. В процес на проектиране е ЛСС, което да бъде присъединено към гореспоменатата инсталация. Параметрите му изцяло отговарят на заложените по процедурата критерии. ЛЛС ще бъде изградено на парцела, в който изграждаме производствения компонент. Ще бъде проведена процедура на конкурентен подбор за нов изпълнител за изграждане на ЛСС, чийто технически ръководител ще отговаря на изискванията заложени в документацията по процедурата.	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		1. Допустимо ли е да кандидатстваме за комбиниран проекта в така описаната ситуация? 2. Допустимо ли е на етап кандидатстване да представим работния проект за производствения компонент и идеен проект за ЛСС? 3. Ще се счита ли за изпълнено изискването по т. 6 от Раздел 11.1 „Критерии за допустимост на кандидатите" от Условията за кандидатстване относно техническия ръководител? 4. В случай на отрицателен отговор на въпрос 3, моля за указания как да бъде изпълнено изискването по т. 6 от Раздел 11.1?	1. Техническият ръководител следва да е ангажиран на етап кандидатстване; 2. В раздел 20 от Условията за кандидатстване е поставено изискване за представянето на идеен проект за ЛСС (ако за проекта няма пълна проектна готовност към момента на кандидатстване) или технически/работен проект (за проекти в пълна степен на проектна готовност). Документите по б. в) се изготвят от лице с проектантска правоспособност, вписано в съответния регистър на Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране. Посочените документи е необходимо да съдържат минимум следната информация: • точният адрес на обекта, попадащ в урбанизирани територии, където ще се изгражда комбинирания проект; • инсталирана мощност за производство на енергия от ВИ (вятърна и/или слънчева енергия), MW; • инсталирана мощност на ЛСС, MW; • капацитет на инсталираните съоръжения за съхранение, MWh. • инсталиране на ЛСС на комбинирания проект със следните характеристики: • минимална мощност от 30% от инсталираната мощност (MW) на производствения компонент на комбинирания проект и не повече от 50% от инсталираната мощност (MW); • да зарежда най-малко 75% от електрическата енергия от пряко свързания енергиен обект за производство на енергия от ВИ на годишна база (от компонента производство на комбинирания проект); • ЛСС да имат гарантиран (полезен) капацитет за продължителност от най-малко 2 часа (дефиниран като отношението на гарантирания капацитет на ЛСС, в MWh, към неговата максимална мощност на зареждане/разреждане в MW) да е с най-малко 2 часа (C-Rate да е максимум C/2). • Площ в кв. м, на която ще се разположи/изгради ЛСС.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
			3. За да бъде изпълнено изискването по т. 6 от Раздел 11.1 „Критерии за допустимост на кандидатите" от Условията за кандидатстване е необходимо на етап кандидатстване да бъде ангажиран технически ръководител. Няма изискване относно вида на правоотношенията с лицето (физическо или юридическо лице), което ще бъде ангажирано за технически ръководител.
130.	07.05.2024	Здравейте, Във връзка с Вашите отговори, че техническият ръководител следва да е ангажиран на етап кандидатстване и трябва да се представят документи за него, моля за следните разяснения: 1. На какво основание изисквате техническият ръководител да е ангажиран още при кандидатстване и съответно да се представят документи за него? В Условията за кандидатстване, след изискванията за техническия ръководител изрично е посочено: „По отношение на съответствието с посочените в т. 6) обстоятелства, при кандидатстване се декларира от кандидатите в декларация по образец Приложение 6". Никъде в Условията или Критериите за оценка не фигурират каквито и да било документи, които да се	Съгласно раздел 11, 11.1. 6) на Условията за кандидатстване, "Допустими по настоящата инвестиция и конкурентните тръжни процедури за подбор на предложения за изпълнение на инвестиции от крайни получатели са само кандидати, които отговарят на следните критерии: … 6) Да са ангажирали технически ръководител (физическо или юридическо лице) на комбинирания проект, който да е работил по сходен проект, като сходността се определя от следните категории …" Съответно, техническият ръководител следва да е ангажиран на етап кандидатстване. Няма изискване относно вида на правоотношенията с лицето (физическо или юридическо лице), което ще бъде ангажирано за технически ръководител. В т. 10 Екип от Формуляра за кандидатстване се посочва техническия ръководител по т.11.1, т 6) от Условията за кандидатстване. Доколкото кандидатът декларира, че посоченият технически ръководител на проекта е работил по еквивалентен проект, кандидатът трябва да може да докаже достоверността на

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		представят на етап кандидатстване в тази връзка. 2. Как да изберем технически ръководител на етап кандидатстване, при положение че на този етап все още не е проведена процедура на избор на изпълнител за изграждане на ЛСС? 3. В случай че изберем технически ръководител, сключим договор с него и го представим на етап кандидатстване, на какво основание да наложим този наш избор на избрания впоследствие с публична покана изпълнител за изграждане на ЛСС?	деклариранитe доказателства. СНД има право да изисква документи в тази връзка. За доказателства могат да се представят всякакви документи, които доказват, че техническия ръководител е ангажиран и има изискуемия опит (напр. граждански договор, трудов договор, CV, референции за изпълнение на проекти, и т.н.). Моля вижте разяснение по процедурата за приложение на ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 80 на МС от 09.05.2022 г.: https://www.me.government.bg/themes/razyasnenie-vav-vrazka-s-postanovlenie-80-na-ms-ot-09-05-2022-g-za-opredelyane-na-pravilata-za-vazlagane-na-deinosti-po-investicii-ot-kraini-poluchateli-na-sredstva-ot-mehanizma-za-vazstanovyavane-i-ustoichivost-2536-1643.html
131.	07.05.2024	Здравейте, Представляваното от мен дружество има готов технически проект (вкл. строително разрешение, становище, че не е необходима ОВОС и предварителен договор за присъединяване) за изграждане на 2MWp ФЕЦ. Изграждането на централата стартира през м. февруари 2024 г., като към момента е готова на 40%. Имаме желание да кандидатстваме по настоящата процедура, но от Условията за кандидатстване е видно, че е допустимо да се участва единствено за КОМБИНИРАН проект (производствена част + ЛСС). В нашия случай, техническата документация, на база на която е получено строителното разрешение, не предвижда изграждането на комбиниран проект по смисъла на Условията за кандидатстване, тъй като не включва изграждане на ЛСС.	По отношение на ЛСС се представя идеен проект (отговарящ на заложените изисквания в процедурата). По отношение на производствения компонент към момента на подаване на заявлението се представят: - Влязло в сила решение или становище на компетентния орган по околна среда: i) че не се изисква екологична оценка по ЗООС, оценка на въздействието върху околната среда по ЗООС или оценка на съответствието по ЗБР за компонента от комбинирания проект, свързан с производството на електрическа енергия от ВИ; или ii) за вида на оценката по ЗООС и ЗБР, която трябва да бъде извършена, и договор за назначаване на сертифициран експерт в тази връзка за компонента от комбинирания проект, свързан с производството на електрическа енергия от ВИ (доказателства, които се предоставят при подаване на заявлението: заверено копие от решение/я на компетентния орган по околна среда); и - заверено копие от валидно становище за присъединяване (в случите по чл.26а, ал. 2 от ЗЕВИ) или валиден предварителен договор или действащ договор за

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		В тази връзка, моля да отговорите на следния въпрос: Допустимо ли е да кандидатстваме по процедурата, като представим ИДЕЕН ПРОЕКТ за частта ЛСС (отговарящ на заложените изисквания в процедурата), от който е видно, че ЛСС ще бъде свързан към гореспоменатия производствен компонент и ТЕХНИЧЕСКИЯ ПРОЕКТ за производствения компонент? Благодаря Ви за отговора.	присъединяване със съответния мрежови оператор за компонента от комбинирания проект, свързан с производството на електрическа енергия от ВИ.
132.	08.05.2024	Здравейте, във връзка с кандидатстване по процедурите имаме нужда от следните разяснение: В секция „Разяснение по процедури за подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия във връзка с приложимия режим на държавна помощ" в МЕ е дадено следното разяснение: „По процедурите BG-RRP-4.032/BG-RRP-4.033 се прилагат изискванията и ограниченията за държавна помощ, валидни за Раздел 7, член 41, параграф 1а от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014 (Помощи за опазване на околната среда). В тази връзка секторите, които са изключени от настоящата процедура са: 1. Рибарството и аквакултурите, в обхвата на Регламент (ЕС) № 1379/2013" Предвид това имам следните въпроси:	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		1. Ако важи за процедура BG-RRP-4.032/BG-RRP-4.033, защо не е коригиран оценителния лист от методиката за оценка, Критерии за допустимост, т. 4. Ако един кандидат развива своята дейност в сектора на първичното производство на селскостопански продукти, какво бихте написали на контролния лист за оценка, като там стои този сектор като недопустим? 2. В приложение 2 за държавните помощи, което трябва да попълни всеки кандидат в т.“ 6. Представляваното от мен предприятие (приложимото се отбелязва с "x"): не осъществява дейност в недопустимите сектори по Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014 г., посочени в Условията за кандидатстване “, като в тях, сектора на първичното производство на селскостопански продукти е недопустим;	1. При оценката ще се вземат единствено недопустимите сектори съгласно разяснение по процедурата за приложим режим на държавни помощи: https://www.me.government.bg/themes/vaprosi-i-otgovori-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-s-prilojimiya-rejim-na-darjavna-pomosht-2527-1643.html 2. Ще се имат предвид единствено недопустимите сектори съгласно разяснение по процедурата за приложим режим на държавни помощи: https://www.me.government.bg/themes/vaprosi-i-otgovori-po-proceduri-za-podkrepa-na-novi-moshtnosti-za-proizvodstvo-na-elektroenergiya-ot-vazobnovyaemi-iztochnici-i-sahranenie-na-elektroenergiya-vav-vrazka-s-prilojimiya-rejim-na-darjavna-pomosht-2527-1643.html
		В Приложение 14 „Критерии и методология за оценка“ пише „Предложенията се класират въз основа на поисканата помощ за 1 MW мощност за производство на електрическа енергия от ВИ, като предложенията се класират по възходящ ред на поисканата безвъзмездна помощ на единица мощност за производство от ВИ “ 1. В случаите, когато има изградена централа с инвестиционен проект и разрешение за строеж, която предстои да бъде	1. Доколкото изградените мощности, отговарят на изискването за "нова мощност", данните се въвеждат в секция 11. „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“. на Формуляра за кандидатстване и се доказват преди изплащане на помощта чрез представяне на заверени копия от: (а) влязло в сила разрешение за ползване (за строежи от първа, втора и трета категория) или с удостоверение за въвеждане в експлоатация (за строежи от четвърта и пета категория), издадено от органите на Дирекцията за национален строителен контрол/ органа, издал разрешението за строеж, при условия и по ред, определени в наредба на министъра на регионалното развитие и

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		пусната в експлоатация (самостоятелен проект) и за целите на кандидатстване по процедура BG-RRP-4.032/BG-RRP-4.033 се изработи нов идеен и/или технически проект за ЛСС, които ще бъдат присъединени към централата за производство на електроенергия от ВИ не става ясно къде се описва и с какви документи се доказва стойността на изградените мощности за производство от ВИ. 2. Или средствата които искаме (50% за ЛСС) ще бъдат разделени на MW мощност за производство на електрическа енергия от ВИ.	благоустройството; (б) лицензия за производство на електрическа енергия, издадена от Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР), ако е приложимо и решение на КЕВР за даване на разрешение за започване на лицензионна дейност (ако е приложимо); и (в) договор за достъп и пренос на електрическа енергия със съответния мрежови оператор. 2. Предложенията, които са преминали успешно през оценка на административното съответствие ще се класират въз основа на поисканата безвъзмездна помощ за 1 MW мощност за производство на електрическа енергия от слънчева и/или вятърна енергия.
133.	09.05.2024	Въпрос 1: Какви са последиците за финансирането в случай, че по време на изпълнението на договора за финансиране настъпят промени в подробния финансов план за проекта, представен на етап кандидатстване? Въпрос 2: Допустими разходи ли са разходите за счетоводство и управление на проекта? Въпрос 3: Моля за потвърждение на следното разбиране: На етап кандидатстване се посочва очакван размер на допустимите разходи, на база на който се определя размерът на заявеното финансиране. В случай, че по време на изпълнението на проекта даден допустим разход се окаже в по-малък размер от посочения в бюджета на етап кандидатстване, размерът на субсидията ще бъде намален до	1. Моля да се запознаете с изискванията на чл. 8 Изменение на договора за финансиране от Общите условия. 2. Тези услуги не попадат в списъка с видовете допустими разходи. Доколкото управлението на проекта предвижда използването на услуги от инженерно-технически характер, последния тип услуги по управлението на проекта са допустим разход. 3. Потвърждаваме разбирането Ви.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		50% от доказания разход. В случай, че реално извършеният разход се окаже по-голям от посочения в бюджета на етап кандидатстване, размерът на субсидията ще бъде ограничен до 50% от посочения при кандидатстване размер. Въпрос 4: Съгласно Условията за изпълнение: "Недопустими са промени в бюджета на договора, водещи до увеличаване на първоначално договорения процент и размер на безвъзмездното финансиране по договора и/или водещи до превишаване на средствата по бюджетни пера, за които има определен в Условията за кандидатстване максимален размер." В Условията за кандидатстване не са посочени максимални размери на средствата по бюджетни пера. Моля за уточнение прилагат ли се други ограничения на промените по бюджета на договора освен първоначално договорения процент и размер на безвъзмездното финансиране.	4. Възможностите за извършване на изменения в договора за финансиране са посочени в чл. 8 от Общите условия.
134.	10.05.2024	Уважаеми дами и господа, Имам следните въпроси: 1. Във връзка с даден отговор на въпрос 43, а именно: "Изискването за собствен капитал не се прилага кумулативно за всяко едно проектно предложение" правилно ли е разбирането ни, че предприятие-кандидат със собствен капитал за последната приключила финансова година в размер 1 млн. лева може да кандидатства напр. с 5 бр. проектни предложения, в които всеки от производствените компоненти от ВИ е с	Изискването за собствен капитал не се прилага кумулативно за всяко едно проектно предложение. Капиталът на кандидата няма да се проверява с оглед общата мощност на всички подадени проектни предложения.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		мощност 1 MW (обща мощност 5 MW на всички производствени компоненти)?	
135.	10.05.2024	Уважаеми дами и господа, 1. Моля потвърдете, че стойността въз основа на която ще се извършва класирането, ще се формира като общата стойност на поисканото безвъзмездно финансиране за ЛСС (батерии) се раздели на цялата мощност на производствения компонент от проекта (фотоволтаична или вятърна централа). Пример: Ако един комбиниран проект, състоящ се от фотоволтаична централа с мощност 20 MW и локално средство за съхранение с мощност 10 MW кандидатства за безвъзмездна финансова помощ в общ размер на 10 000 000 лв., то тази стойност ще се раздели на мощността на производствената компонента в случая 20 MW и получената стойност ще се използва в класирането. 2. Също така моля да потвърдите, че капацитета на ЛСС не участва под никаква форма в класирането на проектните предложения.	1. Потвърждаваме разбирането Ви. 2. Потвърждаваме разбирането Ви.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
136.	11.05.2024	Публикуваните отговори на поставените въпроси не отговарят на търсената информация по отношение на метода на доказване на наличието на изискуемия капитал. Считаме че не са дадени пълноценни отговори по процедурата на въпроси 15, 28.10, 40, 45, в резултат на това молим за допълнително разяснение по следните две точки 1.1 По какъв начин, дружество кандидат, чийто акционер на 100% представя необходимия капитал и в същото време акционерът е дружество, регистрирано в друга държава членка следва да представи ГФО по счетоводен стандарт СС1? Достатъчен ли е годишен финансов доклад на дружеството акционер, предоставен на институцията на съответната държава за целите на годишен отчет и необходимо ли е заверяване от одитор, регистриран в България? 1.2 Възможно ли е банковата гаранция да бъде предоставена от банкова институция на територията на Европейския съюз и ако да по какъв начин да бъде отразена при положение, че приложение 15 изисква номер за регистрация на банката в Търговския регистър. 1.3 Моля да потвърдите разбирането ни за дефиницията на собствен капитал: остатъчна стойност на активите на дадено предприятие след приспадане на всички пасиви? 1.4 В случай на няколко акционерни дружества собственици на капитала в дружеството	1.1. Одитиран финансов отчет, изготвен съгласно счетоводен стандарт и законодателство на държава - членка на ЕС е достатъчен и не е необходимо да бъде заверяван от трета квалифицирана страна. Всички документи по процедурата се предоставят на български език. 1.2 Да. Кандидатът следва да представи банкова гаранция в съответствие с приложение 15. 1.3. Собствен капитал е остатъчната стойност на активите на дадено предприятие след приспадане на всички пасиви. 1.4 Изискването за собствен капитал може да бъде изпълнено чрез акционерите/съдружниците на кандидата. Стойността на капитала ще бъде изчислена на базата на среднопретеглена

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		кандидат, чиито общ краен собственик е инвестиционен фонд е достатъчно да предоставят писмо за заделения от инвестиционния фонд ресурс за изпълнението на проекта или всяко следващо акционерно дружество в йерархията на компанията следва да доказва чрез ГФО наличността на необходимия капитал?	стойност с позоваване на дяловото участие, притежавано от съответните акционери или съдружници в проектното дружество (напр. сумата от капитала × процент от собствения капитал за всеки акционер или съдружник). Други лица, свързани с кандидата, не се вземат предвид при проверката на съответствието с изискването. Ако даден акционер или съдружник е инвестиционен фонд или е мажоритарно притежаван или контролиран от него и в резултат на това не може да изпълни изискването за капитала, тогава капитала за такъв фонд се изчислява като 20 % от неотменимите ангажименти, които този инвестиционен фонд има от един или повече инвеститори, и този акционер трябва да представи писмо от главния финансов директор или еквивалентно лице на фонда, потвърждаващо наличието на обща сума в неангажирани средства, равна на дела от собствения капитал в проекта, който се разпределя твърдо за проекта в случай на успешно предложение. Посочения критерий се доказва с представяне на годишни финансови отчети или консолидирани годишни финансови отчети от последната приключена финансова година.
137.	14.05.2024	Здравейте, във връзка с подаване на предложение за изпълнение на инвестиция по процедура BG-RRP-4.033 - "Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност над 200 kW" (Покана 2), моля за Вашите разяснения по отношение на следните въпроси: Въпрос №1: Предприятие планира да кандидатства по процедурата за комбиниран проект – изграждане на ЛСС към фотоволтаична централа за изцяло собствено потребление. В този случай, при положение, че централата се използва за собствено	1. Да. Мощностите за производство на електрическа енергия от ВИ (вятърна и/или слънчева енергия), следва да са присъединени към електрическата мрежа. Произведената електрическа енергия може да бъде използвана за собствено потребление и/или да бъде продадена на организирания борсов пазар. В допълнение е необходимо да бъде изпълнено изискването ЛСС да приема най-малко 75 % от електрическата енергия, която съхранява от пряко

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		потребление, необходимо ли е същата да бъде присъединена към мрежата. Въпрос №2: Във връзка с горния въпрос, в случай, че за ФЕЦ за собствено потребление е необходимо присъединяване към мрежата, допустимо ли е договорът за присъединяване да бъде сключен след приключване на проекта. Тъй като присъединяването към мрежата отнема много време, от електроразпределителното дружество дават срок, който е по-дълъг от срока за изпълнение на проекта. Това означава, че поради независещи от предприятието обстоятелства се застрашава успешното изпълнение на проекта. Конкретният ни въпрос е, ако бъдем забавени от държавата и договорът за присъединяване към мрежовия оператор не е готов до момента на отчитане на проекта, ще бъде ли възможно да се удължи срока за тази дейност конкретно и договорът да бъде представен на по-късен етап? Въпрос №3: При условие, че имаме издадено разрешително за строеж за изграждане на фотовлтаична централа с мощност 55 MB, но съществува риск от административно забавяне на процеса по сключване на договор за присъединяване, поради независещи от кандидатата обстоятелства, от ECO предлагат	присъединената електрическа централа за производство на електрическа енергия от ВИ на годишна база. 2. Съгласно раздел 13, 13.1, II на Условията за кандидатстване, "Енергийните обекти за производство на електрическа енергия от слънчева и/или вятърна енергия и ЛСС трябва да бъдат присъединени към съответната електроразпределителна или електропреносна мрежа и въведени в експлоатация съгласно приложимото законодателство (ЗУТ) не по-късно от 31.03.2026 г. … Обстоятелствата за комбинирания проект от предходния параграф се удостоверяват преди изплащане на помощта чрез представяне на заверени копия от: (а) влязло в сила разрешение за ползване (за строежи от първа, втора и трета категория) или с удостоверение за въвеждане в експлоатация (за строежи от четвърта и пета категория), издадено от органите на Дирекцията за национален строителен контрол/ органа, издал разрешението за строеж, при условия и по ред, определени в наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството; (б) лицензия за производство на електрическа енергия, издадена от Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР), ако е приложимо и решение на КЕВР за даване на разрешение за започване на лицензионна дейност (ако е приложимо); и (в) договор за достъп и пренос на електрическа енергия със съответния мрежови оператор." 3. Моля вижте отговора на по-горния въпрос. В допълнение, бихте могли да кандидатствате с частичен капацитет, който може да бъде присъединен към съответната електроразпределителна или електропреносна мрежа и въведен в експлоатация съгласно приложимото законодателство (ЗУТ) не по-късно от 31.03.2026 г.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		вариант за присъединяване на 2 етапа - първо 5 MB и после 50 MB. За първия етап на присъединяване от 5 MB бихме се вместили в сроковете по процедурата. За останалите 50 MB остава притеснението, дали ще може да бъде спазени сроковете. Въпросът ни е дали можем да кандидатстваме под условие, че присъединяването ще се случи на етапи и дали е проблем разминаването със заложените етапи в разрешителното за строеж. Въпрос №4: Планираме да кандидатстваме за ФЕЦ, която се намира на територията на индустриален парк и в него вече има изградена ел. мрежа. Допустимо ли ще бъде по процедурата да се свържем към мрежата на индустриалния парк?	4. Допустимо би било, доколкото индустриалният парк има лиценз за разпределение на електрическа енергия в затворена разпределителна мрежа.
138.	16.05.2024	Здравейте, във връзка с обявените от Министерството на енергетиката процедури чрез подбор по линия на Националния план за възстановяване и устойчивост - BG-RRP-4.032 "Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност от 200 kW до 2 MW" и процедура BG-RRP-4.033 "Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност над 200 kW" бихме искали да попитаме следното: Изградили сме през 2023 г. фотоволтаична централа с мощност 700 kW., пусната е в експлоатация в края на 2023г.	Настоящата процедура е за комбинирани проекти. Допустимо е участие и с вече изграден производствен компонент на комбинирания проект, който следва да отговаря на изискванията за "нова мощност". В съответствие с Условията за кандидатстване, изискването за собствен капитал се доказва от кандидата самостоятелно или чрез негов(ите) акционер(и)/съдружник(ци) и е приложимо за всички кандидати по процедурата. Съответствие с изискването за собствен капитал се доказва на база счетоводен баланс, при структура съгласно СС 1. В тази връзка, за да отговаряте на условията по процедурата е необходимо собственият капитал на кандидата на база счетоводен баланс, при структура съгласно СС 1, да бъде минимум 1 млн. лв.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		Желаем да изградим съоражение за съхранение на електроенергия за мощност 330кW. Дотук отговаряме на критериите, но относно изискването за собствен капитал от 1 млн. лева за изграждане на комбинирани проекти до 5MW съгласно критериите - по счетоводен баланс сме с около 400 000 лева (а разполагаме с ДМА за впъти повече). Поради това, че е написано "комбинирани" проекти (а в нашия случай се касае само за батерии) моля да ни дадете отговор ДАЛИ ОТГОВАРЯМЕ НА УСЛОВИЯТА ? Благодарим Ви предварително за отговора!	
139.	16.05.2024	Въпрос 1: Срокът за изпълнение трябва да бъде посочен в месеци като според формуляра за кандидатстване минималният срок е 1 месец, а максималният е 18 месеца. Изпълнението на проекта включва много подготвителна работа, която често надвишава тези срокове. При определяне на срока за изпълнение на проекта само компонента за съхранение и само частта от изпълнението на проекта след "започване на работите по проекта" съгласно чл. 2, пар. 23 от ОРГО ли се взимат предвид? Въпрос 2: При посочване на площта, на която ще се разположи/ изгради ЛСС необходимо ли	1. В раздел „План за изпълнение/Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване кандидатите следва да посочат точното наименование на допустимата по процедурата дейност включена в предложението за изпълнение на инвестиция, като се представи информация как ще бъде изпълнена дейността. Допустимите дейности и свързаните с тях разходи са посочени в т. 13.1, 14.1 и 14.2. от Условията за кандидатстване. 2. При посочване на площта, моля да имате предвид, че съгласно МЕТОДОЛОГИЯ ЗА ОЦЕНКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЯТА ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ИНВЕСТИЦИИ "ако на този етап от оценката

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		е да се посочи точна площ или може да се посочи максимална площ, на която се предвижда да се разположи ЛСС?	има няколко кандидата с еднаква поискана помощ, СНД ще класира тези кандидати въз основа на следните критерии при равенство: - Първо, проектът, който подава оферта с по-висока мощност за производство на електрическа енергия от ВИ, се класира преди всеки проект с по-ниска мощност за производство на електрическа енергия от ВИ. Ако кандидат участва в процедурата с частичен размер на мощност за производство на електрическа енергия от ВИ на даден комбиниран проект, ще бъде взет предвид само тази частична мощност. - Ако все още има равен брой точки, предложението, което изисква по-малко земя (в квадратни метри) за ЛСС, ще бъде класирано преди предложението, което изисква повече земя. - Ако все още има равен брой точки, всяко предложение, подадено на по-ранна дата и час съгласно ИСМ-ИСУН 2020, ще бъде класирано преди предложението с по-късна дата и час." В допълнение, площта, която се посочи в предложението, не може да бъде по-малка от площта, на която ще бъде реално разположено ЛСС.
140.	17.05.2024	Уважаеми представители на УО, Бихме искали да помолим за разяснение във връзка с един от Критериите за допустимост по процедуратата, а именно т. 21, приложение 14 към указанията за кандидатсване, която гласи: "Предоставяне на подробен финансов план, предложен за проекта, който включва, но не се ограничава до: (i) подробности, свързани с източниците и използването на средствата, (ii) обобщение на дълговото финансиране, потенциалните източници и очакваните условия, които ще бъдат осигурени от заемодателите,	

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		(iii) обобщение на финансирането (включително потенциални източници) за частта от собствения капитал, и (iv) финансиране от всякакви други източници. Финансирането се разпределя между двата компонента на комбинирания проект - производство и съхранение." Съгласно приложение 14, посочената информация се попълва във Формуляра за кандидатстване. При преглед на формуляра в ИСУН е не е ясно в кое поле следва да бъде попълнена информацията. Същевременно, сред допустимите типове документи за прикачване към формуляра в т. 13, не е налице възможност за избор на "други" документи, извън вече попълнените, а в приложенията към самата процедура не е наличен темплейт, съгласно който да бъде изготвен изискуемия подробен финансов план. Предвид изложените съображения, бихме искали да получим разяснения по следните въпроси: 1. Как следва да бъде предоставена информацията за подробния финансов план - в самия фромуляр или като приложен отделен документ? 2. В случай, че информацията се попълва в самия формуляр, молим да посочите в кое поле следва да бъде разписана. 3. В случай, че финансовият план следва да бъде изготвен като отделен документ, молим да укажете в какъв формат следва да бъде оформен и като какъв тип документ следва да се прикачи в т. 13 на формуляра.	1.-3. Финансовия план се изготвя в свободен текст и се прикача към формуляра за кандидатстване в секция 13. „Прикачени документи". Финансовият план се подписва с КЕП от лице, което е официален представляващ на кандидата и е вписано като такъв в ТР и регистъра на ЮЛНЦ.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
141.	17.05.2024	Необходимо ли е представянето на годишен отчет за дейността за последните четири приключени финансови години (2019, 2020, 2021 и 2022 г.) в случай, че кандидатът е микро или малко предприятие, което не е задължено да съставя годишен доклад за дейността съгласно чл. 42 от Закона за счетоводството и не е съставяло такива документи за последните четири приключили финансови години?	В случай, че кандидатът е микро или малко предприятие, което не е задължено да съставя годишен доклад за дейността съгласно чл. 42 от Закона за счетоводството и не е съставяло такива документи за последните четири приключили финансови години, като минимум следва да представи финансови отчети (баланс, отчет за приходите и разходите, отчет за собствения капитал и отчет за паричните потоци), въз снова на които да докаже съответствие с Условията за кандидатстване.
142.	20.05.2024	Уважаеми дами и господа, 1. Моля за потвърждение на разбирането ни относно изискването за кандидатите "4) Да имат самостоятелно или чрез своя(ите) акционер(и)/съдружник(ци) собствен капитал от:(а) 1 млн. лева за предложения за изграждане на комбинирани проекти, където производствения компонент от ВИ е с планирана мощност <=5 MW. ", а именно: Отговаря ли на изискването за Собствен капитал Кандидат дружество с ограничена отговорност със записан капитал от 5 хил.лв. , ако е собствеността на записания капитал е 50% на едно дружество със СК от 570 хил.лв и 50% на друго дружество със СК от 2.9 млн. лв? Правилно ли е разбирането ни, че в случая Кандидатът чрез дяловото участие на своите съдружници формира СК на стойност 1 740 000 лв. (5 000 лв. + 285 000 лв. + 1 450 000 лв.)? 2. В случай че даден акционер притежава дялово участие в повече от един кандидат взема ли се предвид участието му като акционер във всеки един кандидат? Давам пример: Дружеството акционер притежава СК от 3,9 млн. лв., но чрез своето участие в дружествата кандидати кандидатства за	1. В случай на множество акционери или съдружници стойността на капитала ще бъде изчислена на базата на среднопретеглена стойност с позоваване на дяловото участие, притежавано от съответните акционери или съдружници в проектното дружество (напр. сумата от капитала × процент от собствения капитал за всеки акционер или съдружник). 2. Изискването за собствен капитал не се прилага кумулативно за всяко едно проектно предложение. Капиталът на кандидата няма да се проверява с оглед общата мощност на всички подадени проектни предложения.

№	Дата на подаване	Въпрос	Разяснение на СНД
		предложения за изграждане на комбинирани проекти, където производствения компонент от ВИ е с планирана мощност <= 20 MW и за които изискването за СК е над 4 млн. лв.? Изискването за СК в случая дали се гледа кумулативно или поотделно за всяко едно проектно предложение?	
143.	20.05.2024	Задължението за спазване на техническите изисквания за изградените и въведени нови мощности за производство на електрическа енергия от ВИ и на ЛСС от комбинирания проект за период от 5 години включва ли и техническото изискване за минимум 2 часа капацитет за продължителност, предвид деградацията на батериите?	Техническото изискване за минимум 2 часа капацитет за продължителност е към момента на въвеждане в експлоатация и не се прилага за 5-годишния период за устойчивост на инвестицията, където следва да се отчете деградацията на батериите.
144.	22.05.2024	Уважаеми дами и господа, Следва ли някъде във формуляра или в документите към проекта да се посочат трите имена и конкретен опит на техническия ръководител, който следва да е ангажиран на етап подаване на проектното предложение?	В т. 10 Екип от Формуляра за кандидатстване се посочва техническия ръководител по т.11.1, т 6) от Условията за кандидатстване. Доколкото кандидатът декларира, че е ангажирал технически ръководител, кандидатът трябва да може да докаже достоверността на декларираните доказателства. СНД има право да изисква документи в тази връзка. За доказателства могат да се представят всякакви документи, които доказват, че техническия ръководител е ангажиран и има изискуемия опит (напр. граждански договор, трудов договор, CV, референции за изпълнение на проекти, и т.н.).